

VÆKST OG VELFÆRD BUDGET 2022-2025

Haderslev
Kommune

Indhold

1.	Borgmesterens forord	1
2.	Budgetforlig for Haderslev Kommunes budget 2022-2025	2
2.1.	Overordnede økonomiske rammer	2
2.2.	Bilag 1 – Tilførsel af midler som følge af politiske prioriteringer – Drift	8
	Tilførsel af midler som følge af politiske prioriteringer – Anlæg	9
	Tilførsel af midler som følge af politiske prioriteringer - Finansiering.....	10
2.3.	Bilag 2 – Budgetanalyser.....	11
3.	Generelle bemærkninger budget 2022-2025	12
3.1	Budgetprocessen.....	12
3.2.	Forudsætninger for budgetlægningen	12
3.3.	Bevillingsniveauer	13
3.4.	Befolkningsfremskrivning.....	14
3.5.	Pris- og lønfremskrivning	14
4.	Finansiering	15
4.1.	Skatter	15
4.2.	Tilskud og udligning	16
4.3.	Lån, renter og balanceforskydninger	18
4.4.	Låneoptag på konkrete projekter.....	19
5.	Specielle bemærkninger drift.....	20
5.1.	Socialudvalget	20
5.2.	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	26
5.3.	Udvalget for Børn og Familier.....	29
5.4.	Udvalget for Kultur og Fritid.....	34
5.5.	Udvalget for Plan og Miljø	38
5.6.	Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	42
5.7.	Voksenudvalget	46
5.8.	Økonomiudvalget.....	51
5.9.	Landdistriktsudvalget.....	54
6.	Bevillings- og flerårsoversigt.....	57
7.	Oversigt over totalbudgettet 2022-2025	59
8.	Investeringsoversigt 2022-2025 for anlægsbudgettet	60
8.1.	Anlæg - Udvalgenes budgetudfordringer og øvrige prioriteringer	60
8.1.1.	Socialudvalget.....	60
8.1.2.	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget.....	60
8.1.3.	Udvalget for Børn og Familier	60
8.1.4.	Udvalget for Kultur og Fritid	63
8.1.5.	Udvalget for Plan og Miljø.....	75
8.1.6.	Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	98
8.1.7.	Voksenudvalget	100
8.1.8.	Økonomiudvalget.....	105
8.1.9.	Landdistriktsudvalget	111
9.	Grundkapitalindsud	114
10.	Takstoversigt for Haderslev Kommune 2022	116
Bilag 3:	Investeringsoversigt.....	127

1. Borgmesterens forord

En enig Kommunalbestyrelse har indgået et budgetforlig for 2022, der cementerer ambitionen om at udvikle velfærden og skabe vækst i hele Haderslev Kommune – begge dele med udgangspunkt i en sund og robust økonomi.

Som borgmester er det en stor glæde at kunne præsentere et budgetforlig som alle partier i Kommunalbestyrelsen står bag og der skal lyde en stor tak til alle partierne bag forliget: Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Slesvigsk Parti, Nye Borgerlige, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Alternativet og Enhedslisten. Forhandlingerne har været præget af en god og konstruktiv tone, hvor det også har været tydeligt, at hver og én af Kommunalbestyrelsesmedlemmerne brænder for at gøre land og by i Haderslev Kommune til et godt sted at være for borgere og virksomheder.

Budgettet er kernen i det politiske arbejde fordi det er her Kommunalbestyrelsen kan prioritere politikområder, løse udfordringer og igangsætte nye initiativer. I dette budgetforlig har der været en vilje fra forligspartierne til at fastholde og løfte kernevelfærden, skabe vækst og udvikling i både land og by og ikke mindst er der lavet et tydeligt grønt aftryk. Samtidig er der udvist en økonomisk ansvarlighed som der er grund til at anerkende.

Jeg er som borgmester stolt over at aflevere en kommune til den kommende Kommunalbestyrelse, hvor der er styr på økonomien og hvor sporene er lagt for en fantastisk spændende og positiv udvikling i Haderslev Kommune.

/Borgmester H.P. Geil

2. Budgetforlig for Haderslev Kommunes budget 2022-2025

Budgetforligspartierne Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Slesvigsk Parti, Nye Borgerlige, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Alternativet og Enhedslisten er enige om at fremlægge et fælles budgetforslag til Kommunalbestyrelsens 2. behandling den 5. oktober 2021.

2.1. Overordnede økonomiske rammer

For forligspartierne har den primære ambition været at skabe balance mellem det højest mulige serviceniveau for borgerne, investeringer i fremtiden og et hensigtsmæssigt anlægsniveau, Grundlaget for en succesrig balance har været den ansvarlige økonomiske kurs, som kommunens reviderede økonomiske politik er et udtryk for. Det økonomiske råderum i forligningsperioden har åbnet muligheden for at forligspartierne kan prioritere:

- Udvikling af velfærden
- Investering i vækst
- Fastholdelse af den økonomiske robusthed

Der er i budgetforliget afsat midler til både at håndtere de udfordringer som den ændrede demografi giver her og nu, men også til at understøtte de væksttiltag, som skal medvirke til at løse de langsigtede udfordringer, som Haderslev Kommune forventes at skulle håndtere.

De politiske forhandlinger i Haderslev Kommune har taget udgangspunkt i det udarbejdede oplæg til et supplerende budget, hvor opgaven har været at sikre det størst mulige økonomiske råderum til brug for politiske prioriteringer. Oplægget er udarbejdet i henhold til den af Økonomiudvalget vedtagne budgetstrategi for budget 2022. Derudover afspejler budgettet økonomiaftalen for 2022 indgået mellem KL og Regeringen og den kurs regeringens økonomiske politik varsler de kommende år for kommunerne.

Forligspartiernes politiske prioriteringer har resulteret i et budget for 2022-2025, der i hovedtal ser ud som følger:

Beløb i mio. kr.	2022	2023	2024	2025
Indtægter	-4.155	-4.206	-4.288	-4.371
Ordinære driftsudgifter	3.897	3.965	4.050	4.140
Anlæg	178	197	187	176
Lån, finans, mv.	69	41	54	50
Resultat	-12	-4	3	-5

Udvikling af velfærd

I Haderslev og i resten af landet er samfundet ved at lægge COVID-19 bag sig. Forligspartierne bifalder den store indsats kommunens medarbejdere har udøvet. Børn er blevet passet og undervist, ældre har fået den nødvendige omsorg. Alt sammen udført under besværlige, men nødvendige restriktioner.

For at styrke velfærden blev en væsentlig del af provenuet fra udligningsreformen omsat til velfærdsinitiativer til glæde for alle kommunens borgere. Sidste års budgetforlig resulterede i et velfærdsloft på 44,5 mio. kr. for budgetår 2022.

I forlængelse af Økonomiaftalen 2022 fastholder forligspartierne de tidligere finanslovspuljer på skole og ældreområdet og sender dermed et klart signal om, at man ønsker at fastholde serviceniveauet på de to kernevel-færdsområder.

Forligspartierne har også valgt at styrke og udvikle velfærden på følgende områder:

Stærke skoler

Forligskredsen er enige om, at skoleområdet er vigtigt for hele udviklingen i Haderslev Kommune. Der skal være høj faglighed og trivsel for børn og ansatte. Derfor afsættes i alt 25,7 mio. kr. til at fastholde serviceniveauet. Forligspartierne er enige om at fastholde fokus på en styrkelse af almenområdet og samtidig sikre et fagligt højt niveau på specialområdet.

Forligskredsen anerkender, at indsatsen med mindre segregering er en svær proces og konstaterer, at det tager længere tid end forventet inden investeringen giver det forventede resultat, *Forligspartierne vil følge udviklingen* løbende og senest i 2024 skal der tages stilling til effekten af investeringen og den fremtidige håndtering.

Minimumsnormeringer i dagtilbud

På dagtilbudsområdet ønsker forligspartierne at styrke den allerede igangsatte indfasning af minimumsnormeringer og der afsættes yderligere 1,5 mio. kr. fra 2022.

Udvikling af svømmehalsfaciliteter

I budgetforliget for 2021 blev der afsat 0,5 mio. kr. til at få foretaget en analyse af Haderslev Kommunes behov for svømmehalsfaciliteter. Dette arbejde er igangsat og forligspartierne ser frem til resultatet heraf. Der afsættes ikke midler i dette budgetforlig, da behovet er uafklaret, men forligspartierne har valgt at afsætte udisponerede anlægsmidler i 2023-2025 på 65 mio. kr. som bl.a. kan disponeres til svømmehalsfaciliteter i Vojens og Haderslev.

Velfærdsløft på ældreområdet

Haderslev Kommune oplever – på linje med andre kommuner – at det er vanskeligt at rekruttere og fastholde medarbejdere. Derfor afsætter forligspartierne midler til en indsats for at rekruttere nye medarbejdere og til at få flere medarbejdere til at blive længere tid på arbejdsmarkedet.

Forligspartierne har ligeledes valgt at prioritere midler til flere nattevagter på plejecentrene og har også besluttet at styrke visitationen.

Tværgående indsatser

De pårørende har en central rolle i forhold til at skabe tryghed og omsorg omkring fx demensramte og sårbare grupper, men det kan være hårdt og opslidende. Derfor prioriteres der fra 2022 midler til at ansætte en tværgående pårørende-medarbejder, så der fremover kan ydes støtte og opbakning til de pårørende i samarbejde med de frivillige inden for områderne demens, kroniske sygdomme og spiseforstyrrelser.

Sunde borgere i hele kommunen

Sundhedsindsatsen og tilgængeligheden til sundhed styrkes i de tre centerbyer med i alt 3,2 mio. kr. til bl.a. sundhedscentre og sygeplejeklinikker.

Forligspartierne prioriterer en god mobilitet, kombineret med bevægelse. Derfor afsættes der fortsat årligt midler til etablering af cykelstier i forligsperioden, bredt set i hele kommunen.

Udvikling i landdistrikter

Befolkningen i Haderslev kommune er ligeligt fordelt mellem land og by. Forligspartierne vil sikre, at det fortsat er attraktivt at bo i hele kommunen og ønsker derfor at undersøge mulighederne for at oprette landdistriktsbusser, som skal sikre tilgængelighed i hele kommunen.

Derudover er forligskredsen enige om at prioritere en række initiativer i landdistrikterne, herunder område- og landsbyfornyelse samt borgerbudgettering og landdistriktspuljen. I forliget afsættes der desuden 3,0 mio. kr. til Skrydstrup Kultur og Fritidscenter i 2024.

Kommunalbestyrelsen har tidligere besluttet at sælge Buegade skole, hvilket der arbejdes videre med. Genhusning af de på skolen midlertidigt placerede foreninger vil indgå i arbejdet hermed.

Investering i vækst

Forligspartierne ved at vækst ikke kommer af sig selv og har derfor været aktive i dannelsen af det nye §17,4 udvalg for vækst og velfærd for hele kommunen. Forligspartierne har store forventninger til at udvalget skal bidrage til at vende udviklingen inden for uddannelse, bosætning og arbejdspladser. Det er afgørende, at udviklingen bliver vendt for at sikre, at Haderslev Kommune bliver en kommune præget af udvikling frem for afvikling. Forligspartierne vil i denne sammenhæng gerne takke de mange lokale kræfter, som bidrager ambitiøst og aktivt ind i processen.

En væsentlig forudsætning for flere arbejdspladser og øget bosætning er en administration, der effektivt kan reagere på omgivelsernes henvendelser og efterspørgsel. Derfor er det glædeligt, at Haderslev Kommune er gået 9 pladser frem til en 29. plads på Dansk Industris erhvervsvenlighedsundersøgelse.

Der er igangsat en lang række vækstinitiativer og i 2022 kommer arbejdet med at lave Jomfrustien for alvor i gang som et områdefornyelsesprojekt. For at udbygge kommunens evne til skabe rammerne for mere vækst, har forligspartierne afsat 1,5 mio. kr. til flere planlæggere, som skal varetage en bred vækst- og udviklingsindsats i hele Haderslev Kommune – både i byerne og i landdistrikterne.

For at tiltrække og fastholde virksomheder har forligspartierne prioriteret at investere 12,5 mio. kr. i erhvervsjord og der afsættes midler til byudvikling bredt i hele kommunen.

Forligspartierne anerkender den pågående planlægning omkring Tiny-houses. I tilfælde af interesserede investorer findes finansieringen via overslagsårene.

Klima og miljø

Forligspartierne har valgt at prioritere en række projekter, der kan bidrage til at løse fremtidens klima og miljøudfordringer. Der afsættes derfor 6 mio. kr. til DK2020-projekter og 2 mio. kr. til konkurrencen "Danmarks vildeste Kommune". Derudover afsættes bl.a. midler til klima-lavbundsprojekt, oprensning af sejlrønde ved Aarø samt stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord. Forligspartierne anerkender opgaven med at oprense Haderslev Havn, men der er behov for at undersøge forholdene nærmere og at finde en finansieringsmodel for at gå videre. Der ønskes en reduktion af kommunens CO²-udledning. Derfor skal det undersøges, hvorledes vognparken kan omstilles til at være fossilfri forud for de kommende budgetforhandlinger.

Øget turismeindsats

På kultur- og fritidsområdet er der bl.a. afsat midler til videreførelse af den Sønderjyske Vognsamling, der rummer værdifuld kulturhistorie og viden. *Forligskredsen forventer*, at samlingen fremover skal indgå i en samlet turismeindsats og at der kommer varierede udstillinger, så der tiltrækkes flere besøgende.

Forligskredsen ønsker endvidere, at der skal arbejdes på at finde finansiering til udvidelse af regattabanen fra 1.000 til 2.000 meter.

Alle skal med

I Haderslev Kommune har vi i kraft af en stigende demografisk udfordring brug for alle gode hænder for at løfte vækst dagsordenen. Samtidig mærker Haderslev Kommune – ligesom resten af Danmark -effekterne af en høj-konjunkturperiode, hvor der er stigende mangel på arbejdskraft. Dette giver en enestående chance for at få alle med ind på arbejdsmarkedet – særligt de unge, der har brug for en ekstra hånd for at få fodfæste i forhold til job og uddannelse. For at lykkes med denne ambition, vil Beskæftigelses- og Integrationsudvalget bl.a. igangsætte et initiativ, der bygger på et styrket samarbejde mellem foreninger og virksomheder og som også inkluderer en boligsocial indsats.

Efter en vellykket indretning og indflytning på Rådhuset kan det konstateres, at mødefaciliteterne ikke i tilstrækkeligt omfang dækker behovet. Derfor skal forvaltningen udarbejde et forslag til optimering heraf som forelægges Økonomiudvalget. Finansieringen af nødvendige tilpasninger finansieres inden for Økonomiudvalgets samlede ramme.

Et robust økonomisk fundament

Haderslev kommune har igennem det sidste år arbejdet målrettet mod at udvikle og realisere sidste års politisk bredt funderet budget, som bar overskriften "Vækst, velfærd og robusthed". I 2021 har Kommunalbestyrelsen vedtaget en ny økonomisk politik, der skal sikre kommunens fortsatte robusthed. Forligspartierne står bag de tre bærende styringsprincipper om ingen ufinansierede tillægsbevillinger, ingen automatiske budgettildelinger og stram rammestyring.

I forbindelse med sidste års budgetforlig blev der igangsat en række budgetanalyser, der havde til formål at skabe større økonomisk råderum ved at sikre optimal drift i kommunen. Dette arbejde har resulteret i en række forslag, der kan øge råderummet og samtidig sikre, at kommunale midler forvaltes optimalt. På baggrund af analyserne har forligspartierne valgt at igangsætte indsatser for at sikre korrekt håndtering af moms og fuld

gevinst af monopolbruddet. Samtidig har forligspartierne valgt at investere i at sikre korrekte udbetalinger. Et arbejde, der påbegyndes i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget, der vil udarbejde et kodeks for kommunens fremadrettede indsats på dette område.

I forlængelse af ovenstående har Forligspartierne endvidere besluttet at igangsætte en række nye budgetanalyser i 2022 med henblik på løbende at udvikle og optimere driften af Haderslev Kommune. Hensigten er igen at opnå et større økonomisk råderum til fremtidige investeringer i vækst og velfærd.

Regeringen forventes i løbet af november måned at indgå en finanslovsaftale for 2022. Såfremt finansloven har økonomiske konsekvenser for de kommunale budgetter og prioriteringer, ønsker forligspartierne at mødes, når resultatet heraf foreligger. Formålet vil være at vurdere om dele af prioriteringerne i budgetforliget har behov for at blive revurderet og eventuelt omprioriteret.

Forligspartierne anerkender, at Haderslev Kommune er en del af det kommunale fællesskab. Derfor tages der forbehold for kommunernes samlede overholdelse af service- og anlægsramme.

Resultatopgørelse

Tabel 1: Resultatopgørelse				
Beløb i mio. kr.	2022	2023	2024	2025
Personskatter	-2.470	-2.510	-2.562	-2.616
Selskabsskatter	-29	-27	-28	-29
Grundskyld	-167	-171	-176	-179
Generelle tilskud	-1.489	-1.497	-1.524	-1.547
Indtægter, i alt	-4.155	-4.206	-4.288	-4.371
Driftsudgifter	2.590	2.582	2.575	2.570
Aktivitetsbestemt medfinansiering	246	246	246	246
Overførsler	1.057	1.057	1.057	1.057
Nettodriftsudgifter, i alt	3.893	3.885	3.877	3.872
Renteudgifter (nettoerter)	4	3	3	2
Pris- og lønfremskrivning af drift og anlæg	-	77	169	265
Resultat af ordinær drift	-258	-241	-238	-231
Anlægsudgifter, i alt	192	209	198	186
Anlægsindtægter, i alt	-14	-12	-11	-10
Nettoanlægsudgifter, i alt	178	197	187	176
Resultat af skattefinansieret område, i alt	-80	-44	-51	-55
Låneoptagelse	-23	-44	-28	-30
Afdrag på lån	73	73	73	73
Grundkapitalindskud	12	5	1	1
Balanceforskydninger	7	7	7	7
Samlet balance på det skattefinansierede område	-12	-4	3	-5
Resultat af det brugerfinansierede område	0	0	0	0
Resultat i alt	-12	-4	3	-5
"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på likviditet "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser				

Serviceudgifter:

Beløb i mio. kr.	2022	2023	2024	2025
Indgår i servicerammen	2.634	2.626	2.619	2.614
Indgår ikke i servicerammen	-44	-44	-44	-44
Driftsudgifter i alt	2.590	2.582	2.575	2.570

Kommunens serviceramme er fastsat 2.657 mio. kr. i 2022. Haderslev Kommune overholder således den udmeldte serviceramme.

Der henvises til bilag 1 for et samlet overblik over nye driftsudgifter.

Overførselsudgifter:

Midlerne hertil tager udgangspunkt i den nu indførte model for området – konjunktur afhængig rammestyring og skaber dermed en sammenhæng til den overordnede forventning til udvikling i konjunkturerne og dermed beskæftigelsen.

Beløb i mio. kr.	2022	2023	2024	2025
Overførsler	1.057	1.057	1.057	1.057

Anlæg (skattefinansieret):

Budgetforliget har resulteret i nedenfor viste midler til anlæg i forligningsperioden.

Beløb i mio. kr.	2022	2023	2024	2025
Anlægsudgifter	192	209	198	186
Anlægsindtægter	-14	-12	-11	-10

Kommunens anlægsramme er fastsat 199 mio. kr. i 2022. Haderslev Kommune overholder således den udmeldte serviceramme.

Der henvises til bilag 1 for et samlet overblik over nye anlægsudgifter.

Fredag den 17. september 2021

H.P. Geil
Venstre

Henrik Rønnow
Socialdemokratiet

Bent Iversen
Socialistisk Folkeparti

Jon Krongaard
Dansk Folkeparti

Kjeld Thrane
Det Konservative Folkeparti

Børge Koch
Radikale Venstre

Allan Emiliussen
Venstre

Benny Bonde
Nye Borgerlige

Carsten Leth Schmidt
Slesvigsk Parti

Mogens Rerup
Alternativet

Svend Brandt
Enhedslisten

2.2. Bilag 1 – Tilførsel af midler som følge af politiske prioriteringer – Drift

Politiske prioriteringer (beløb i mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
SU				
Frivillighedsprojekt Forældrehuset	0,4	0,4	-	-
Headspace	0,1	0,1	0,1	0,1
Permanentgørelse af fremskudt funktion	0,4	0,4	0,4	0,4
Udvikling af STU-tilbud	0,2	-	-	-
BIU				
Flere psykisk sårbare unge i uddannelse og beskæftigelse - BIU	0,5	-	-	-
UBF				
Indfasning af minimumsnormeringer i dagtilbud	1,5	1,5	1,5	1,5
Segregering	3,5	2,0	-	-
Styrkelse af strukturelle puljer	1,0	-	-	-
Tilbagebetaling af investeringsindsatsen	8,4	6,4	4,4	-
UKF				
Kunstgræsbaner HIC - 2 stk.	0,1	0,3	0,3	0,3
Skole og Klokkemuseet	0,1	0,1	0,1	0,1
Starup Idræts- og Kulturcenter	0,2	0,5	0,5	0,5
Talentforløb for børn og unge på kulturområdet	0,5	0,5	0,5	0,5
Videreførelse af Slesvigske Vognsamling	1,1	1,1	1,0	1,0
UPM				
Deltagelse i fælles sekretariat for Lillebælt	0,1	0,1	0,1	0,1
Gadelys, udskillelse af drift til private fællesveje	0,8	-	-	-
Kloge m2 pulje, kan ikke indfries før 2025	1,3	0,9	0,5	-
USF				
Forløbsprogram for mennesker med depression	0,6	0,6	0,6	0,6
VU				
Fjernsyn på aflastnings- og rehabiliteringspladser	0,2	-	-	-
Flytning af budgetværn Voksenudvalget	5,0	-	-	-
Fortsættelse af TUBA	0,1	0,1	0,1	0,1
Nattevagt på plejecentre	2,0	2,0	2,0	2,0
Styrkelse af visitationen	0,5	0,5	0,5	0,5
Styrket fastholdelse af ældre medarbejdere	0,5	0,5	0,5	0,5
Styrket rekruttering af nye medarbejdere	1,5	1,5	1,5	1,5
Tværgående pårørende medarbejder	0,5	0,5	0,5	0,5
ØU				
Digitalisering - styrket servicekultur	0,5	0,5	0,5	0,5
Ekstra HR-indsats	0,5	0,5	0,5	0,5
Flere ressourcer til planlægning for at understøtte vækstindsats - Bredt	1,5	1,5	1,5	1,5
Fuglsang-loungen	0,1	0,1	0,1	0,1
Modpost - Flytning af budgetværn Voksenudvalget	-5,0	-	-	-
Rådhus - udvidede åbningstider	0,6	0,6	0,6	0,6
I alt	29,3	23,2	18,3	13,4

Tilførsel af midler som følge af politiske prioriteringer – Anlæg

Politiske prioriteringer (beløb i mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
UKF				
Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B	-	6,0	5,5	-
Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter	2,8	4,6	-	-
Parkeringspladser – Hele Haderslev Kommune	3,2	-	-	-
Renoverings- og facilitetspulje UKF	0,5	0,5	0,5	0,5
Skovbybanen - airfence	0,4	-	-	-
StreetDome – loftsisolering/lydregulering	0,4	-	-	-
Vojens Hallerne – tekniske installationer	1,2	-	-	-
Vojens Speedway – mobiltribune	2,7	-	-	-
Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus	0,5	-	-	-
UPM				
Cykelstipulje med statsrefusion (nulstilling af teknisk budget - slås sammen med pulje til udmøntning af stiplan)	-5,0	-5,0	-5,0	-
Cykelstipulje med statsrefusion (nulstilling af teknisk budget)	2,0	2,0	2,0	-
Danmarks vildeste kommune	-	1,0	0,5	0,5
DK2020 projekter i ny klimaplan	-	2,0	2,0	2,0
Flytning af driftsafdelingen	2,5	5,0	6,8	-
Forbedret infrastruktur Arnum	-	1,1	-	-
Forum Vojens og Vision Gram	-	-	-	1,0
Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade, Sommersted	0,3	-	-	-
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb - indtægter	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb - udgifter	2,5	2,5	2,5	2,5
Krydsningshelle på Østergade ved Vojenshallerne (Forum Vojens)	-	0,5	-	-
Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej	-	1,4	-	0,8
Masterplan Jomfrustien	-	-	-	32,0
Nulstilling Anlægspulje til færdiggørelsesarbejder af boligudstyknings	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Oprensning af sejlrende ved Aarø samt ombygning af hofde	2,2	-	-	-
Plant et træ for nyfødte	0,3	-	-	-
Pulje til realisering af trafiksikkerhedsplan	-	-	-	1,0
Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter) - Indtægter	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter) - Udgifter	5,0	5,0	5,0	5,0
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord - indtægter	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord - Udgifter	1,0	3,0	3,0	3,0
Strategisk udviklingsplan for Centerbyerne, tiltag	-	1,5	3,0	5,0
Tilgængelighedspulje	-	0,4	0,4	0,4
USF				
Nytænkning af Sundhedscenter Vojens	1,0	-	-	-
Sundhedstilbud i Gram inkl. Sygeplejeklinik	-	1,0	-	-
Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev	1,2	-	-	-
VU				
Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården	-	0,9	-	-
Etablering af sygeplejeklinik i Sundhedscenter Haderslev	0,4	-	-	-
Velfærdsteknologiske løsninger	-	-	-	1,0

ØU				
Borgerbudgettering Haderslev/Starup	-	-	-	1,0
Erhvervsjord	-	2,5	5,0	5,0
Ikke disponerede midler - tilbageværende midler	-	8,0	14,1	42,9
Model for geninvestering i Byudvikling	-	-	-	3,6
Nulstilling - Ikke disponerede midler (pulje)	-	-26,0	-45,0	-117,1
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde - Indtægter	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde - Udgifter	1,9	1,9	1,9	1,9
StreetDome – finansiering udvendig vedl.	-0,4	-	-	-
Strukturelle ændringer på borgernære områder	-	-	-	10,0
LDU				
Borgerbudgettering	0,1	0,1	0,1	1,4
Landdistriktspulje	-	-	-	1,0
Område- og landsbyfornyelse - Indtægter	-	-2,3	-2,3	-3,8
Område- og landsbyfornyelse - Udgifter	-	3,9	3,9	6,3
Skrydstrup Kultur og Fritidscenter	-	-	3,0	-
I alt	20,4	14,7	0,0	0,0

Tilførsel af midler som følge af politiske prioriteringer - Finansiering

Politiske prioriteringer (beløb i mio. kr.)	2022	2023	2024	2025
Grundkapital - 10 Almene boliger på Aarø	0,0	1,7	0,0	0,0
I alt	0,0	1,7	0,0	0,0

2.3. Bilag 2 – Budgetanalyser

Indtægtoptimering

Det kan være forbundet med udligningsmæssige gevinster at have den rigtige registrering af: børn af enlige forsørgere, betalingskommune folketal og bolig. Der lægges op til en datagennemgang ved ekstern konsulent.

Kapacitetsanalyse

I lyset af den vedtagne strategi for vækst og velfærd. Skal det undersøge, hvorledes rammerne for god service kan bibeholdes, når der tages højde for kommunens demografiske udvikling.

Bustrafik

Der laves en analyse mht. en optimal udnyttelse af kommunens buskapacitet og som giver en effektiv og god betjening af kommunens borgere.

Tilbudsviften for unge mellem 18-23 år

De unge er en gruppe, som har og har haft stort politisk fokus. Der er igennem tiden blevet i værk sat en lang række initiativer af både kommunen, lokale og nationale aktører. Det skal undersøges om, der er overlappende eller identiske projekter.

Grøn kørselsanalyse

Haderslev har en bilpark på omkring 550 køretøjer fordelt på flere forvaltningsområder. En kørselsanalyse skal undersøge om den samlede bilpark udnyttes effektivt. I lyset af Folketingets aftale om en ambition om 1 mio. nul- og lavemissionsbiler i 2030, skal analysen også beregne udgifterne ved en omlægning af kommunens bilpark til nul eller lavemissionsbiler.

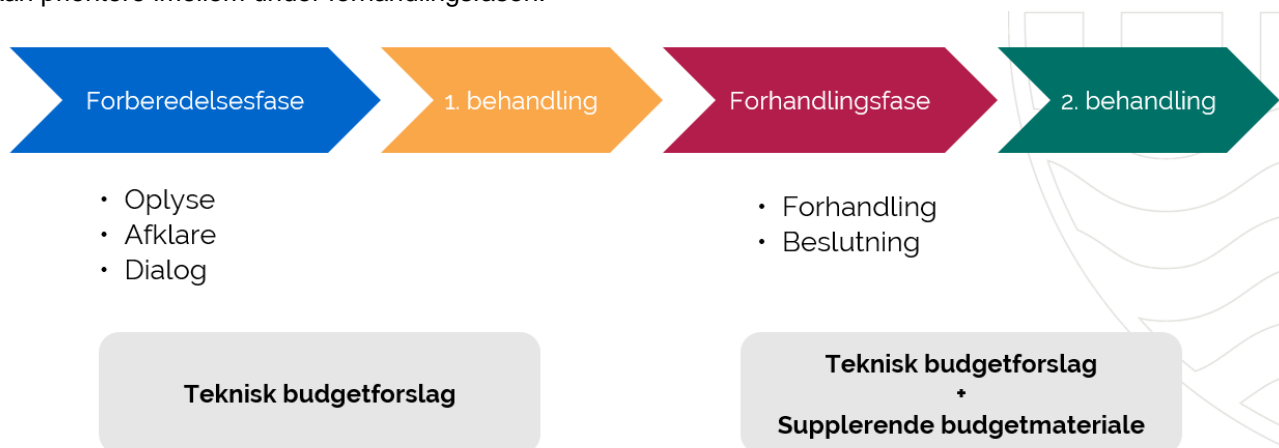
3. Generelle bemærkninger budget 2022-2025

Et ambitiøst og solidt budget er fundamentet for den fremtidige udvikling af Haderslev Kommune. Vejen dertil skabes med et grundigt og gennemarbejdet budgetmateriale som Kommunalbestyrelsen kan træffe kvalificerede beslutninger på baggrund af.

3.1. Budgetprocessen

Budgetlægningen for 2022 tog udgangspunkt i den vedtagne budgetstrategi for 2021 og var inddelt i to faser: Forberedelsesfasen og forhandlingsfasen. Og der er udarbejdet helholdsvis et teknisk budget og et supplerende budgetmateriale.

Formålet med denne faseinddeling er at skabe en synlig opdeling mellem det administrative og tekniske budgetgrundlag og den politiske proces. Der skabes tilmed et større politisk råderum som Kommunalbestyrelsen kan prioritere imellem under forhandlingsfasen.

Der har som en del af processen været afholdt budgetseminarer for Kommunalbestyrelsen. Ved budgetseminaret d. 22. juni 2021, blev hovedelementerne fra Økonomaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening gennemgået og den videre budgetproces præsenteret. Fokus på budgetseminaret var også på befolkningsudviklingen i kommunen og udvalgsformændene havde mulighed for at gennemgå udvalgenes udfordringer de kommende år.

Den 19. august 2021 blev der afholdt møde for gruppeformændene, hvor de havde mulighed for at bringe temaer frem, som de ønskede administrativt kvalitetssikret frem mod de politiske forhandlinger.

Der blev afholdt budgetseminar d. 9. september 2021 for Kommunalbestyrelsen og Hoved-MED, hvor det tekniske og det supplerende budget blev præsenteret.

Den 17. september indgik en samlet Kommunalbestyrelse budgetforlig. I høringsperioden indkom to underændringsforslag.

Underændringsforslaget omkring overholdelse af kommunernes samlede service- og anlægsramme blev godkendt. Haderslev Kommune er en del af det kommunale fællesskab og samlet ville kommunerne overskride de aftalte rammer for service- og anlægsudgifter, hvis der ikke blev reduceret 0,4 % på budgetterne. Konsekvensen heraf er en reduktion af anlægsbudgettet i 2022, som blev godkendt på Kommunalbestyrelsens 2. behandling den 5. oktober 2021.

3.2. Forudsætninger for budgetlægningen

Fundamentet for budgetlægningen i Haderslev Kommune er den vedtagne økonomiske politik, hvor i der er en række økonomiske styringsmål, der er formuleret med udgangspunkt i, at Haderslev Kommune skal være et loyalt medlem af det kommunale fællesskab, at der skal være økonomisk balance og at der skal arbejdes med at skabe en robust økonomi.

De økonomiske styringsmål er:

- Haderslev Kommune skal bidrage til, at kommunerne samlet set overholder de af regeringen og Kommunernes Landsforening aftalte rammer for service og anlæg
- Der skal som minimum være balance på det skattefinansierede område i alle årene
- På ordinær drift bør der være et gennemsnitligt resultat på 200-250 mio. kr. bl.a. til dækning af anlægsudgifter og afdrag på lån
- Kommunens likvide beholdning pr. indbygger skal være omkring landsgennemsnittet

Udgangspunktet for det tekniske budget 2022-2025 er driftsrammerne fra det gældende budget. Overslagsåret 2025, er dannet som en kopi af 2024. Budgettet er pridfremskrevet til 2022-niveau samt skøn for 2023-2025.

Det tekniske budget er desuden korrigeret for følgende:

- Tidligere politiske beslutninger af budgetmæssig karakter, herunder køb af det nye Rådhus, omstillingsbidrag, 1. bevillingskontrol samt tjenestemandspension
- Uændrede skatteprocenter og valg af statsgaranteret skatteudskrivningsgrundlag.
- Indlagt forventet niveau for renter, lån og afdrag
- Overførselsudgifter er indarbejdet jf. økonomiaftalen
- I det tekniske budget ligger de vedtagne anlægsbudgetter for 2022-2024. Anlægsniveauet for 2025 er lagt ind jf. den vedtagne anlægsmodel, der er beskrevet i budgetstrategi 2021.

Budgettet er et totalbudget indeholdende samtlige drifts-, anlægs- og finansposter vedrørende budgetåret.

I forhold til den vedtagne økonomiske politik bemærkes følgende i forhold til det tekniske budget:

- Det bidrager til overholdelse af de aftalte rammer for service og anlæg
- Der er balance på det skattefinansierede område i alle årene
- Resultatet på den ordinære drift giver et overskud på mellem 231 og 258 mio. kr.
- Kommunens likvide beholdning er omkring landsgennemsnittet

3.3. Bevillingsniveauer

Bevillingsangivelsen i budgettet er udtryk for den af Kommunalbestyrelsen vedtagne fordeling af de økonomiske ressourcer mellem de forskellige kommunale opgaveområder. Budgettet angiver dermed størrelsen af de samlede midler, der er overladt til udvalgene, forvaltningerne og institutionerne, når de i årets løb skal foretage økonomiske dispositioner på Kommunalbestyrelsens vegne.

Bevillingsoversigten fremgår af punkt 6. Bevillings- og flerårsoversigt.

De enkelte udvalgs bevillinger er i budget 2022-2025 opdelt på nedenstående bevillingsniveauer på baggrund af sidste års beslutning om at reducere bevillingsniveauerne.

Bevillingsniveauer
Driftsudgifter
Aktivitetsbestemt medfinansiering
Overførsler
Brugerfinansierede område

På anlæg er bevillingen knyttet til hvert projekt for sig og kravene der fremgår af det autoriserede budget- og regnskabssystem for kommuner følges. På finansieringssiden følges kravene, som fremgår af det autoriserede Budget- og regnskabssystem for kommuner.

For driftsbevillingerne gælder det, at de er nettobevillinger dvs., at Kommunalbestyrelsen kun tager bevillingsmæssig stilling til størrelsen af nettoudgifterne. Det vil derfor være muligt at bruge flere udgifter, hvis man har fået flere indtægter.

På anlæg er nettobevillingen knyttet til hvert projekt for sig. For at lette processen kan der søges om anlægsbevilling i forbindelse med vedtagelsen af budgettet. For de projekter, hvor projektbeskrivelsen vurderes at

redegøre for både de økonomiske og materielle forudsætninger fremgår det, at der søges om anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen.

3.4. Befolkningsfremskrivning

I forbindelse med udarbejdelse af budgettet er befolkningstal og befolkningsfremskrivning relevante at tage med i overvejelserne.

Udviklingen i befolkningsfremskrivningen i forskellige aldersgrupper fremgår af nedenstående tabel.

Alder	2021	2022	2023	2024	2025	Ændring fra 2021-25
0 - 2 år	1.496	1.474	1.482	1.454	1.471	-1,7%
3 - 5 år	1.577	1.562	1.532	1.525	1.508	-4,4%
6 -16 år	6.991	6.821	6.698	6.564	6.420	-8,2%
17 - 24 år	4.744	4.749	4.735	4.730	4.712	-0,7%
25 - 64 år	27.603	27.410	27.229	27.043	26.883	-2,6%
65 - 79 år	9.683	9.780	9.871	9.939	9.955	2,8%
80+ år	3.282	3.403	3.526	3.688	3.884	18,3%
I alt	55.376	55.207	55.077	54.951	54.828	-1,0%

Kilde: Danmarks statistik. Pga. afrundinger vil summering af alle aldre i tabellen afvige fra hele kommunens befolkningstal

Ifølge tabellen vil befolkningssammensætningen i kommunen bevæge sig mod en højere gennemsnitsalder. Af tabellen ses det, at det kun er de to ældste aldersgrupper som forventes at stige de kommende år, mens der i de resterende aldersgrupper ses et fald i antal borgere. Overordnet set forventes befolkningstallet i kommunen at falde i de kommende år.

3.5. Pris- og lønfremskrivning

Som beskrevet under budgetforudsætninger er budgetterne fremskrevet med Kommunernes Landsforenings nye skøn for pris- og lønfremskrivning. Den generelle prisfremskrivning fra 2021 til 2022 er 2,03%, hvilket bl.a. skyldes at der er positiv fremskrivning på brændsel og på tilskud og overførsler. I den generelle fremskrivning indgår lønninger med 1,89%. Derudover er der afsat 1,8 mio. kr. til specifikke trinforhøjelser på sundhedskartellets områder.

I overslagsårene er der indlagt en fast pulje til pris- og lønfremskrivning. Dette er gjort for skabe et retvisende billede i budgetprocessen.

4. Finansiering

Haderslev Kommunes indtægter består overordnet set af skatter og tilskud. I 2020 vedtog regeringen, i samarbejde med flere af Folketingets partier en udligningsreform fra 2021. Udligningsreformen sikrer en større omfordeling mellem kommunerne, således alle kommunerne kan levere et mere ensartet serviceniveau.

Skatter og tilskud hænger sammen på den måde, at tilskuddene opgøres på baggrund af, hvor mange skatteindtægter kommunen har mulighed for at få (via udskrivningsgrundlaget).

Nedenfor gennemgås skatter og tilskud i Haderslev Kommune.

4.1. Skatter

Haderslev Kommune kan hvert år vælge mellem to forskellige budgetmetoder med hensyn til fastsættelse af personskatten og de afledte tilskuds- og udligningsbeløb:

1. Haderslev Kommune budgetterer selv skattegrundlaget og de afledte tilskuds- og udligningsbeløb.
2. Haderslev Kommune benytter sig af tilbuddet om statsgaranti på personskat, tilskud og udligning.

Vælger kommunen statsgaranti på skatterne, er indtægter fra tilskud og udligning endelige. Vælger kommunen selvbudgettering af skatter, bliver tilskuddene og udligningen efterreguleret 3 år senere på baggrund af den endelige skatteopkrævning og opgjorte udgiftsbehov.

Da Haderslev Kommune valgte statsgaranti i 2019 foretages der ikke nogen efterregulering i 2022. Haderslev Kommune har i de senere år valgt statsgarantien og benytter også af denne mulighed i 2022.

Oversigt over skatter i Haderslev Kommune

	Sats
Udskrivningsprocent – kommunal	26,30 %
Udskrivningsprocent – kirke	0,95 %
Grundskyldspromille – produktionsjord	7,20 ‰
Grundskyldspromille – øvrige	24,36 ‰

Personskatter

Udskrivningsgrundlaget er den del af borgernes indkomster, som de betaler skat til kommunen af. Haderslev Kommunes udskrivningsprocent er 26,3 %. Provenuet af den kommunale indkomstskat beregnes på baggrund af udskrivningsgrundlaget.

På baggrund af den Økonomiske Redegørelse fra juni 2021 er Kommunernes Landsforenings skøn for udviklingen i udskrivningsgrundlaget frem mod 2025 steget. Opjusteringen dækker fortrinsvis over højere skøn for lønindkomst i den private sektor samt lavere skøn for øvrige ligningsmæssige fradrag. I modsat retning trækker højere skøn for beskæftigelses- og jobfradrag samt anden personlig indkomst. Derudover får den fremrykkede udbetaling af feriepenge også en positiv effekt.

Haderslev Kommune er med valget af statsgaranti garanteret et udskrivningsgrundlag på 9,4 mia. kr., som med en udskrivningsprocent på 26,3 % giver en indtægt på 2,5 mia. kr. i 2022.

Selskabsskat

I 2022 modtager Haderslev Kommune selskabsskat for indkomståret 2019 samt eventuelle korrektioner fra tidligere år.

Den budgetterede udvikling i selskabsskatten er baseret på Kommunernes Landsforenings forventning til udviklingen i selskabsskatten på landsplan. Der forventes en stigning fra 2021 til 2022.

Skatteministeriet har oplyst, at selskabsskatten generelt er kendetegnet ved store udsving fra år til år, samt at skønnene fra og med 2020 er behæftet med højere usikkerhed end normalt, idet selskabernes frist for selvangivelse for 2020 er udsat og derfor ikke indgår i skønnene. Yderligere er kommunernes andel af selskabsskatten sænket i forbindelse med udligningsreformen fra 15,24 % til 14,24 %.

Grundskyld og øvrige

Implementeringen af boligskatteforliget er udskudt fra 2021 til 2024. I forbindelse med udskydelsen blev det besluttet, at de kommunale grundskyldspromiller og dækningsafgiftssatser på erhvervsejendomme ikke kan sættes op i 2021-2028.

For 2022 er grundværdierne fastsat på baggrund af tal modtaget fra Indenrigs- og Boligministeriet vedrørende grundskyldsprovenu.

Budgetteringen for 2024 og 2025 er behæftet med en usikkerhed, på grund af omlægningen af beskatningen. Fra at have lavet opkrævning på historiske vurderinger, vil der fra 2024 blive tale om opkrævning på baggrund af nye vurderinger. De nye vurderinger kendes endnu ikke og forventes først at være endelig på plads i løbet af 2023.

I overslagsårene er grundskylden opgjort ud fra tal for provenuet i 2022 fremskrevet med tendensen for lands gennemsnittet oplyst af Kommunernes Landsforening. Udover grundskyld har Haderslev Kommune også indtægter fra dækningsafgift, dødsbobebskatning og forskerskat.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Personskatter	-2.476,1	-2.515,7	-2.567,3	-2.621,6
Skrå skatteloft	5,7	5,7	5,8	5,8
Selskabsskat	-29,0	-27,5	-27,6	-28,9
Grundskyld og øvrige	-166,9	-171,3	-175,6	-178,9
I alt	-2.666,3	-2.708,7	-2.764,8	-2.823,6

Afrundingsdifferencer kan forekomme

4.2. Tilskud og udligning

Den nye udligningsreform trådte i kraft pr. 1/1 2021 og med den er der sket en grundlæggende omlægning af det kommunale tilskuds- og udligningssystem, som består af:

- Et generelt udligningssystem
- Særskilte udligningsordninger
- Et statsligt bloktilskud
- En række separate tilskuds- og overgangsordninger

I ordningen foretages en separat udligning af beskatningsgrundlag og udgiftsbehov, mens der tidligere blev udlignet ud fra et beregnet strukturelt underskud. Der er nu indført et generelt udligningssystem, som er ens for alle landets kommuner. Udligningssystemet er ændret fra et statsfinansieret system til et rent mellemkommunalt system.

Der er indført særlige udligningsordninger for selskabsskat, udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere samt en udligning af dækningsafgift.

Bloktilskuddet er statens samlede årlige tilskud til kommunerne. Fra 2022 er bloktilskuddet forøget med effekten af to finanslovspuljer til bedre bemanning i ældreplejen og løft af folkeskolen.

I 2022 forventer Haderslev Kommune, at de samlede indtægter fra tilskud og udligning vil være 1.489 mio. kr. Heraf indgår 51 mio. kr. som finansieringstilskud, 74 mio. kr. som tilskud til udsatte ø- og yderkommuner og 10 mio. kr. i overgangstilskud vedrørende uddannelsesstatistikken. Desuden er der foretaget en modregning på 5 mio. kr. vedrørende overgangsordning ved den nye udligningsreform.

Fordeling af tilskud og udligning

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Kommunal udligning	-489,9	-505,0	-523,5	-538,1
Udligning udlændinge	1,5	1,4	1,2	1,1
Udligning af selskabsskat	-35,0	-26,6	-26,5	-27,5
Udligning af dækningsafgift	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Kommunebidrag til regionerne	6,3	6,4	6,5	6,6
Statsligt bloktilskud	-799,1	-804,0	-809,3	-814,6
Udligning og statstilskud, I alt	-1.316,7	-1.328,3	-1.352,1	-1.373,1
Tilskud til Ø-kommuner	-4,1	-4,0	-4,0	-4,0
Tilskud til bekæmpelse af ensomhed	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Tilskud til generelt løft af ældreplejen	-8,7	-8,9	-9,1	-9,3
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-4,8	-4,9	-5,0	-5,1
Finansieringstilskud	-50,9	-50,9	-50,9	-50,9
Tilskud styrket kvalitet i ældreplejen	-11,7	-11,9	-12,2	-12,5
Tilskud til værdig ældrepleje	-12,3	-12,5	-12,8	-13,0
Tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner	-73,5	-74,9	-76,5	-78,2
Overgangsordning vedr. uddannelsesstatistik	-9,7	-	-	-
Overgangsordning vedr. udligningsreform, netto	5,0	-	-	-
Særlige tilskud, I alt	-171,8	-169,1	-171,7	-174,2
Generelle tilskud og udligning, I alt	-1.488,5	-1.497,4	-1.523,7	-1.547,3

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetteret tilskud og udligning

Det statslige bloktilskud udgør i alt 799 mio. kr., hvoraf 28,3 mio. kr. kun udbetales, hvis kommunerne samlet overholder loftet for serviceudgifter, jf. aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening. Desuden er 9,4 mio. kr. gjort betinget af, at kommunerne samlet budgetlægger indenfor den aftalte ramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau og drifts- og anlægsudgifter.

Haderslev Kommune får et tilskud på 4 mio. kr. i 2022 som Ø-kommune. Hertil er der kommet udmeldinger om særtilskud til nedsættelse af færgetakster på godstransport og passagerbefordring på 1,4 mio. kr. Indtægten vedrørende nedsættelse af færgetaksterne er direkte tilskrevet fagområdet og indgår ikke i de samlede opgjorte særtilskud.

Til budgettet for 2022 er der fra Indenrigs- og Boligministeriet fastsat en tilskudsramme på 361,3 mio. kr. til særligt vanskeligt stillede kommuner i hele landet (§ 16). Haderslev Kommune har for 2022 indsendt ansøgning om andel i puljen til 2022. Social- og Indenrigsministeriet har offentliggjort, at Haderslev Kommune ikke har fået tilsagn på § 16 ansøgningen. Der er ikke indarbejdet et beløb fra denne pulje i budgettet.

4.3. Lån, renter og balanceforskydninger

Lån

Optagelse af lån sker i henhold til lånebekendtgørelsen og områdefornyelsesprojekt på Jomfrustien.

Udvikling i langfristet gæld

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Ældreboliger (primo)	195,9	183,0	191,6	177,6
Afdrag	-12,9	-13,9	-14,0	-14,1
Budgetteret lånoptagelse	-	22,5	-	-
Ældreboliger ultimo, I alt	183,0	191,6	177,6	163,5
Ordinære lån (primo)*	582,8	534,6	509,0	477,9
Afdrag	-59,7	-58,8	-58,7	-58,7
Budgetteret lånoptagelse	11,5	33,2	27,6	30,4
Ordinære lån ultimo, I alt	534,6	509,0	477,9	449,6
Jordforsyning (primo)	8,9	8,4	7,9	7,4
Afdrag	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Budgetteret lånoptagelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordforsyning ultimo, I alt	8,4	7,9	7,4	7,0
I alt ultimo	726,0	708,5	663,0	620,1

* excl. gæld til Lønmodtagernes Feriemidler
Afrundingsdifferencer kan forekomme

Renter

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Renter af likvide aktiver	-4,4	-4,4	-4,4	-4,4
Renter af kortfristede tilgodehavender	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Renter af langfristede tilgodehavender	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Renter af udlæg vedr. forsyning	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Renter af langfristet gæld	8,8	8,6	8,6	7,4
Garantiprovision og kurstab på obligationer	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
I alt	3,6	3,4	3,4	2,2

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Balanceforskydninger

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Forskydninger i likvide aktiver	11,6	3,8	-2,5	7,2
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	11,8	5,2	1,4	0,9
- Heraf grundkapitalindskud	11,8	5,2	0,9	0,9
Forskydninger i kortfristet gæld til staten	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Forskydninger i kortfristet gæld, i øvrigt	0,1	-	-	-
Forskydninger i langfristet gæld	6,6	6,6	6,6	6,6
I alt	20,1	5,6	-4,5	4,6

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Forskydninger i langfristede tilgodehavender drejer sig primært om indskud i Landsbyggefonden, men udover dette medregnes blandt andet også udlån til beboerindskud.

I budgetlægningen 2022-2025 budgetteres med en teknisk korrektionspulje, der afbalanceres under centrale puljer, til håndtering af overførsler mellem årene. I 2022 og overslagsårene udgør puljen 10,0 mio. kr. vedrørende servicerammen i alle årene. Den tekniske korrektionspulje oplystes under *forskydninger i kortfristet gæld til staten*.

Forskydninger i langfristet gæld drejer sig om budgetteret lineært afdrag på gæld vedrørende Lønmodtagernes Feriemidler.

Kirkeskat

Ved udgangen af 2021 forventes der et mellemværende på 0,6 mio. kr. i Haderslev Domprovsti's favør.

Den kirkelige ligning for 2022 viser et indtægtsniveau på knap 77 mio. kr. Ved udgangen af 2022 forventer Haderslev Domprovsti, at kirkens tilgodehavende ved Haderslev Kommune er 0,5 mio. kr., da der forventes et underskud i 2022 på 0,1 mio. kr. Mellemværende med Haderslev Domprovsti oplystes under *forskydninger i kortfristet gæld, i øvrigt*.

4.4. Låneoptag på konkrete projekter

Nedenfor præsenteres låneoptag, afdrag på lån og renter som kan henføres til konkrete anlægsprojekter. Der er ikke indregnet låneoptag til andre projekter end Jomfrustiprojektet og Opførelse af 16 ældreboliger i Gram.

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Låneoptag – Masterplan Jomfrustien	-11,5	-33,2	-27,6	-30,4
Afdrag på lån - Masterplan Jomfrustien	0,9	1,8	2,9	4,1
Renter – Masterplan Jomfrustien	0,1	0,2	0,3	0,5
I alt vedr. Masterplan Jomfrustien	-10,5	-31,2	-24,4	-25,8
Låneoptag – Opførelse af 16 ældreboliger på Højmarken i Gram	-	-22,5	-	-
Beboerindskud – Opførelse af 16 ældreboliger på Højmarken i Gram	-	-	0,5	-
I alt vedr. Opførelse af 16 ældreboliger på Højmarken i Gram	-	-22,5	0,5	-
Total	-10,5	-53,7	-23,9	-25,8

5. Specielle bemærkninger drift

5.1. Socialudvalget

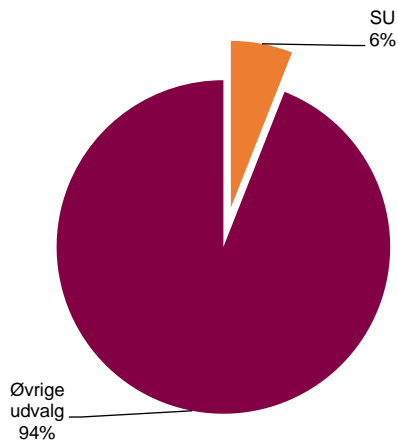
Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Socialudvalget (SU)

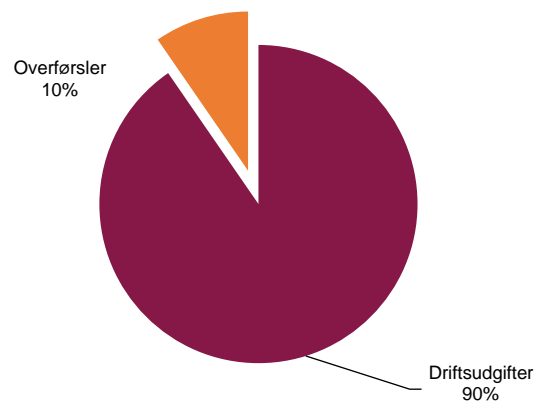
- Det børnesociale område
- Børnehandicapområdet
- Ungeindsatsen (Hotspot og SSP)
- Undervisning over 10. klasse for unge (EGU, FGU, STU)
- Ungdommens uddannelsesvejledning
- Kvindekrisecenter

Budgetandele

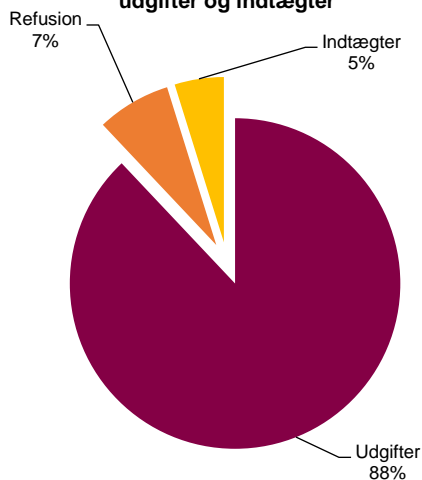
Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

Fordeling af udvalgets nettodriftsbudget

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Der er ingen anlæg på udvalgets område.

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Frivillighedsprojekt Forældrehuset	0,4	0,4	-	-
Headspace	0,1	0,1	0,1	0,1
Permanentgørelse af fremskudt funktion	0,4	0,4	0,4	0,4
Udvikling af STU-tilbud	0,2	-	-	-
Socialudvalget, I alt	1,1	0,9	0,5	0,5

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
STU, FGU, UU m.m.	39,0	38,8	38,4	38,4
Hotspot og SSP	3,5	3,5	3,5	3,5
Kvindekrisecentre	2,2	2,2	2,2	2,2
Det børnesociale område	126,3	126,3	126,2	126,2
Børnehandicapområdet	29,1	29,1	29,1	29,1
Socialudvalget, I alt	229,4	229,2	228,7	228,7

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Beskrivelse af området

Det børnesociale område

- Rådgivning og vejledning fra Familierådgivningen til børn, unge og forældre i socialt udsatte positioner
- Supervisionskonsulenter og matchning af plejefamilie og barn/børn
- Foranstaltninger i Familiehuset og eksterne tilbud, herunder døgnanbringelse til børn og unge i socialt udsatte positioner og deres forældre

Familierådgivningen varetager servicelovens myndighedsopgaver i forhold til børn og unge i socialt udsatte positioner samt deres forældre. Afdelingen rådgiver, vejleder, behandler, modtager underretninger, foretager børnefaglige undersøgelser og visiterer til støtte i hjemmet og anbringelse udenfor hjemmet. Børn- og Ungeudvalget træffer beslutning i sager, hvor forældrene ikke giver samtykke.

Familiehuset er kommunens interne leverandør af foranstaltninger i form af kontaktpersoner, familiekonsulenter, familiebehandlere og børnerådgivning. I 2019 er der opstartet et tilbud MMN, der står for mestring med eget netværk. Tilbuddet er til den gruppe unge, der er på grænsen til en anbringelse eller udsluses efter en anbringelse. Tilbuddet rummer også spædbørn.

Aflastning og døgnanbringelse foregår i netværksfamilier, plejefamilier og eksterne opholdssteder og døgninstitutioner. Området har iværksat en implementeringsplan omkring øget brug af netværksinddragende metoder. Arbejdet med implementeringsplanen forventes at foregå i budgetperioden.

Børnehandicapområdet

Området varetager visitationen og myndighedsopgaver i forhold til børn og unge med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne. Disse børn og unge kan anbringes udenfor hjemmet i plejefamilier og på opholdssteder/døgninstitutioner. Desuden benyttes forebyggende foranstaltninger, når det vurderes, at barnet, den unge eller familien kan afhjælpes i hjemmet eller i nærmiljøet.

Området håndterer tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter til forsørgelse af børn med nedsat funktionsevne, der ydes til familier med børn med handicap.

Områdernes betaling til og fra andre kommuner vedrører borgere som i medfør af lovens bestemmelser kan og må flytte mellem kommuner, og hvor den oprindelige opholdskommune er forpligtet til at betale for udgifterne, såfremt betingelserne for at blive visiteret til en ordning er opfyldt.

Ungeindsatsen (HotSpot og SSP)

Hotspotchefen fungerer som vidensbank og konsulent, der opkvalificerer den strategiske og proaktive kriminalpræventive indsats, eksempelvis ved at udarbejde aktuelle politikker, strategier og handleplaner. Igennem en koordineret viden omkring kommunens tværfaglige indsatsområder og netværk, sikrer hotspotchefen, at unge med bekymrende adfærd får den nødvendige støtte, på det korrekte niveau.

SSP står for Skole – Sociale myndigheder – Politi og har til opgave at være opsøgende og foregribende overfor unge, der er i farezonen for kriminalitet og rusmidler.

STU

Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse er målrettet unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov og har til formål at udvikle den unges personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse. Uddannelsen har pt 80 elever tilknyttet.

Forberedende grunduddannelse – FGU

Uddannelsen henvender sig til unge under 25 år, der endnu ikke er parat til at gå i gang med eller at gennemføre en anden ungdomsuddannelse. Det kan være af faglige, personlige eller sociale årsager.

Formålet med FGU er, at den unge forberedes på efterfølgende at kunne fortsætte på en erhvervsuddannelse, en gymnasial uddannelse eller at komme i job.

FGU består af forskellige uddannelsesspor, som kan tilpasses den unges behov og interesser.

Ungdommens uddannelsesvejledning – UU

Uddannelsesvejledningen giver vejledning til alle unge i grundskolen fra 7. klasse samt i 10. klasse, både individuel og kollektiv vejledning.

Vejledningen sker gennem en opsøgende og opfølgende indsats, hvor der tilbydes ungevejledning om valg af uddannelse og erhverv, hvis de ikke er i gang med, eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse.

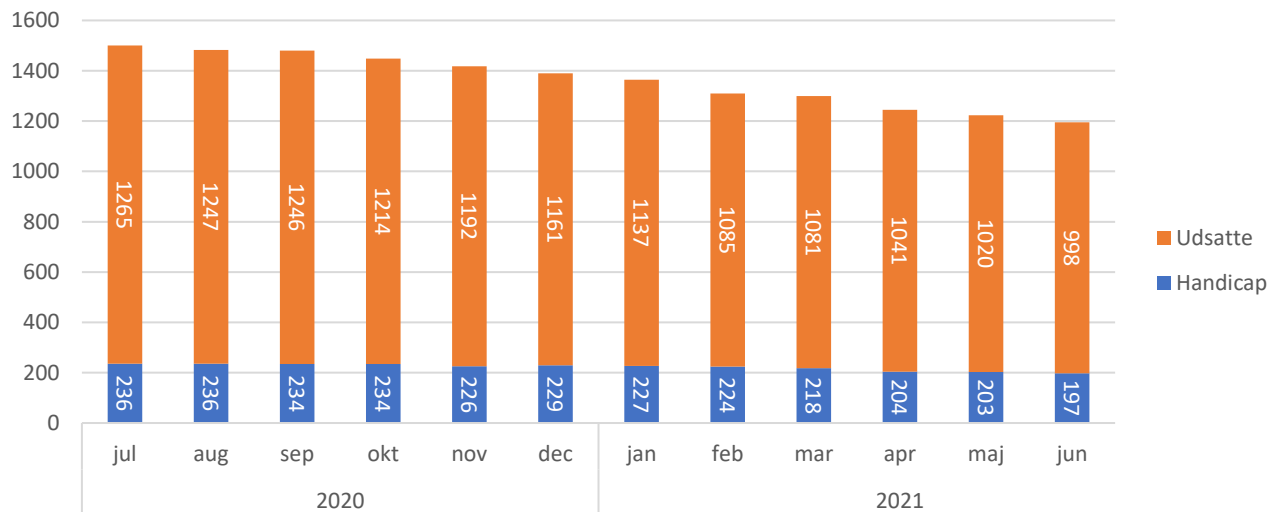
Kvindekrisecenter

Haderslev kvindekrisecenter er ikke en kommunal institution, men jævnfør Servicelovens §109 skal Kommunalbestyrelsen tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte. Haderslev Kommune har til opgave at sørge for psykologsamtaler til de børn, der midlertidig har bopæl på krisecenteret. Haderslev Kommune har også en koordinerende funktion i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.m.

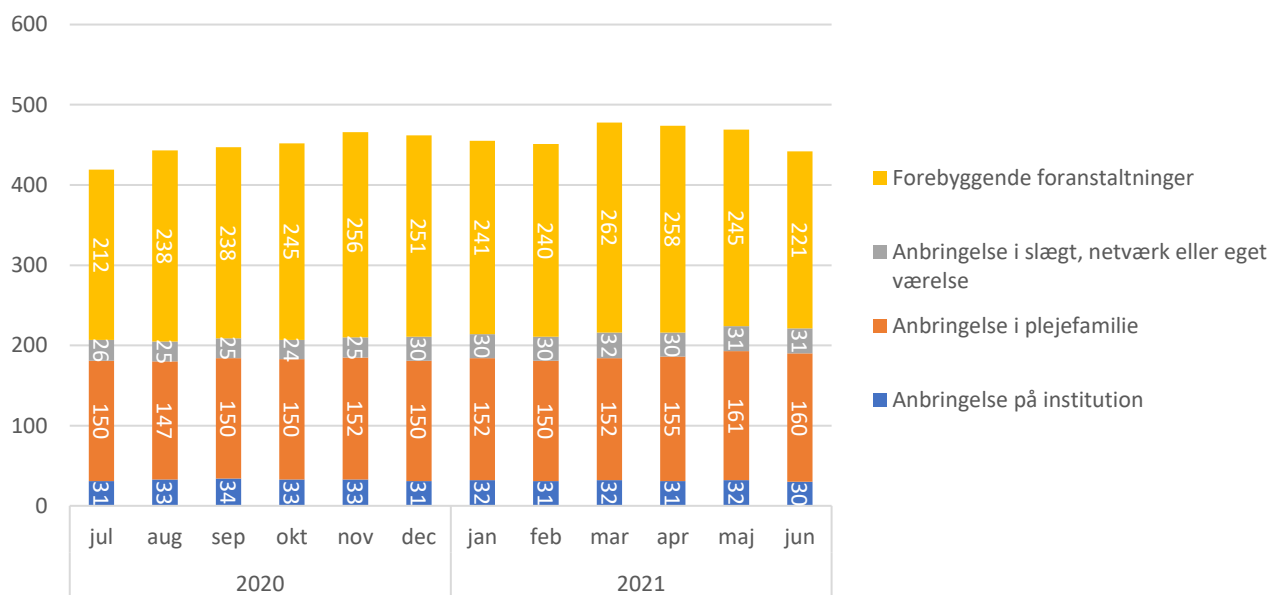
Haderslev Kommune servicere egne borgere, der får midlertidigt ophold på ethvert krisecenter i Danmark. Haderslev Kommune sørger for betaling for de ophold, kommunens borgere har på krisecentrene.

Udvalgte udvalgsaktiviteter

Nedenstående graf viser udviklingen i sager på det børnesociale område og børnehandicapområdet

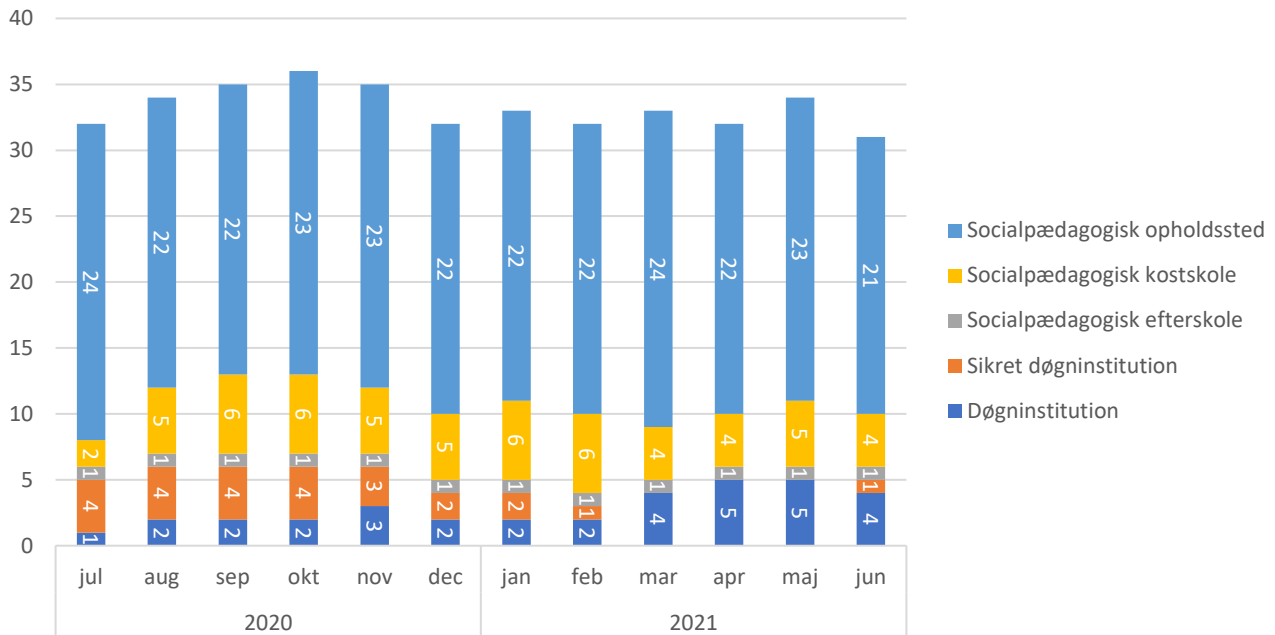

Nedenstående graf viser udviklingen i antal udsatte børn og unge efter tilbudstype

Der er fokus på at øge brugen af netværksinddragende metoder.

Nedenstående graf viser et overblik over børn og unge på eksterne opholdssteder i Haderslev Kommune

Der er fokus på at reducere antallet af eksterne opholdssteder og i stedet gøre brug af netværksinddragende metoder.

Styringsredskaber og lovgivning

Serviceovens bestemmelser om rådgivning, forebyggende indsatser til børn, unge og deres familier og foranstaltninger til børn og unge med særlige sociale behov. Bekendtgørelse af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse og beskæftigelse. Hovedparten af området under Socialudvalget er rammebudgetteret.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

På det sociale område og i Børnehandicap arbejdes der forebyggende og med en netværksinddragende tilgang. Serviceområdet har fortsat fokus på økonomi og følger den besluttede handleplan og vil fortsat lave løbende justeringer og tilpasninger i metoder og aktiviteter.

Der er i høj grad fokus på kerneopgaven, så serviceområdet kan fortsætte den positive udvikling i forhold til budgetoverholdelse.

Den nye uddannelsespolitiske målsætning:

Alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse.

Det betyder, at:

- I 2030 skal mindst 90 procent af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse
- I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være halveret
- Alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse har ret til at få en uddannelsesplan og skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbydes vejledning om mulighederne for at øge deres formelle kompetencer på kort og på længere sigt.

Der arbejdes med indsatsområder såsom brug af nye tilbud i forhold til aflastning for børn, ligesom der arbejdes med en opkvalificering af socialrådgiverne. Serviceområdet arbejder med og har et særligt fokus på samskabelse af løsninger, hvor borgeren er en aktiv part i opgaveløsningen, ligesom der arbejdes med en koordineret kriminalpræventiv indsats.

Dynamisk ungestrategi

Socialudvalget har udarbejdet en dynamisk ungestrategi, der blev godkendt i 2019. Den dynamiske ungestrategi er tværsektoriel og involverer alle områder, der arbejder med unge. Strategien følges løbende op.

Metoder på det specialiserede område

På det specialiserede børneområde og på børnehandicapområdet er der fokus på:

- inddragende metoder såsom Familierådslagning og Netværksanbringelser.
- skærmønstre; kontakt til borgere, opfølgningssamtaler, børnesamtaler m.m.

Koordineret ungeindsats

I forbindelse med etablering af det statslige tilbud FGU (forberedende grunduddannelse) er der udviklet en arbejdsform, så vi kan præstere en koordineret ungeindsats i samarbejde med UU, Jobcentret, Hotspotchef, Det Rådgivende Team og Kontaktpersonteamet fra Familiehuset. Målet er, at de unge skal opleve en sammenhæng i de tilbud, de modtager.

Involvering

Socialudvalget har fokus på involvering og derfor inviteres borgere, råd og foreninger efter behov, bl.a. Handicaprådet og Rådet for socialt udsatte.

Børnenes lov

Lovforslag til Børnenes lov forventes fremsat i første kvartal af 2022, og loven forventes at træde i kraft 1. januar 2023. Vi ved endnu ikke hvilken indflydelse det kommer til at have, men vi forventer, at det vil have en væsentlig indflydelse på det specialiserede socialområdes økonomi. Som en del af Børnenes lov forventer man at reformere plejefamilieområdet og nytænke efterværnområdet. Dertil ønsker man at fjerne stigmatiserende sprogbrug i lovgivningen.

5.2. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Beskæftigelses- og Integrationsudvalget (BIU)

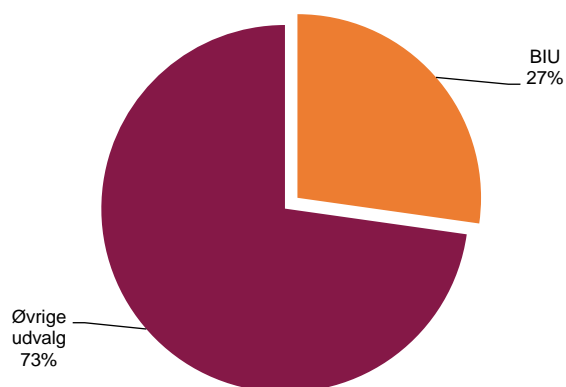
- Jobcenter
- Ydelsescenter
- Servicefunktionen
- Sprogcenter

Forsørgelse til borgere på:

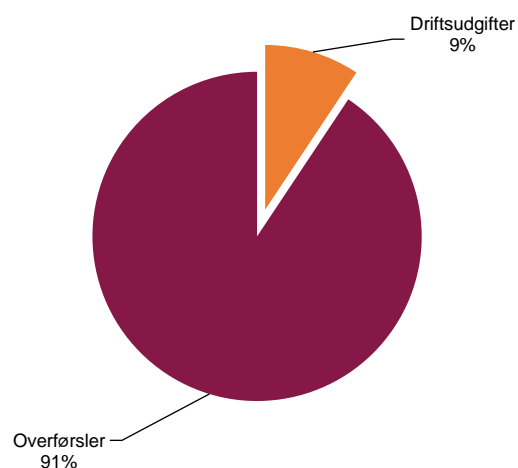
- Dagpenge
- Sygedagpenge
- Kontant- og uddannelseshjælp
- Førtidspension m.fl.

Budgetandele

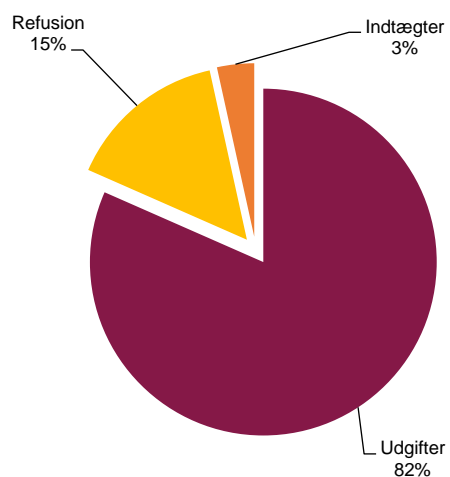
Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

Fordeling af udvalgets nettodriftsbudget

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Der er ingen anlæg på udvalgets område.

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Flere psykisk sårbare unge i uddannelse og beskæftigelse	0,5	-	-	-
Beskæftigelses- og integrationsudvalget, I alt	0,5	-	-	-

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Servicerammen	98,9	98,4	98,4	98,4
Driftssteder under det lovbundne	22,6	22,6	22,6	22,6
Overførselsudgifter	928,2	928,2	928,2	928,2
Beskæftigelses- og integrationsudvalget, I alt	1.049,7	1.049,3	1.049,3	1.049,3

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Beskrivelse af området

Arbejdsmarked og Borgerservice varetager alle beskæftigelsesrettede opgaver i forhold til forsikrede ledige, kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, revalidender, modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, ledighedsydelse, ledige på fleksjob og i skånejob, sygedagpengemodtagere, borgere i ressourceforløb og jobafklaringsforløb samt beskæftigelsesrettede opgaver i forbindelse med integrationen af flygtninge og indvandrere.

Tilsvarende varetager området alle beskæftigelsesrettede opgaver i forhold til virksomhederne, herunder formidling af arbejdskraft, rådgivning og vejledning, arbejdsfastholdelse, etablering af fleksjob, skånejob, løntilskud, virksomhedspraktik, etablering af voksenlærlingeaftaler samt behandling af førtidspensionssager m.v. Ydelseskontoret varetager al udbetaling af ydelser til borgerne på arbejdsmarkedsområdet.

Servicerammen består hovedsageligt af følgende udgifter:

- Løn til ansatte i Job- og Ydelsescenter samt afledte personalerelaterede udgifter så som ansvarsforsikring, uddannelse, inventar, mødeaktiviteter m.m.
- Husleje, el, vand, varme, forsikring og vedligeholdelse vedrørende Hansborgbygningen m.m.
- Tilskud fra flekspuljen (ophørt pulje)
- Lægeerklæringer til ydelsesmodtagere
- Drift og vedligeholdelse af bygningen Lavgade 5-9
- Puljer/projekter finansieret helt eller delvist af STAR og SIRI
- Veterankoordinator

Overførselsudgifterne består hovedsageligt af følgende udgifter:

- Tilbud til udlændinge omfattet af integrationsperioden herunder selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, sprogundervisning, beskæftigelsesrettede tilbud samt mentorudgifter
- Forsørgelse til borgere på førtidspension, seniorpension, sygedagpenge, kontant- og uddannelseshjælp, revalidering, dagpenge, ressourceforløb, fleksjob og ledighedsydelse m.m.
- Sociale formål herunder hjælp til enkeltudgifter og flytning
- Arbejdsmarkedsforanstaltninger herunder tilskud til microfleksjobs, seniorjob, udgifter til mentorordninger samt diverse beskæftigelsesordninger
- Løn til ansatte i Servicefunktionen, Sprogcentret, Jobvejen m.v.
- Drift af servicefunktionen og nytteindsats
- Bygningsmæssig drift af Ole Rømersvej

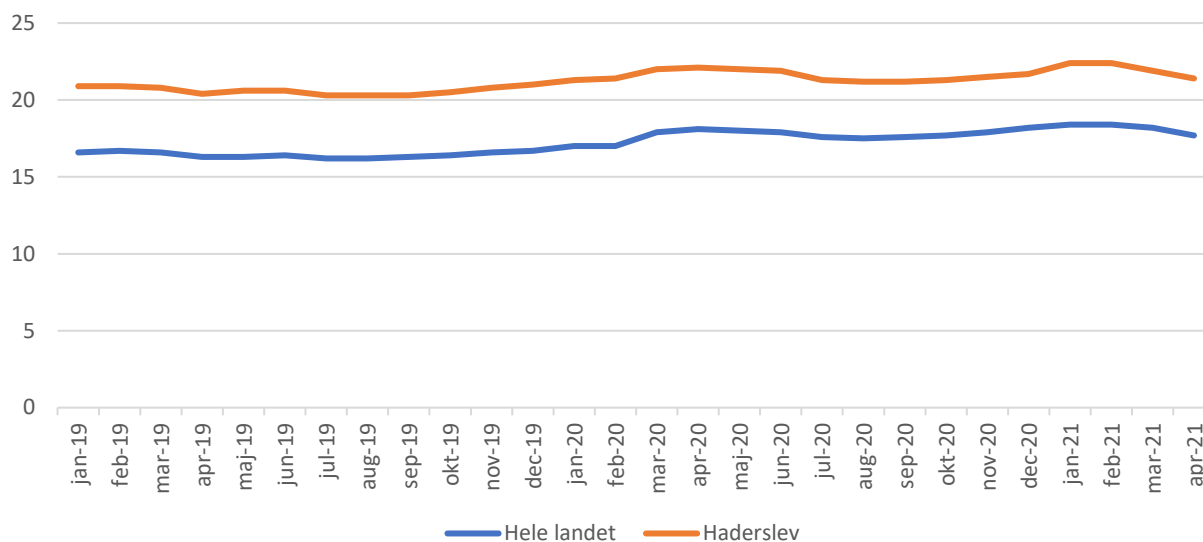
Udvalgte udvalgsaktiviteter

Den kommunale beskæftigelsesindsats bliver i stort omfang tilpasset lokale og landspolitiske målsætninger og prioriteringer på området. Ligesom rammevilkårene for udførelsen af den kommunale beskæftigelsesindsats, er afhængig af den generelle konjunkturudvikling.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budget for overførelsesudgifter bygger på forventningerne i økonomiaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening (KL). Budgettet er derudover tilpasset det lokale udgiftsniveau.

I grafen ses udviklingen i procentdelen af offentlig forsørgede af befolkningen i alderen 16-66 år i Haderslev Kommune sammenlignet med hele landet.

Procentdel forsørgede af befolkningen 16-66 år

Styringsredskaber og lovgivning

Udvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, dog ikke kapitel 10 og 10 a, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, forskellige integrationsfremmende projekter, samt de beskæftigelsesrettede opgaver efter integrationsloven og ydelser knyttet hertil, dog ikke §§ 35-39.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget arbejder ud fra visionen "Flest mulig i selvforsørgelse".

Derudover har udvalget 6 politiske fokusområder som er:

- Virksomhedssamarbejde
- Unge og uddannelse
- Opkvalificering og uddannelse
- Fastholdelse af sygemeldte på arbejdsmarkedet
- Integration og beskæftigelse
- Tværgående samarbejde

5.3. Udvalget for Børn og Familier

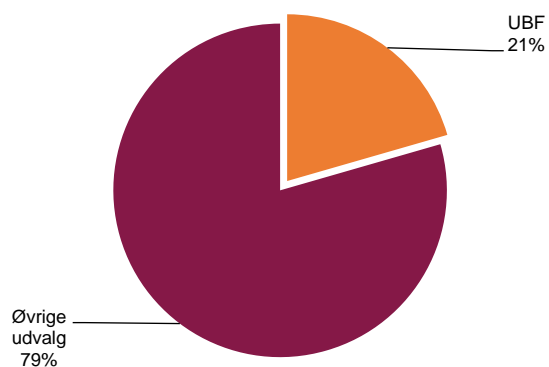
Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Børn og Familier (UBF)

- Kommunal sundhedspleje 0-17 år
- Dagtilbud 0-6 år og særlige dagtilbud
- Puljeordninger til privat pasning
- Folkeskoler 0. – 10. årgang og skolefritidsordninger
- Ungdomsskole, ungdomsklubber og GOTI
- Det rådgivende team

Budgetandele

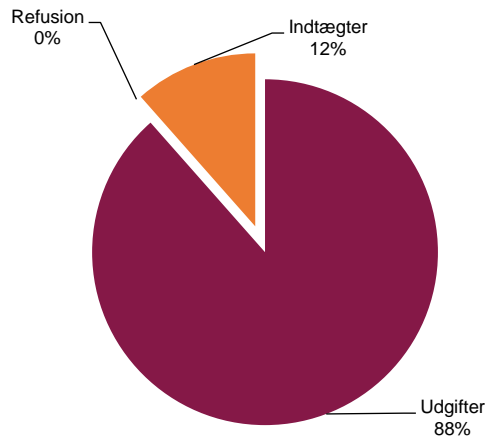
Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

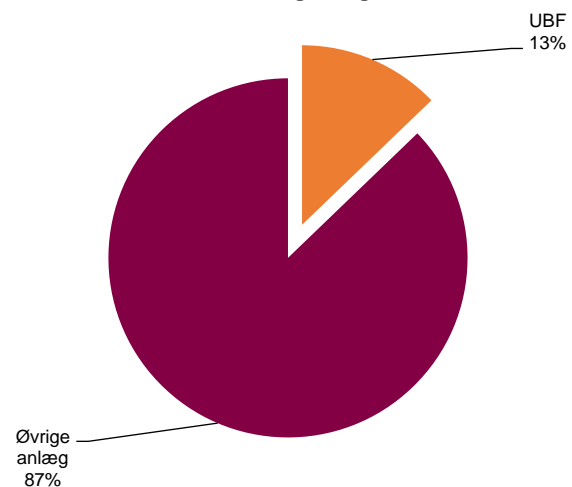
Fordeling af udvalgets nettodriftsudgifter

Der er udelukkende driftsudgifter på området.

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Indfasning af minimumsnormeringer i dagtilbud	1,5	1,5	1,5	1,5
Segregering	3,5	2,0	-	-
Styrkelse af strukturelle puljer	1,0	-	-	-
Tilbagebetaling af investeringsindsatsen	8,4	6,4	4,4	-
Udvalget for Børn og Familier, I alt	14,4	9,9	5,9	1,5

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Folkeskoler	314,9	314,0	314,0	314,0
Fællesudgifter skolevæsen	211,8	209,9	205,9	201,5
Ungdomsskolen	5,3	5,3	5,3	5,3
Sundhedsplejen	11,6	11,6	11,6	11,6
Fællesudgifter dagtilbud	30,9	31,5	31,5	31,5
Dagpleje	48,5	48,5	48,5	48,5
Daginstitutioner	131,2	132,4	132,4	132,4
Tilskud til puljeordninger	17,4	16,1	16,1	16,1
Det rådgivende team	24,9	24,9	24,9	24,9
Administration og politik	8,6	8,6	8,6	8,6
Udvalget for Børn og Familier, I alt	805,1	802,9	798,9	794,5

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Beskrivelse af området

Udvalget for Børn og Familier varetager opgaver i forhold til børn og unge og deres familier, primært serviceydelser og indsatser rettet mod de 0-18 årige.

Sundhed og forebyggelse

- Sundhedsplejen, som tilbyder individuel vejledning, undervisning, undersøgelser og forebyggende indsatser til gravide og børn og unge op til 18 år

Sundhedsplejen tilbyder bl.a. vejledning og individuel støtte til gravide, spæd- og småbørnsforældre, funktionsundersøgelser af børn i den undervisningspligtige alder, generel forebyggelse og sundhedsfremme. Indgår i tværsektorielt samarbejde med almen praksis, jordemodercenter og fødegang, socialforvaltning m.fl. Udbyder kursus til førstegangsforældre.

Dagtilbud

- Pasning af ca. 500 børn i dagplejen
- Børnehaver, 0-6 års institutioner og specialgrupper i alt ca. 1850 børn
- Tilskud til private puljeordninger, privatinstitutioner, private børnepassere og pasning af egne børn i alt ca. 400 børn

Dagplejen er opdelt i distrikter og inddelt i grupper i lokalområderne.

Daginstitutionerne er enten kommunale eller selvejende. Der er 5 selvejende daginstitutioner samt 10 kommunale daginstitutioner fordelt på 24 matrikler/afdelinger. Der er etableret tre ressourceinstitutioner – en i hvert distrikt – hver med en specialgruppe for børn med særlige behov i direkte tilknytning til ressourceinstitutionens øvrige børnegrupper.

Folkeskoler og skolefritidsordninger

- 11 almene folkeskoler, hvoraf fire har Ungeunivers. Skolerne er beliggende på 16 matrikler. Der er ca. 4.500 elever, hvoraf ca. 230 går i specialklasse og 20 er enkeltintegreerede
- Skolefritidsordninger på skoler med indskolingsklasser

- Specialskole for 0.-10. klassetrin med ca. 210 elever
- 10. klasse skole med ca. 130 elever

De almene folkeskoler er opdelt i børne- og junioruniverser for 0.-6. klassetrin og ungeuniverser for 7.-9. klassetrin. Fem skoler har specialklasser, og ni har enkeltintegrerede elever. Kommunen indbetaler tilskud til staten for elever på de fem friskoler og private grundskoler i kommunen.

Ungdomsskole og klubber m.v.

- Haderslev Ungdomsskole, der anvendes af unge primært i alderen 14-18 år. Ungdomsskolen står for fritidsundervisning, heltidsundervisning, ungdomsklubber og en klub for unge med særlige behov, Naturskole samt varetager "den lille håndværker" som er et undervisningsforløb for alle kommunens 5. og 6. klasser.

Ungdomsskolen skal give unge mulighed for at uddybe deres kundskaber, dygtiggøre dem til samfundslivet og bidrage til en indholdsrig tilværelse. Mange af de 13 ungdomsklubber er placeret i små lokalsamfund. Naturskolen er et tilbud til skoleelever i 0.-10. klasse.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, vejledning og øvrig konsulentbistand

- Pædagogisk Center er en servicefunktion for primært skoler og dagtilbud med tilbud om matematik-, læse-, skole- og IT-konsulenter, informations- og udlånsamling og kurser. Legeteket udlåner pædagogiske materialer til børn, der har brug for ekstra stimulering
- Det rådgivende team består af et tværfagligt team i hvert distrikt og et specialrådgivningsteam. Teamet yder rådgivning og vejledning, sparring, konsulentstøtte til dagtilbud og skoler, og rådgivning og forebyggende indsatser til børn, unge og forældre. Psykologer varetager de pædagogisk-psykologiske opgaver, og teamet består herudover af sundhedsplejersker, pædagogiske konsulenter, fysioterapeuter, familiekonsulenter og socialrådgivere
- Praksisvejlederne er placeret decentralt i 3 kommunale ressourceinstitutioner og yder støtte til børn med særlige behov i distriktets dagtilbud. Tale-høre-sprog team yder støtte til alle børn med tale-, høre- og sprogvanskeligheder

Administration

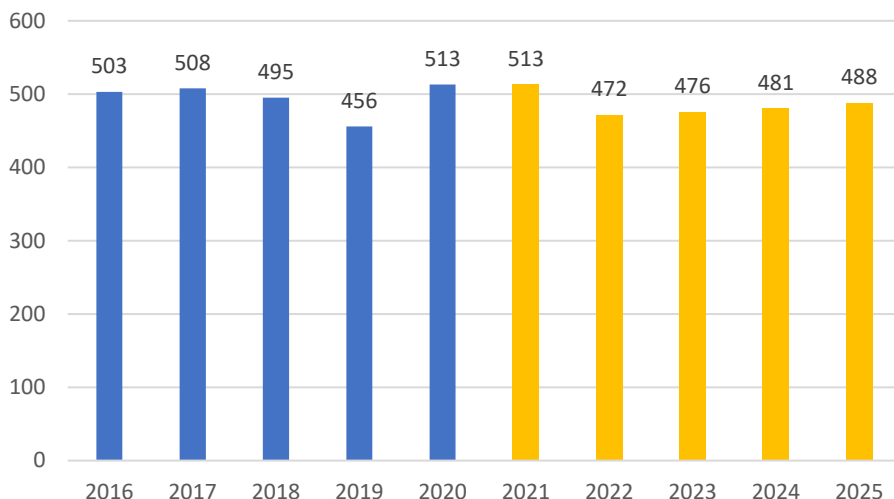
- Administrative opgaver og pædagogiske konsulentfunktioner i forhold til hele serviceområdet er placeret i Pædagogik og Læring.

Udvalgte udvalgsaktiviteter

Udvalget for Børn og Familier skal løbende tilpasse sine aktiviteter efter antal af fødsler og børn i forskellige aldersgrupper. Flest mulige børn søges inkluderet i de almene tilbud, så de kan indgå i forpligtende fællesskaber i lokalområdet sammen med deres jævnaldrende. Læring er et gennemgående tema i alle sammenhænge, da det er en forudsætning for, at børnene kan få en aktiv og selvstændig voksentilværelse.

Efter nedadgående fødselstal i flere år, var der i 2020 en stigning i antallet af fødte børn. Antallet af børn forventes samlet at falde over de kommende år.

Antal fødte i Haderslev Kommune

Kilde: Danmarks Statistik

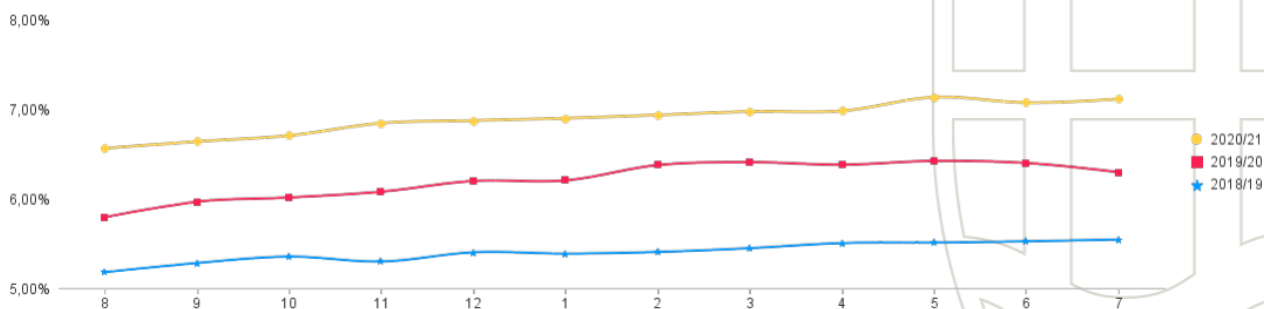
Segregering

440 gennemsnitligt antal segregerede elever i indværende skoleår

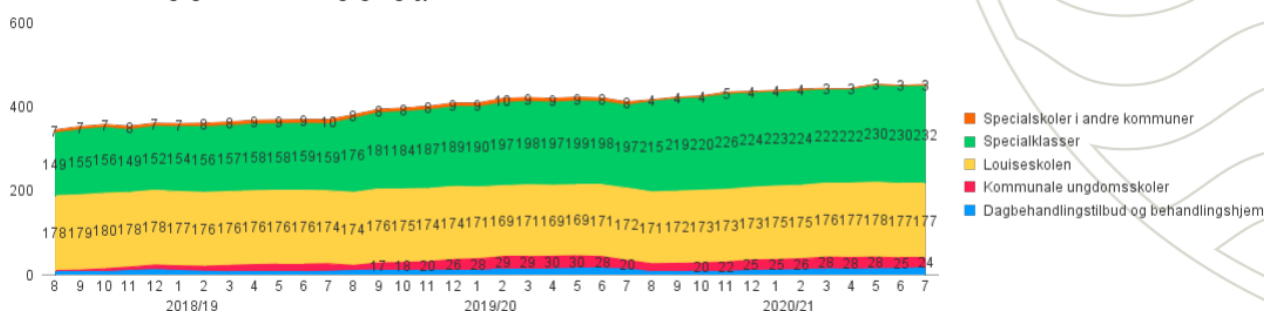
+42 ændring i antal segregerede elever i forhold til samme måned sidste år

6,89% gennemsnitlig segregeringsgrad i indværende skoleår

Segregeringsgrad for Haderslev kommunes elever

Haderslev kommunes segregerede elever efter segregeringstype

Børn med særlige behov

Udvalget fortsætter arbejdet med at udvikle og forbedre læringsmiljøerne med henblik på at ekskludere færre elever med særlige behov i den almene folkeskole.

Flere drenge end piger modtager specialundervisning, og pigerne starter med specialundervisning senere i skoleforløbet end drengene.

Styringsredskaber og lovgivning

Udvalget forvalter kommunens opgaver efter Sundhedsloven Kapitel 36, Forebyggende sundhedsydelse til børn og unge, Dagtilbudsloven, Folkeskoleloven, Ungdomsskoleloven.

Haderslevreformen er styrende for hele udvalgets område. De tværgående principper er større fleksibilitet, stærke netværk, faglig specialisering og tværfaglighed. Der er med udgangspunkt i Haderslevreformen udarbejdet strategi på folkeskoleområdet "Læring i Universer", "Inklusionsstrategi", strategi for "Læring i dagtilbud" og "Strategi for arbejdet med børn og unge i socialt udsatte positioner".

Anlæg

Anlægsområder for Udvalget for Børn- og Familier (UBF)

Nettoanlæg (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
2 daginstitutioner i Haderslev by – inkl. Trigesvej	13,7	16,6	14,5	-
Børnecenter i Fjelstrup	7,6	-	-	-
Udvalget for Børn og Familier, I alt	21,3	16,6	14,5	-

Afrundingsforskelle kan forekomme

For en udspecificering af de enkelte anlæg henvises til projektbeskrivelserne i afsnit 8.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

Strategierne for udviklingen inden for folkeskoler, dagtilbud og sociale indsatser udgør sammen med udviklingsplaner for udvalgets mindre områder en sammenhængende børn- og ungepolitik.

Mulighederne for at etablere større integration mellem dagtilbud og skoler i relevante lokalområder vil fortsat blive afsøgt i regi af arbejdet med økonomisk-, faglig- og social bæredygtighed i 2022.

Dagtilbud og skoler fortsætter arbejdet med de strategiske beslutninger for kvalitetsudvikling, inkluderende læringsmiljøer samt evaluering af effekt og kvalitet. Eksempelvis via distriktsråd og praksisvejledere.

Det arbejdes på 10. klasseskolen i samarbejdet med UU, Jobcentret og Kontaktpersonsteamet fra Familiehuset på at styrke den kommunale ungeindsats. Målet er, at de unge skal opleve en sammenhæng i de tilbud, de modtager.

På Ungdomsskolen arbejdes der med at udvikle klubområdet med henblik på at tiltrække flere unge til sunde fritidsaktiviteter.

Der arbejdes med tidlig indsats i Det rådgivende team og Sundhedsplejen.

Ligeledes arbejder vi med sammenhængende overgange for barnet. Arbejdet tager afsæt i udviklingen af forældre samarbejde, relationel kapacitet, stærke fællesskaber og sammenhængende læringsspor.

5.4. Udvalget for Kultur og Fritid

Ansvar og opgaver

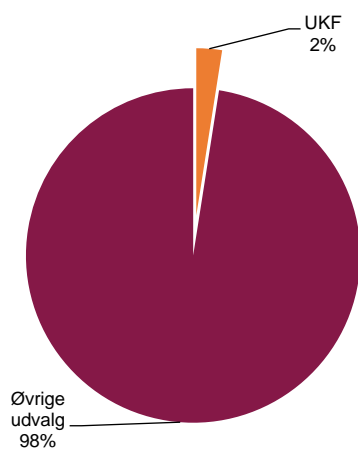
Ansvarsområder for Udvalget for Kultur og Fritid (UKF)

Kultur og Fritid har følgende hoved driftsenheder:

- Talent
- Idræt
- Kultur
- Fritid
- Administration
- Institutioner

Budgetandele

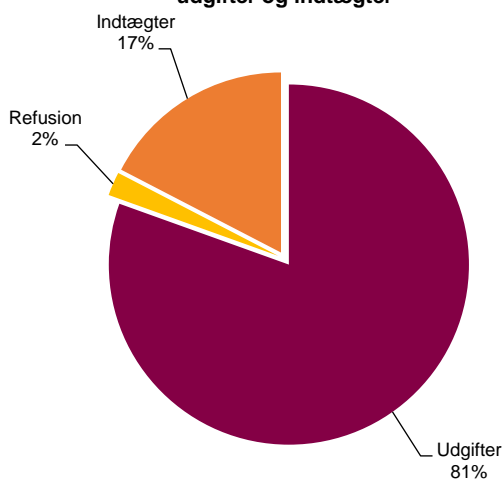
Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

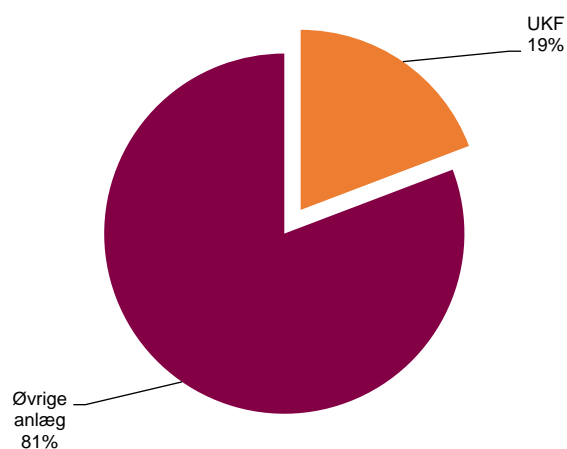
Fordeling af udvalgets nettodriftsudgifter

Der er udelukkende driftsudgifter på området.

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Kunstgræsbaner HIC – 2 stk.	0,1	0,3	0,3	0,3
Skole og Klokkemuseet	0,1	0,1	0,1	0,1
Starup Idræts- og Kulturcenter	0,2	0,5	0,5	0,5
Talentforløb for børn og unge på kulturområdet	0,5	0,5	0,5	0,5
Videreførelse af Slesvigske Vognsamling	1,1	1,1	1,0	1,0
Udvalget for Kultur og Fritid, I alt	2,0	2,5	2,4	2,4

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Talent	2,4	2,4	2,4	2,4
Idræt	22,2	22,9	22,9	22,9
Kultur	19,9	18,4	18,4	18,4
Fritid	1,0	1,0	1,0	1,0
Administration	6,0	6,0	6,0	6,0
Institutioner	45,7	45,6	45,5	45,5
Udvalget for Kultur og Fritid, I alt	97,2	96,3	96,2	96,2

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Beskrivelse af området

Udvalget for Kultur og Fritid er ansvarlig for Haderslev Kommunes kultur- og fritidsaktiviteter og samarbejdet med staten, regionen, andre kommuner herunder kulturaftalen i Trekantområdet Danmark, kulturaftale Sønderjylland/Schleswig samt kultursamarbejdet mellem de 4 sønderjyske kommuner. Derudover er der kommunens institutioner, de mange frivillige foreninger, organisationer og aktive enkeltpersoner.

Udgifterne på området fordeles til:

- Decentrale kommunale enheder: Kulturhuset Bispen, Haderslev Musikskole, Historie Haderslev, Vojens Hallerne, TalentCenter Haderslev og Haderslev Idrætscenter
- Kommunale idrætsfaciliteter som klubhuse, haller og udeanlæg
- Selvejende idrætsinstitutioner som f.eks. StreetDome, Gram Fritidscenter og de selvejende haller
- Tilskud til folkeoplysende aktiviteter: Lokaletilskud, aktivitetstilskud, kursustilskud, aftenskoletilskud og udvalgets egen udviklingspulje til initiativer og prioriteringer.
- Tilskud på kulturområdet til blandet andet Teatret Møllen, Forsøgsscenen, Kulturhuset Harmonien, Vojens Kultur- og Musikhus, Kultursamvirket, Idrætssamvirket, Fritidssamvirket, Samvirket for Arkiv- og Museumsområdet, Trekantområdets Festuge, Dansk- Tysk Kulturaftale, Tørning Mølle, det Sønderjyske Kulturkoordinationsudvalg med flere.
- Renoverings- og facilitetspuljer samt diverse ansøgningspuljer til konkrete aktiviteter
- Eliteidrætten i forhold til Team Danmark samarbejdet

Der er op mod 50 kommunale faciliteter, som driftes inden for området, og godt 80 selvejende eller forenings-ejede faciliteter, som modtager driftstilskud.

Herudover varetages opgaver og projekter, så som udvikling og drift af faciliteter og tilknyttede arealer, grejbank, udvikling af kulturaktiviteter og Motorbyen Vojens, forberedelse af Tour De France-besøg i 2022 samt VM i mountainbike i 2022 og meget mere.

I Kultur og Fritid samt de decentrale institutioner, udbetales der løn til ca. 200 medarbejdere, omfattende fast-ansatte, vikarer/timelønnede samt fleksjobber. Lønbudgettet udgør ca. 55% af det samlede budget.

Udvalgte udvalgsaktiviteter

Opgavevaretagelsen på kultur- og fritidsområdet foregår inden for rammerne af de politiske visioner, kultur- og fritidspolitikken "Talentmiljøer for alle" og lovgivningen. I styrelsesvedtægten er følgende kompetenceområder angivet: Kultur og fritid, eliteidræt, bibliotek, musikskole, arkiv og kulturinstitutioner.

Området løftes i samarbejde med en række aktører inden for kultur- og fritidslivet, og serviceområdet har bl.a. opgaver i relation til følgende udvalg og sammenslutninger:

- Fællesrådet for Kultur- og fritidsområdet
- Idrætssamvirket
- Kultursamvirket
- Fritidssamvirket
- Samvirket for Arkiv- og Museumsområdet
- Haderslev Ungdomsråd
- Foreningen for Sportsakademiet
- Diverse bestyrelser og selvejende institutioner

Det samlede antal godkendte foreninger i Haderslev Kommune indenfor kultur-, fritids- og idrætsområdet er på i alt ca. 300 godkendte foreninger.

Det samlede antal medlemmer af foreningslivet på tværs af kultur, fritid og idræt i Haderslev Kommune er på i alt ca. 37.000 medlemmer.

Det vurderes at være ca. 3.500 frivillige i Haderslev Kommune på kultur-, fritids- og idrætsområdet, som omregnet vurderes til ca. 300 fuldtids-jobs.

Styringsredskaber og lovgivning

Folkeoplysningsloven, Biblioteksloven og Musikskoleloven bestemmer de lovbundne opgaver på kultur- og fritidsområdet. Herudover er Eliteidrætsloven, Arkivloven, Teaterloven, Museumsloven og Lov om kulturaftaler relevante lovgivninger for det arbejde, der sker på området. Endelig rummer kommunalfuldmagtsreglerne hjemmel til arbejdet inden for kultur og fritid.

Anlæg

Anlægsområder for Udvalget for Kultur og Fritid (UKF)

Nettoanlæg (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Banehuset, Sommersted	1,0	-	-	-
Det blå Foreningsshus	3,0	-	-	-
Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B	-	6,0	5,5	-
Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter	6,4	4,6	-	-
Parkeringspladser – Hele Haderslev Kommune	3,2	-	-	-
Renovering og opgradering af Fjelstrup Kultur- og Fritidscenter	5,5	-	-	-
Renoverings- og facilitetspulje UKF	2,0	2,0	2,0	2,0
Skovbybanen - airfence	0,4	-	-	-
Starup Idræts- og Kulturcenter	4,0	-	-	-
StreetDome – loftsisolering/lydregulering	0,4	-	-	-
Vedsted sø	1,7	-	-	-
Vojens Hallerne – tekniske installationer	1,2	-	-	-
Vojens Speedway – mobiltribune	2,7	-	-	-
Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus	0,5	-	-	-
Udvalget for Kultur og Fritid, I alt	32,0	12,6	7,5	2,0

Afrundingsdifferencer kan forekomme

For en udspecificering af de enkelte anlægsforslag henvises til projektbeskrivelserne i afsnit 8.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

Kultur- og Fritidspolitikken – Talentmiljøer for alle - omhandler visioner og indsats for idræt, kultur og fritid, samt de tre tværgående perspektiver: Talentmiljøer for alle, Frivillighed og Tværgående samarbejder.

Politikken er blandt andet omsat i konkrete handleplaner:

- Motorbyen Vojens – understøttelse af samarbejdet på tværs af aktører og interessenter
- Subkulturer og fællesskaber – oplysningskampagne for at synliggøre Fritidsportalen
- Kulturel mangfoldighed og frirum – synliggørelse af de forskellige streetkulturer med StreetDome som fyrtårn
- Samarbejde mellem skole og uddannelse - formidling af kulturarv ved at udvikle en digital platform, der skal være med til at gøre kulturarven mere levende og tilgængelig.

I 2022 er der desuden følgende markante emner på dagsordenen:

- Forsøg med selvstyrehaller
- Hærvejsprojekt i samarbejde med Landdistriktsudvalget
- Udviklingsplan for Haderslev Idrætscenter
- Tour De France-forberedelse og afvikling
- Forberedelse og afvikling af VM i Mountainbike (maraton)
- Analysearbejde vedrørende eventuelle svømmefaciliteter
- Introduktion i forbindelse med nyt Udvalg for Kultur og Fritid
- Introduktion i forbindelse med nye samvirker
- Arbejde med at finde en samlet fælles løsning for de foreninger der midlertidigt er placeret i Buegades lokaler.

5.5. Udvalget for Plan og Miljø

Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Udvalget for Plan og Miljø (UPM)

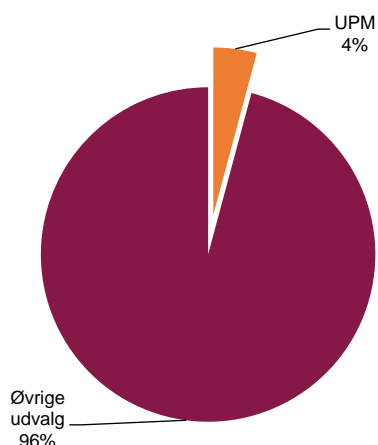
Udvalget for Plan og Miljø beskæftiger sig overordnet set med infrastrukturanlæg, regulering af arealanvendelse, natur- og miljøbeskyttelse, samt drift af kommunens egne ejendomme.

På myndighedsområdet drejer det sig om opgaver under blandt andet Planloven, Byggeloven, Miljøbeskyttelsesloven, Naturbeskyttelsesloven og vejlovgivningen.

Dertil kommer en række driftsopgaver af primært vejområdet og ejendomsområdet, men også drift af de kommunale havne og færger samt drift af vandløbsområdet.

Budgetandele

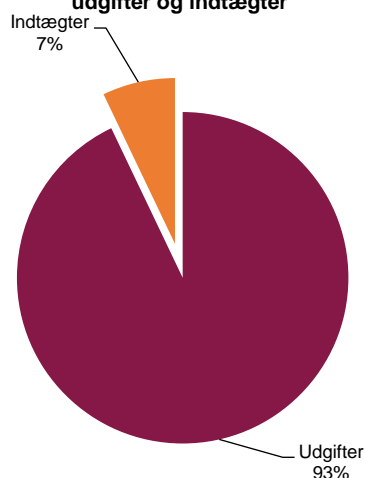
Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

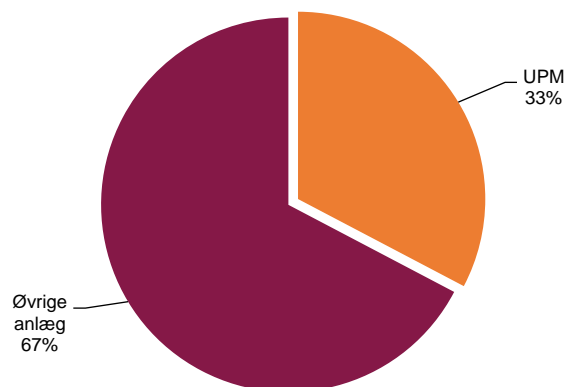
Fordeling af udvalgets nettodriftsudgifter

Der er udelukkende driftsudgifter på området.

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Deltagelse i fælles sekretariat for Lillebælt	0,1	0,1	0,1	0,1
Gadelys, udskillelse af drift til private fællesveje	0,8	-	-	-
Kloge m2 pulje, kan ikke indfries før 2025	1,3	0,9	0,5	-
Udvalget for Plan og Miljø, I alt	2,2	1,0	0,6	0,1

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Fælles	3,0	3,0	3,0	2,9
Byggeri, Data og Sekretariat	11,3	11,3	11,3	11,3
Plan	13,9	13,1	12,8	12,5
Miljø	13,3	12,5	12,5	12,5
Klima og Natur	9,8	10,0	7,4	7,4
Drift og Havne	61,9	61,1	61,1	61,1
Trafik, Anlæg og Ejendomme	31,7	30,7	30,8	30,3
Færger	5,2	5,2	5,2	5,2
Vejafvandingsbidrag og vintervedligeholdelse	13,0	13,0	13,0	13,0
Udvalget for Plan og Miljø, I alt	163,1	159,9	157,1	156,2

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Udvalgets faldende driftsramme efter 2022 skyldes i hovedtræk:

- Under Klima og Natur er der fra 2024 ikke længere afsat projektmidler til Vores Kyst.
- Under Trafik, Anlæg og Ejendomme er der fra 2023 afsat en negativ energi-sparepulje. Restpuljen på 1,4 mio. kr. udmøntes under alle udvalg, når der er foretaget energi-investeringer under bygningsvedligeholdelsespuljen med afledte driftsbesparelser til følge.

Beskrivelse af området

Arbejdet under Udvalget for Plan og Miljø er i 2022 organiseret i nedenstående afdelinger under Teknik og Klima:

- Byggeri, Data og Sekretariat
- Plan
- Miljø
- Klima og Natur
- Drift og Havne
- Trafik, Anlæg og Ejendomme
- Færger

Teknik og Klima omfatter sektorplanlægningen for udviklingen af affalds-, spildevands- og vand-forsyningsområdet, vedligeholdelse af vandløb, pleje af naturområder, vandløbsrestaurerings- og natur-genopretningsprojekter, myndighedsopgaver vedrørende virksomheder og husdyrbrug og kystbeskyttelse samt forskellige strategi-, udviklings- og politikområder, så som kommune- og byudvikling og varetagelse af bevaringsinteresser.

Derudover omfatter opgaveporteføljen byggesagsbehandling, BBR, ejendomsskat, rottebekæmpelse, kort og geodata, færge- og havnedrift, anlæg, vedligeholdelse og renovering af kommunens bygninger, drift af veje og grønne områder, vej- og anlægsprojektering, trafikplanlægning, trafiksikkerhed, kollektiv trafik og trafikrelaterede myndighedsopgaver. Konkrete opgaver med kommunens bygninger udføres direkte under Økonomiudvalgets budget.

Driftsafdelingen varetager overordnet set drift og vedligeholdelse af kommunens veje og grønne områder samt havne. Ligeledes håndterer Driftsafdelingen en række kommunale idrætsanlæg og enkelte drifts- og vedligeholdelsesopgaver af udenoms arealer ved skoler og institutioner m.v.

Styringsredskaber og lovgivning

Udvalget for Plan og Miljø varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver efter bl.a. vejloven, naturbeskyttelsesloven, Miljøbeskyttelsesloven, Planloven og Byggeloven.

Som et led i arbejdet med konkret at skabe værdi for borgere og erhvervsliv arbejdes der løbende på at skabe en styringsmetode, der bl.a. måler på sagsbehandlingstider samt oplevelsen af afdelingernes tilgang til dialog, løsningsfokus m.v.

Anlæg

Anlægsområder for Udvalget for Plan og Miljø (UPM)

Nettoanlæg (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Vækstinitiativer				
Masterplan Jomfrustien	12,7	34,3	29,1	32,0
Flytning af driftsafdelingen ved havnen	2,5	5,0	6,8	-
Forum Vojens og Vision Gram	1,0	1,0	1,0	1,0
Strategisk udviklingsplan for Centerbyerne, tiltag	-	1,5	3,0	5,0
Klima og natur				
Danmarks vildeste kommune	-	1,0	0,5	0,5
DK2020 projekter i ny klimaplan	1,0	3,0	3,0	2,0
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb - udgifter	2,5	2,5	2,5	2,5
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb - indtægter	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Landbrugets BNBO-indsats for drikkevandet	0,6	0,3	-	-
Oprensning af sejlrønde ved Aarø samt ombygning af høfde	2,2	-	-	-
Plant et træ for nyfødte	0,3	-	-	-
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord - udgifter	1,0	3,0	3,0	3,0
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord - indtægter	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
Udvidelse af Dyrehaven	1,0	-	-	-
Trafiksikkerhed mv.				
Anlægsprojekt Gram	0,4			
Broer og bygværker	2,7	2,7	2,7	2,7
Cykelsti Nustrup – Uldal	0,4	6,5	-	-
Forbedret infrastruktur Arnum	-	1,1	-	-
Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade, Sommersted	0,3	-	-	-
Funktionskontrakter på veje	20,7	20,7	20,7	20,7
Krydsningshelle på Østergade ved Vojenshallerne	-	0,5	-	-
Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej	-	1,4	-	0,8
Pulje til realisering af trafiksikkerhedsplan	1,0	1,0	1,0	1,0
Pulje til udmøntning af cykelstiplan - Udgifter	7,0	7,0	7,0	5,0
Pulje til udmøntning af cykelstiplan - Indtægter	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Tilgængelighedspulje	-	0,4	0,4	0,4
Vedligehold af cykelstier	1,5	-	-	-
Udvalget for Plan og Miljø, I alt	54,3	87,9	75,7	71,6

Afrundingsdifferencer kan forekomme

For en udspecificering af de enkelte anlægsforslag henvises til projektbeskrivelserne i afsnit 8.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

Den nye dagsorden for Vækst og Velfærd, som er vedtaget af Kommunalbestyrelsen, berører i høj grad de områder, som Udvalget for Plan og Miljø arbejder med.

Det gælder i særdeleshed temaet omkring bosætning, hvor der er stor efterspørgsel på løbende at kunne tilpasse planlægningen til de ønsker og muligheder, der ligger i at skabe nye boligområder, men også at sikre fleksible og fremtidssikrede plangrundlag for strategisk udvikling af både centerbyer og landsbyer. For at

udviklingen sker sammenhængende med respekt for de enkelte områders DNA, vil langsigtede udviklingsplaner kunne være rammesættende for de kommende tiltag – planmæssigt som fysiske tiltag.

Samtidig er der behov for at kunne sikre gode erhvervsarealer og kompetent og hurtig sagsbehandling for erhvervslivet.

Haderslev Kommune har aktivt valgt at forpligte sig til at udarbejde en ambitiøs klimaplan ved at tilmelde sig DK2020 samarbejdet. Arbejdet med at indsamle data, viden og afsøge hvilke områder, der vil være afgørende vigtige at lave en indsats for, er i gang og der er nedsat et §17,4 udvalg for klima og bæredygtighed. Samtidig er kommunen gået ind i konkurrencen om at blive Danmarks vildeste kommune. Klima og bæredygtighed og arbejdet med FN's verdensmål har gennem det seneste år for alvor flyttet sig ind på dagsordenen i Haderslev Kommune. Dette kan blandt andet mærkes i form af øgede henvendelser om emnet, og det skal i stigende grad inddrages i rigtig mange af kommunens opgaver. Der er behov for at styrke kompetencer, ressourcer og mulighederne for at understøtte denne dagsorden, hvis det skal lykkes at få udført egentlige ændringer.

Der bliver arbejdet målrettet med fremtidige visioner for disse områder i de nedsatte §17,4 udvalg, og Udvalget for Plan og Miljø ser frem til inspiration fra dem til det videre arbejde i de kommende år.

5.6. Udvalget for Sundhed og Forebyggelse

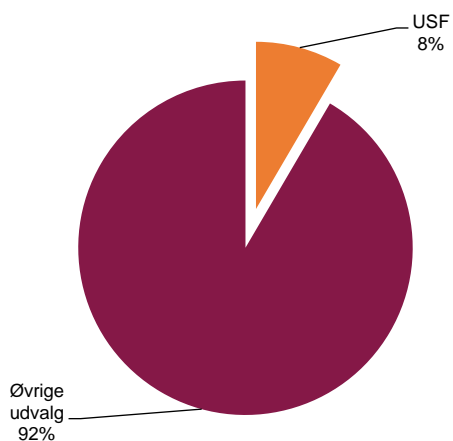
Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Udvalget for Sundhed og Forebyggelse (USF)

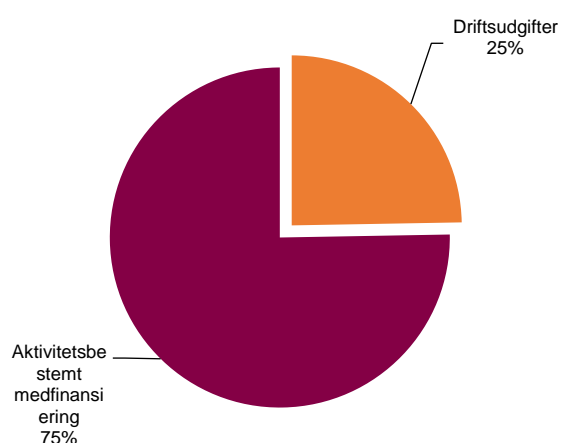
- Aktivitetsbestemt medfinansiering af sygehuseydelser og sygesikring
- Træning og rehabilitering
- Børne- og Ungetandpleje 0-18 år
- Omsorgs- og specialtandpleje for 0-100+ år
- Social tandpleje for socialt udsatte
- Drift af 2 sundhedscentre
- Patientrettet forebyggelse som f.eks. hjerterehabilitering
- Støtte til frivilligt socialt arbejde
- Kommunens sundhedstilbud til medarbejdere
- Kommunallægefunktion
- Sundhed på tværs

Budgetandele

Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

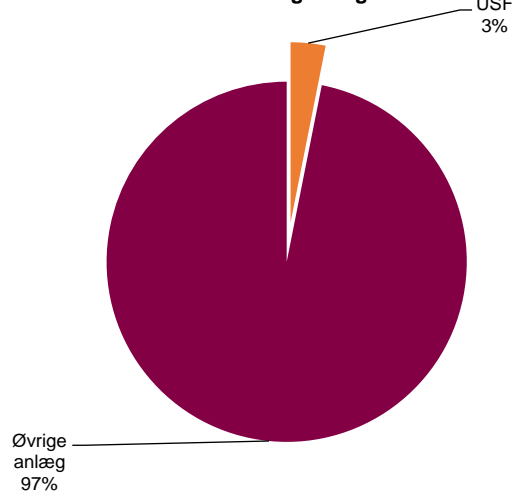
Fordeling af udvalgets nettodriftsbudget

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

*Der er ingen indtægter eller refusioner på området.
Kun udgifter.*

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Forløbsprogram for mennesker med depression	0,6	0,6	0,6	0,6
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse, I alt	0,6	0,6	0,6	0,6

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Aktivitetsbestemt medfinansiering	245,5	249,7	249,7	249,7
Kommunalt finansierede regionale sundhedsaktiviteter	5,0	5,1	5,1	5,1
Træning og rehabilitering	28,5	29,1	29,1	29,1
Tandplejen	25,3	25,8	25,8	25,8
Sundhed og forebyggelse	21,8	21,9	21,9	21,9
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse, I alt	326,1	331,6	331,6	333,6

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Beskrivelse af området

Udvalget for Sundhed og Forebyggelse har en væsentlig rolle i at sikre, at de gode samarbejder om sundhed på tværs udvikler sig videre. Det handler om samarbejdet mellem kommunen, sygehusene og almen praksis. Samspillet mellem kommunale tilbud og frivillige foreninger er også et af arbejdsfelterne. Udvalget sikrer også samarbejdet mellem de forskellige politiske udvalg om sundhedsfremme og forebyggelse på tværs mellem kommunens egne forvaltninger. Udvalget varetager endvidere forvaltning af kommunens opgaver vedrørende:

Aktivitetsbestemt medfinansiering og Sundhedsaftalen

Sundhedsaftalen er trådt i kraft og udvalget forestår implementering af den nye sundhedsaftale sammen med de andre udvalg.

Den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet er de udgifter Haderslev Kommune skal afholde til regionerne for borgere, der bruger sygehus og almen praksis mm. Afregningen af medfinansieringen er i 2022 budgetteret i overensstemmelse med udmeldingen fra KL. Der afventes en afklaring fra regeringen omkring en mulig omlægning af afregningen i fremtiden.

Kommunalt finansierede regionale sundhedsaktiviteter

Aktiviteterne på de kommunalt finansierede regionale sundhedsaktiviteter dækker udgifter til specialiseret ambulans genoptræning, hospiceophold og udgifter til færdigbehandlede patienter indenfor somatik og psykiatri.

Træning og Rehabilitering

Træning og Rehabilitering varetager genoptræningen af borgere efter sygehusindlæggelse. Borgeren får en genoptræningsplan, som er lavet på baggrund af en lægefaglig vurdering. Derudover varetages også genoptræning uden sygehusindlæggelse, som visiteres af kommunen på baggrund af henvendelse fra borger/pårørende/læge eller andre.

Vederlagsfri fysioterapi

Vederlagsfri fysioterapi og ridefysioterapi ordineres af lægerne. Fysioterapien er til personer med svært fysisk handicap eller varig funktionsnedsættelse som følge af progressiv sygdom.

Vederlagsfri fysioterapi leveres af privatpraktiserende fysioterapeuter. På plejecentrene og på børneområdet er Træning og Rehabilitering primært leverandør af vederlagsfri fysioterapi. Borgeren vælger, om der ønskes behandling fra kommunal- eller privat praktiserende fysioterapeut.

Tandplejen

Tandplejen består af omsorgstandpleje, specialtandpleje og tandplejetilbud til børn og unge. I henhold til Sundhedsloven skal den kommunale tandpleje tilbyde:

- Et gratis forebyggende og behandlende tandplejetilbud til alle børn og unge op til 18 år.
- Et forebyggende og behandlende omsorgstandplejetilbud, til den del af befolkningen, hvis egenomsorg er så begrænset som følge af fysisk eller psykisk svækkelse, at man ikke kan benytte det traditionelle tandplejetilbud.
- Et specialiseret tandplejetilbud til den gruppe af psykisk syge og psykisk udviklingshæmmede, der dels ikke kan benytte det traditionelle tandplejetilbud og derudover har brug for et mere specialiseret behandlingstilbud end det, som omsorgstandplejen kan tilbyde

Sundhedsfremme

Sundhed og Forebyggelse består af følgende:

Borgernære indsatser

Dette omhandler tobaksforebyggelse og andre løbende indsatser, som tilpasses efter behov under hensyntagen til de strategiske pejlemærker. Således er der indsatser, som bl.a. dækker mental sundhed, livsstilssygdomme, overvægtsbehandling, kroniske sygdomme og cancer.

Kurser efter Stanford konceptet - Lær at tackle kurser - hvor erfarne borgere underviser borgere og pårørende i bl.a. pårørendenetværk, angst og depression samt smerter.

Patientrettet forebyggelse er indsatser rettet mod borgere med kronisk sygdom eks. KOL, diabetes, hjertesygdom, kræft, samt rygsygdomme, som her får et kursus med henblik på at lære at leve med og håndtere deres kroniske sygdom.

Frivillige og netværk

Støtte og facilitering af det frivillige sociale arbejde sker efter servicelovens § 18.

Endvidere er det muligt for frivillige og andre at søge om støtte til aktiviteter under "Haderslev i bevægelse"

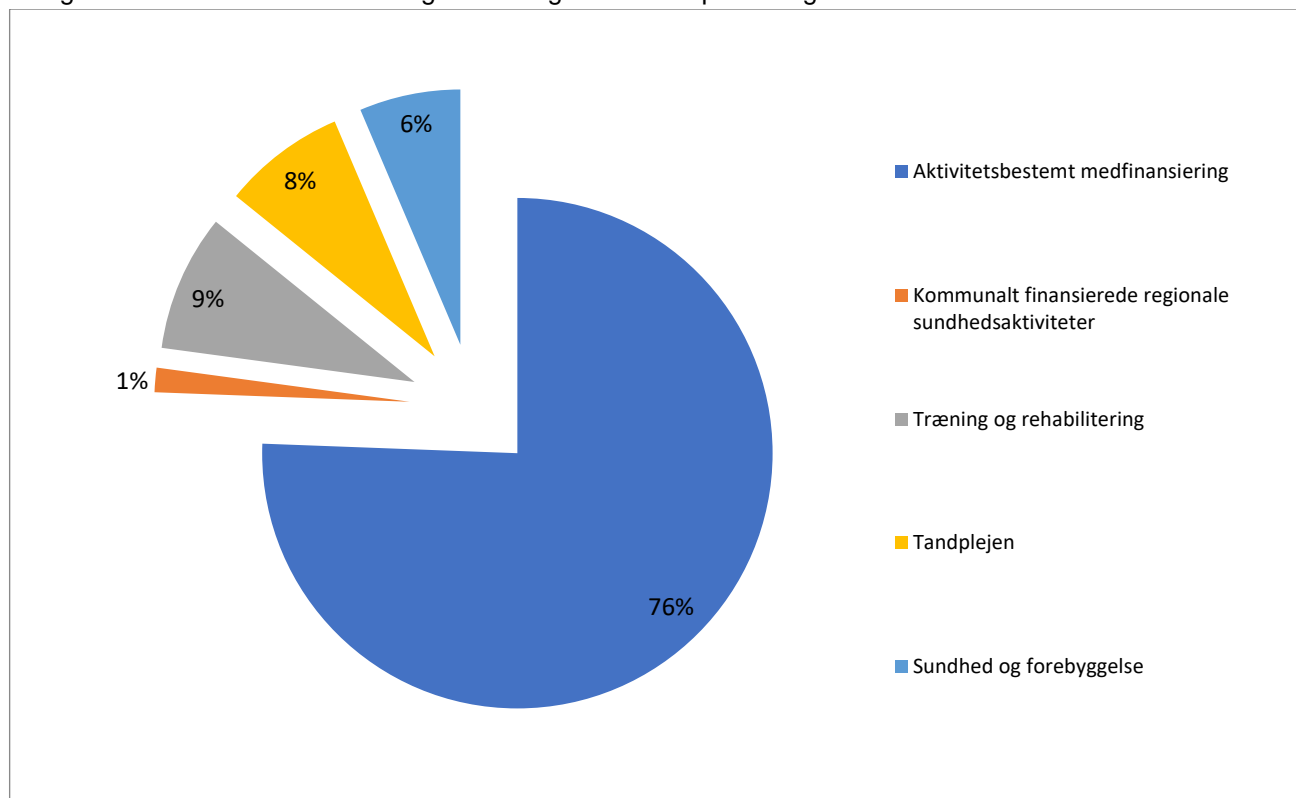
En kommunalansat frivillig-koordinator er bindeled mellem kommunen (og på tværs af afdelinger) og de frivillige.

Sundhedscentre

Udvalget er ansvarligt for driften af Sundhedscenter Vojens og Sundhedscenter Haderslev.

Udvalgte udvalgsaktiviteter

I diagrammet nedenfor ses fordelingen af budgettet i 2022 på udvalgets område.

Styringsredskaber og lovgivning

Området varetages i henhold til Sundhedsloven og Serviceloven. Der løses endvidere opgaver indenfor andre lovgivninger fx arbejdsmarkedsområdet.

Anlæg

Anlægsområder for Udvalget for Sundhed og Forebyggelse (USF)

Nettoanlæg (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Nytænkning af Sundhedscenter Vojens	1,0	-	-	-
Sundhedstilbud i Gram inkl. Sygeplejeklinik	-	1,0	-	-
Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev	4,2	-	-	-
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse, I alt	5,2	1,0	-	-

Afrundingsdifferencer kan forekomme

For en udspecificering af anlægsforslaget henvises til projektbeskrivelsen i afsnit 8.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

Udvalget for Sundhed og forebyggelse vil arbejde særligt med områder der styrker borgernes muligheder for i videst muligt omfang at være selvforsørgende og selvhjulpne.

Det giver livskvalitet for den enkelte. Derfor bliver samarbejde med frivillige og andre aktører udenfor det kommunale en vigtig del af indsatserne.

Udvalget vil i 2022 arbejde med implementeringen af de politiske pejlemærker.

- Vi vil fremme børn og unges sundhed
- Vi vil fremme den sociale og geografiske lighed i sundhed
- Vi vil fremme sundheden blandt ældre borgere

De fysiske rammer er også under pres. Udvalget vil derfor også arbejde på bedre fysiske rammer for området.

5.7. Voksenudvalget

Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Voksenudvalget (VU)

Senior og Rehabilitering

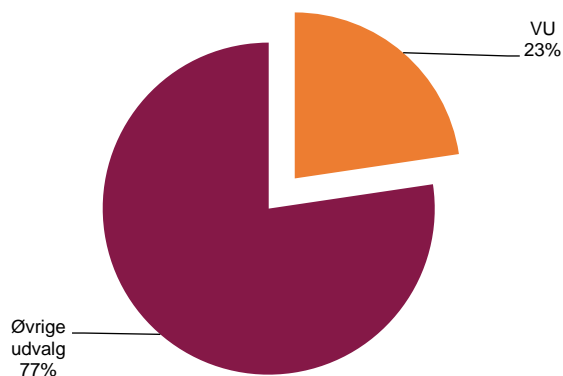
- Pasning, pleje og rehabilitering af borgere på plejecentre og i eget hjem
- Hjemmesygepleje
- Pasning af døende
- Aktivitets- og dagcentre

Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed

- Botilbud, væresteder, pædagogisk støtte i eget hjem
- Borgerstyret Personlig Assistance (BPA-ordninger)
- Beskyttet beskæftigelse
- Kontakt og ledsagerordninger
- Hjælpebidler, Visitationen
- Dækning af merudgifter samt tabt arbejdsfortjeneste
- Voksen Special Uddannelse (VSU) og Tale, Høre og Syn (THS)
- Misbrugsbehandling

Budgetandele

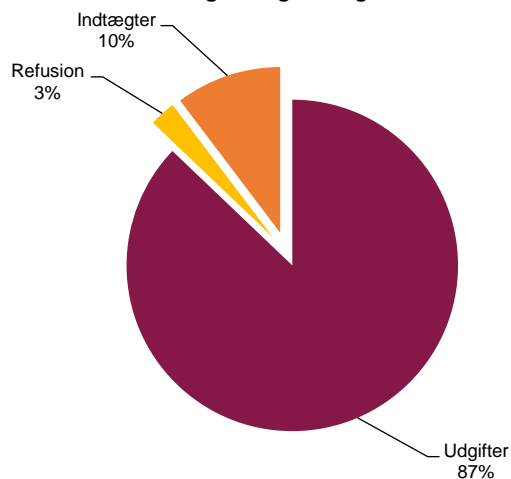
Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

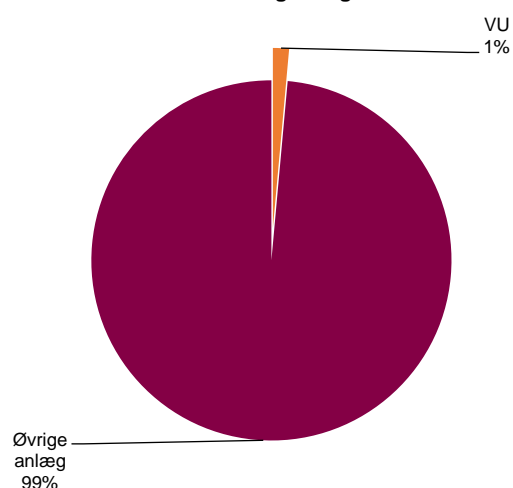
Fordeling af udvalgets nettodriftsudgifter

Der er udelukkende driftsudgifter på området.

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Fjernsyn på aflastnings- og rehabiliteringspladser	0,2	-	-	-
Flytning af budgetværn Voksenudvalget	5,0	-	-	-
Fortsættelse af TUBA	0,1	0,1	0,1	0,1
Nattevagt på plejecentre	2,0	2,0	2,0	2,0
Styrkelse af visitationen	0,5	0,5	0,5	0,5
Styrket fastholdelse af ældre medarbejdere	0,5	0,5	0,5	0,5
Styrket rekruttering af nye medarbejdere	1,5	1,5	1,5	1,5
Tværgående pårørende medarbejder	0,5	0,5	0,5	0,5
Voksenudvalget, I alt	10,3	5,1	5,1	5,1

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
- Øvrige områder	41,4	36,6	36,6	36,6
- Visitationen Bestillerbudget	106,4	106,4	106,4	106,4
- Understøttende indsatser	96,0	96,0	96,0	96,0
- Ældreboliger	-11,4	-11,4	-11,4	-11,4
- Korterevarende indsatser	21,8	21,6	21,6	21,6
- Længerevarende indsatser	233,2	233,3	233,3	233,3
- Sekretariat -Kvalitet og Udvikling	39,0	39,0	39,0	39,0
Senior og Rehabilitering	526,3	521,4	521,4	521,4
- Fagchef eget område	0,0	0,0	0,0	0,0
- Udfordringer for Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
- Myndighedsområdet	42,8	42,8	42,8	42,8
- Køb og salg af pladser	79,6	79,3	79,1	79,1
- Visitationen	22,8	22,8	22,8	22,8
- Hjælpe midler	39,7	39,7	39,7	39,7
- Beskyttet beskæftigelse og Nybo	37,1	37,0	37,0	37,0
- Handicap	85,1	85,1	85,1	85,1
- Socialpsykiatri og misbrug	58,3	58,3	58,3	58,3
- Specialundervisning	4,2	4,2	4,2	4,2
Handicap, Socialpsykiatri & Myndighed	367,9	367,5	367,3	367,3
Voksenudvalget, I alt	894,2	888,9	888,7	888,7

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Beskrivelse af området

Voksenudvalget varetager følgende opgaver indenfor Senior og Rehabilitering samt Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed.

Senior og Rehabilitering

Haderslev Kommune driver 6 kommunale plejecentre og 2 selvejende plejecentre med i alt 358 pladser. Den enkelte borger på plejecentret er visiteret af kommunens visitatorer jf. de politiske besluttede kvalitetsstandarder.

Derudover er der et plejecenter med 58 pladser, der drives af Forenede Care.

Borgere, der har behov for pleje i eget hjem, har mulighed for at vælge mellem private tilbud efter fritvalgsordningen eller den kommunale hjemmepleje. Den kommunale hjemmepleje er opdelt i 5 distrikter. Distrikterne har tilsammen ca. 1.300 visiterede borgere pr. uge.

Borgere med rehabiliteringspotentiale mødes af et tværfagligt team (Fremskudt enhed og Døgnehabilitering på Frix), der med udgangspunkt i borgerens ønsker og egne mål hjælpes til at opnå højere selvstændighed. Derudover tilbydes hjemmeboende borgere og borgere på plejecentre genoptræning og rehabiliterende indsatser.

Borgere og pårørende støttes og aflastes desuden gennem tilbuddene i kommunens 2 dagcentre og 4 aktivitetscentre.

Hjemmesygepleje ydes efter lægehenvielse til alle personer, der bor eller opholder sig midlertidigt i Haderslev Kommune. Hjemmesygeplejen er delt op i 3 distrikter og tilbyder både sygepleje i borgerens eget hjem og på kommunens sygeplejeklinikker.

Maden til beboerne på plejecentrene laves på plejecentrene, mens mad til de hjemmeboende visiterede borgere kommer fra henholdsvis Elbo I/S, Det Danske Madhus og Hotel Norden.

Haderslev Kommune uddanner social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere på henholdsvis plejecentre og i plejedistrikter. Eleverne er både unge og voksnelever.

Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed

Myndighedsområdet omfatter rådgivning og bevillinger til borgere over 18 år med handicap, der har medført en varig og betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og som betyder, at der er behov for kompensation for at kunne fungere i hverdagen. Visitationen som ligger under Myndighedsområdet omfatter rådgivning og bevillinger til borgere med behov for pleje og omsorg (Senior og Rehabilitering).

Viften af tilbud under Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed er i store træk beskrevet nedenfor:

Borgerne kan søge om tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne (BPA-ordninger). Der er budgetteret med udgifter til 13 personer.

Borgere kan søge om en kontakt og ledsagerordninger, og hvor de så får mulighed for at deltage i aktiviteter uden for sit eget hjem.

Borgere kan søge om tilskud til merudgifter til den daglige livsførelse til personer mellem 18 og 65 år.

Borgere, som har et forbrug af alkohol og stoffer i en sådan grad, at borgeren og dennes omgivelser bliver påvirket væsentligt i negativ retning, har mulighed for at få hjælp hos Rusmiddelcentret som yder hjælp og støtte til borgere. Der er behandlingsgaranti for både alkohol og stoffer på 14 dage.

Borgere i eget hjem har også mulighed for at modtage socialpædagogisk støtte (bostøtte Øst og Vest).

Borgere kan ansøge om hjælpemidler til f.eks. bleer, biler, kørestole, proteser og optiske synshjælpemidler. Borgere kan søge om Voksenspecialundervisning som er et tilbud til borgere som følge af funktionsnedsættelser. Undervisningen har som formål at afhjælpe eller begrænse virkningerne af den enkeltes funktionsnedsættelse.

Derudover driver Haderslev kommune 19 bosteder med 216 boliger samt 4 forsorgslignende pladser for borgere, der har betydelig nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse, et misbrug, er socialt udsat, har hjerneskade eller har særlige udfordringer og hvor borgeren i hverdagen har behov for omsorg, støtte og vejledning, pleje eller lignende.

Endvidere er der et akuttilbud, hvor formålet er, at borgere med en psykisk lidelse i en akut situation kan få hjælp, og dermed kan opretholde et trygt liv i egen bolig, fastholde sociale relationer og andre centrale aspekter af hverdagen, herunder arbejde og uddannelse.

Haderslev kommune driver derudover 9 beskyttede værksteder og aktivitets- og samværstilbud med i alt 175 pladser, og på stederne tilbydes beskyttet beskæftigelse, aktiviteter og fællesskab. Brugere er borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med tilbuddene er opretholdelse eller forbedring af borgerens personlige færdigheder eller livsvilkårene.

Af væresteder har Haderslev kommune 5 tilbud geografisk spredt i kommunen, som alle er åbne og uvisiterede tilbud og henvender sig til borgere som er socialt udsatte.

På området foretages der også betalinger til og fra andre kommuner der vedrører borgere som i medfør af lovens bestemmelser kan og må flytte mellem kommuner, og hvor den oprindelige opholdskommune er forpligtet til at betale for udgifterne.

Styringsredskaber og lovgivning

Senior og Rehabilitering

Området varetages i henhold til serviceloven og sundhedsloven. Plejecentrene og hjemmeplejen er aktivitetsafregnet, mens hjemmesygeplejen og hjælpemidler er rammebudgetteret.

Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed

Området varetages i henhold til serviceloven. Bosteder, væresteder og rusmiddelcentre er rammebudgetterede.

Anlæg

Anlægsområder for Voksenudvalget (VU)

Nettoanlæg (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården	-	0,9	-	-
Etablering af kommunalt aflastningstilbud	-	3,7	-	-
Etablering af sygeplejeklinik i Sundhedscenter Haderslev	0,4	-	-	-
Opførelse af 16 Ældreboliger på Højmarken i Gram	-	14,5	6,1	-
Servicearealer på Højmarken i Gram, indtægter	-	-	-0,6	-
Servicearealer på Højmarken i Gram, udgifter	0,5	3,5	2,0	-
Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger	0,5	3,0	1,6	-
Velfærdsteknologiske løsninger	1,0	1,0	1,0	1,0
Voksenudvalget, I alt	2,4	26,6	10,1	1,0

Afrundingsdifferencer kan forekomme

For en udspecificering af de enkelte anlægsforslag henvises til projektbeskrivelserne i afsnit 8.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

Senior og Rehabilitering

- Mere værdi for borgeren
- Kvalitet, synergi og sammenhæng
- Sund økonomi

Det nære sundhedsvæsen er i hastig udvikling og stiller højere og højere krav til vores faglighed og evne til at omstille praksis til de aktuelle behov og de behov, som vi forventer kommer. Fremtidens velfærdstilbud i form af fx hjemmepleje, sygepleje og plejebolig skal videreudvikles og innoveres samtidigt med, at drift, kvalitet, økonomi skal følges op og ledes. Senior og Rehabilitering arbejder derfor på at styrke og videreudvikle den nuværende og kommende opgaveportefølje, så området geares til fremtiden.

Udover at styrke de borgernære indsatser, er der brug for, at Senior og Rehabilitering også styrker kvalitet, faglighed og sammenhæng i indsatsen og at der kontinuerligt arbejdes med at opsamle læring, som skal danne grundlag for systematiseret kvalitets- og kompetenceudvikling.

Dygtige medarbejdere og ledere i trivsel er en forudsætning for at lykkes med de borgernære indsatser. Derfor er rekruttering og videreudvikling af medarbejdernes kompetencer, vilkår og rammer også fremadrettet et prioriteret fokusområde.

Vi ønsker så vidt muligt at organisere os efter borgernes behov, så vi tager hensyn til borgerens mestringsevne, til borgerforløbets varighed og til mulighederne for at få mest mulig synergi og sammenhæng både for borgere og medarbejdere. Derudover skal en justeret organisering understøtte, at vi styrker vores fokus på sundhedsfaglig kvalitet og læring og på videreudvikling af det nære sundhedsvæsen.

Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed

Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed har et stærkt fokus på at ydelser og indsatser tilbydes og tilrettelægges med det formål at den enkelte borgers muligheder for et selvstændigt liv tilstræbes. Og at hjælpen gives

så fleksibelt som muligt samtidig med at hjælpen også er en vej til at den enkeltes muligheder for deltagelse i fællesskaber og samfund øges.

Der er stort fokus på, at mennesker der er udsatte, har handicap eller er psykiske sårbare tilbydes hjælp på egne præmisser og at vedkommende er en aktiv part i at forme og udvikle løsninger. Der er ligeledes fokus på at dette sker med udgangspunkt i at al hjælp, støtte og træning tilbydes med henblik på at forbedre den enkeltes mestringsevne.

5.8. Økonomiudvalget

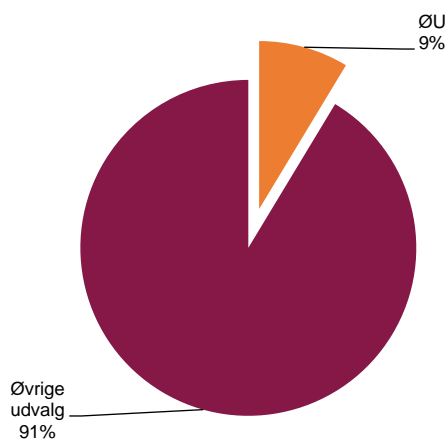
Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Økonomiudvalget (ØU)

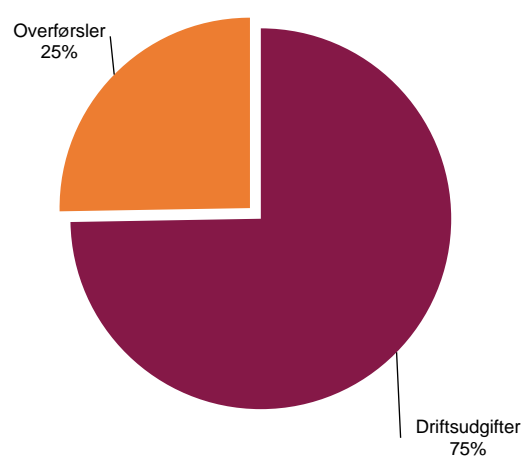
- Kommunaldirektør
- Kommunalbestyrelsen
- Sekretariat, Udvikling og Personale
- Økonomi og Løn
- IT og Digitalisering
- Borgerrådgiver og databeskyttelsesrådgiver
- Borger- og Rådhuservice
- Fælles udgifter og indtægter
- Centrale puljer

Budgetandele

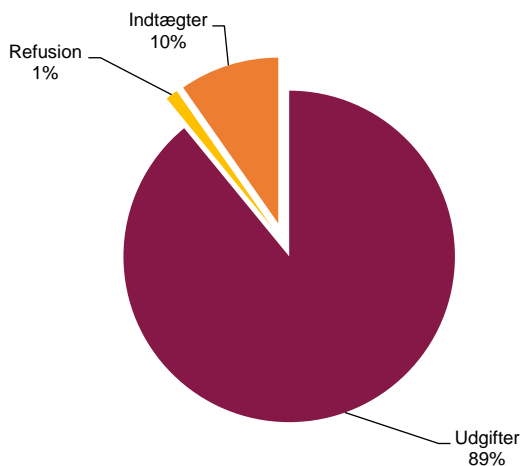
Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

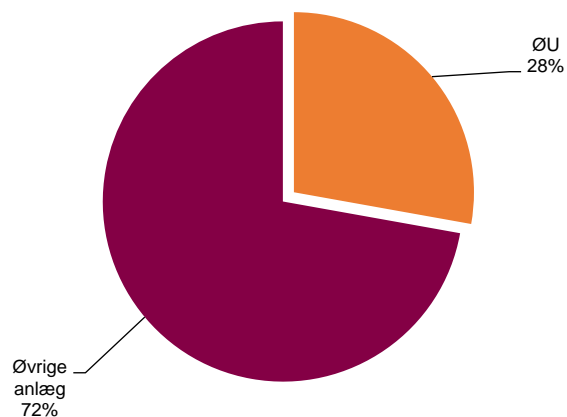
Fordeling af udvalgets nettodriftsbudget

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Tilførsler

De politisk prioriterede tilførte midler er som følger:

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Digitalisering – styrket servicekultur	0,5	0,5	0,5	0,5
Ekstra HR-indsats	0,5	0,5	0,5	0,5
Flere ressourcer til planlægning for at understøtte vækstindsats -Bredt	1,5	1,5	1,5	1,5
Fuglsang-loungen	0,1	0,1	0,1	0,1
Modpost – Flytning af budgetværn Voksenudvalget	-5,0	-	-	-
Rådhus – udvidede åbningstider	0,6	0,6	0,6	0,6
Økonomiudvalget, I alt	-1,8	3,2	3,2	3,2

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Kommunaldirektør	12,2	12,2	12,2	12,2
Økonomi og Løn	98,8	98,2	98,2	98,2
Sekretariat, Udvikling og Personale	54,0	52,4	52,4	52,4
IT og Digitalisering	24,6	24,6	24,6	24,6
Borger- og Rådhuservice	18,7	19,8	19,8	19,8
Teknik og Miljø	2,6	3,2	3,2	3,2
Børn- og Kultur	5,1	5,1	5,1	5,1
Centrale puljer	33,7	34,1	34,4	34,6
Budgetværn	7,2	11,7	11,7	11,7
Driftsudgifter, I alt	257,0	261,3	261,6	261,8
Overførsler, I alt	84,2	84,2	84,2	84,2
Økonomiudvalget, I alt	341,1	345,4	345,8	346,0

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Udvalgets ramme er nedjusteret med et omstillingsbidrag på 0,5 % svarende til 1,2 mio. kr. årligt. 0,5 mio. kr. er udmøntet af bufferpuljen til vejafvandingsbidrag og de resterende 0,7 mio. kr. er udmøntet af flere fælles udgifter under hvert område.

Beskrivelse af området

Afdelingerne under Økonomiudvalget er alle omfattet af den decentrale model. I den decentrale model vægtes hensynet til helheden før den enkelte afdeling. Hver afdeling råder over én totalramme, herunder lønsummen, hvilket betyder, at afdelingerne selv bestemmer antallet af årsværk, blot lønsummen holdes indenfor afdelingens totalramme.

Udover ovenstående afdelinger er Økonomiudvalgets ansvarlig for it-udgifter, andre fælles udgifter samt puljer. Det er blandt andet erhvervsområdet og tilhørende projekter samt betalingsaftaler med Udbetaling Danmark. Af puljer er der tale om barselsudligningspuljen, pulje til digital arkivering samt Økonomiudvalgets udviklings- og reservepulje.

Styringsredskaber og lovgivning

Økonomiudvalget er underlagt Forvaltningsloven og Styrelsesloven. Derudover har Haderslev Kommunes Kommunalbestyrelse godkendt en **økonomisk politik**. Det overordnede mål er, at Haderslev Kommune løbende skal udvikles med udgangspunkt i en vækstdagsorden, så borgere og virksomheder kan få en god service. Den økonomiske politik sikrer, at der skabes et råderum, som gør det politisk muligt at prioritere vækst og velfærd også i fremtiden.

De økonomiske styringsmål er formuleret med udgangspunkt i, at Haderslev Kommune skal være et loyalt medlem af det kommunale fællesskab, at der skal være økonomisk balance, og at der skal arbejdes med at skabe en robust økonomi.

Styringsmålene er:

- Haderslev Kommune skal bidrage til, at kommunerne samlet set overholder de af regeringen og Kommunernes Landsforening aftalte rammer for service og anlæg
- Der skal som minimum være balance på det skattefinansierede område i alle årene
- På ordinær drift bør der være et gennemsnitligt resultat på 200-250 mio. kr. bl.a. til dækning af anlægsudgifter og afdrag på lån
- Kommunens likvide beholdning pr. indbygger skal være omkring landsgennemsnittet

Styringsmålene bliver understøttet af tre styringsprincipper:

- Ingen ufinansierede tillægsbevillinger
- Ingen automatiske budgettildelinger
- Stram rammestyring

Anlæg

Anlægsområder for Økonomiudvalget (ØU)

Nettoanlæg (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Anlægstilskud til Brand og Redning Sønderjylland	1,4	1,3	1,4	1,4
Borgerbudgettering Haderslev/Starup	1,0	1,0	1,0	1,0
Bygningsvedligeholdelse m.v.	32,8	33,2	32,4	32,3
Byudvikling	10,9	2,5	6,1	3,6
Centerbyer	2,0	-	-	-
Erhvervsjord	-	2,5	5,0	5,0
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde - Indtægter	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde - Udgifter	1,9	1,9	1,9	1,9
Salg af jord, indtægter	-2,0	-2,0	-	-
Strukturelle ændringer på borgernære områder	2,5	10,0	10,0	10,0
Udmøntet anlægspulje	-	8,0	14,1	42,9
Vojens Andelsboligforening - salgsindtægter	-2,7	-	-	-
Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund, samt etablering af udenomsarealer og pumpestationer	-	1,0	1,2	-
Økonomiudvalget i alt	46,3	58,0	71,7	96,7

Afrundingsdifferencer kan forekomme

For en udspecificering af de enkelte anlægsforslag henvises til projektbeskrivelserne i afsnit 8.

5.9. Landdistriktsudvalget

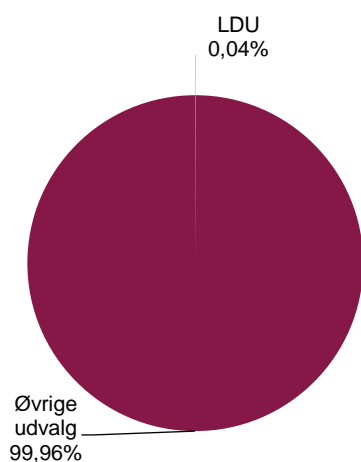
Ansvar og opgaver

Ansvarsområder for Landdistriktsudvalget (LDU)

- Forsamlingshuse
- Kultur og fritidscentre – partnerskabsaftaler
- 29 landdistrikter
- Borgerbudgettering i landdistrikterne

Budgetandele

Udvalgets andel af kommunens samlede nettodriftsbudget

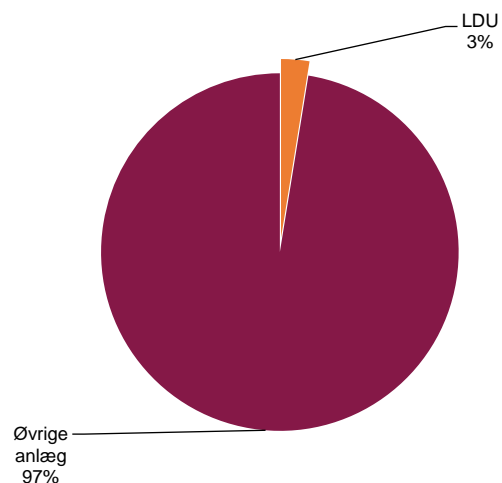
Fordeling af udvalgets nettodriftsudgifter

Der er udelukkende driftsudgifter på området.

Udvalgets bruttodriftsbudget opdelt på udgifter og indtægter

Der er ingen indtægter eller refusioner på området.
Kun udgifter.

Udvalgets andel af kommunens samlede nettoanlægsbudget

Budgetoversigt

Netto (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Forsamlingshuse	0,3	0,3	0,3	0,3
Kultur og Fritidscentre – Partnerskabsaftaler	1,4	1,4	1,4	1,4
Landdistriktsudvalget, I alt	1,7	1,7	1,7	1,7

Afrundingsforskelle kan forekomme

Beskrivelse af området

Landdistriktsudvalget har til formål at sætte fokus på udviklingen i landdistrikterne i Haderslev Kommune.

Haderslev Kommunes bymønster består af flere niveauer; Hovedby, centerbyer og lokalbyer samt landsbyer og det åbne land.

Haderslev Kommune er opdelt i 29 landdistrikter, hvor der er etableret borgerforeninger/landsbyforeninger, der varetager lokalsamfundets interesser og udvikling i samarbejde med Haderslev Kommune.

Borgerforeningerne er ofte drivkraften i lokale projekter, der er med til at skabe aktivitet og udvikling lokalt.

Udvalgte udvalgsaktiviteter

Landdistriktsudvalgets arbejde tager udgangspunkt i den udarbejdede politik for området – Forbindelse og Fællesskaber. Konkret arbejdes der med baggrund i de fire temaer i politikken;

- Sammen om strategisk planlægning
- Boliger og bosætning
- Samskabelse, dialog og samarbejde på tværs
- Synliggørelse af det gode liv i landdistrikterne er, hvordan vi sammen kan skabe det gode liv i landdistrikterne.

Landdistriktsudvalget bringer politikken ud i livet i kraft af handleplaner der fører ord fra pen til virkelighed. Handleplanerne forholder sig til boformer og bosætning, formidling og videndeling på tværs, de unge på landet, attraktiv natur i landdistrikterne, herunder kortlægning af stier og ruter i landdistrikterne.

Landdistriktsudvalget er stærkt optaget af den direkte dialogform med aktørerne i landdistrikterne. Således holder udvalget sine møder hos de 10 besøgslynger der tilsammen udgør de 29 landdistrikter. Herudover mødes udvalget også med de 7 kultur- og fritidscentre og de 17 forsamlingshuse til dialogmøder.

Udvalgte fakta 2021

Landdistriktsudvalgets pulje til borgerbudgettering søges hvert år af de 29 landdistrikter. Midlerne søges af borgerforeningerne, og projekterne føres ud i livet af borgerne. Borgerbudgetteringsmidlerne er på i alt 1,3 mio. kr., som i 2020 er blev fordelt til 127 projekter, fordelt på anlæg, vedligehold, markedsføring, aktiviteter, opkøb af ejendom og naturpleje.

Haderslev kommune har i dag 7 kultur- og fritidscentre etableret i/ved tidligere skoler i landdistrikterne, der fungerer som lokale samlingssteder. Haderslev Kommune støtter disse kultur- og fritidscentre gennem partnerskabsaftaler med hjælp til daglig drift til gavn og i tæt dialog og samarbejde med foreningslivet og lokalsamfundene.

Haderslev Kommune støtter både LAG Haderslev-Tønder og LAG småøerne med mindre bidrag/tilskud. Herunder kommunal mellemfinansiering af LAG-tilskud ved større lokale almennyttige anlægsprojekter.

Styringsredskaber og lovgivning

- Haderslev Kommunes styrelsesvedtægt for valgperioden 2018-2021
- Kommuneplan/planstrategi
- Landdistriktspolitikken Forbindelser og Fællesskaber
- Bekendtgørelse af lov om byfornyelse og udvikling af byer

Anlæg

Anlægsområder for Landdistriktsudvalget (LDU)

Nettoanlæg (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Borgerbudgettering	1,4	1,4	1,4	1,4
Landdistriktpulje	1,0	1,0	1,0	1,0
Område- og landsbyfornyelse - Indtægter	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Område- og landsbyfornyelse - Udgifter	6,3	6,4	6,4	6,3
Skrydstrup Kultur og Fritidscenter	-	-	3,0	-
Landdistriktsudvalget, I alt	4,9	5,0	8,0	4,9

Afrundingsdifferencer kan forekomme

For en udspecificering af de enkelte anlægsforslag henvises til projektbeskrivelserne i afsnit 8.

Mål, udfordringer og visioner for 2022

Kommunalbestyrelsesperioden 2018-2021 er Landdistriktsudvalgets første som et "stående" udvalg. Det har været vigtigt for udvalget at få rammesat arbejdet i kraft af den udarbejdede politik, Forbindelser og Fællesskaber. Udvalget ønsker at bringe politikken ud til borgerne i landdistrikterne, så det bliver både håndgribeligt og meningsskabende, derfor arbejder udvalget fokuseret og langsigtet med sine 4 aktive handleplaner.

For Landdistriktsudvalget er den direkte dialog i øjenhøjde med borgerne i landdistrikterne vejen frem for et righoldigt, aktivt og fællesskabende liv i kommunens 29 landdistrikter.

Tilgangen til dialog med borgerne gælder også i andre relationer som landdistriktsudvalget forholder sig til, herunder deltagelse i Folkemødet, dialog med andre kommuner, Landdistrikternes Fællesråd, eller i kraft af initiativet til at samle de 4 sønderjyske kommuners udvalg der arbejder med landdistrikter.

Tilgangen til dialog med borgerne gælder også i andre relationer som Landdistriktsudvalget forholder sig til, herunder dialog med andre kommuner, erhvervsliv, Landdistrikterne Fællesråd m.fl.

6. Bevillings- og flerårsoversigt

Finansiering

	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr. i løbende priser)								
Finansiering, i alt	217	-4298	134	-4317	131	-4372	129	-4457
Renter af likvide aktiver	0	-5	0	-5	0	-5	0	-5
Renter af kortfristede tilgodehavender i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0	0
Renter af langfristede tilgodehavender	0	0	0	0	0	0	0	0
Renter af udlæg vedr. forsyningsvirksomheder	0	0	0	0	0	0	0	0
Renter af langfristet gæld	9	0	9	0	9	0	7	0
Kurstab og kursgevinster	2	-2	2	-2	2	-2	2	-2
Afdrag på lån	73	0	73	0	73	0	73	0
Optagne lån	0	-12	0	-56	0	-28	0	-30
Tilskud og udligning	32	-1520	32	-1530	33	-1557	33	-1580
Købsmoms	0	0	0	0	0	0	0	0
Skatter	6	-2672	6	-2714	6	-2770	6	-2829
Balanceforskydninger	95	-87	12	-10	8	-10	7	-10

Drift

	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)								
Alle udvalg skattefinansieret område inkl. Puljer	4.603	-700	4.584	-689	4.577	-689	4.572	-689
Driftsudgifter	2.988	-387	2.966	-374	2.959	-374	2.954	-374
Overførsler	1.370	-313	1.372	-315	1.372	-315	1.372	-315
Aktivitetsbestemt medfinansiering	246	-	246	-	246	-	246	-
Socialudvalget	260	-36	260	-36	260	-36	260	-36
Driftsudgifter	229	-26	229	-26	228	-26	228	-26
Overførsler	32	-10	32	-10	32	-10	32	-10
Beskæftigelses- og Integrations-Udvalget	1.348	-298	1.350	-301	1.350	-301	1.350	-301
Driftsudgifter	101	-2	101	-2	101	-2	101	-2
Overførsler	1.247	-296	1.249	-299	1.249	-299	1.249	-299
Udvalget for Børn og Familier	930	-125	914	-111	910	-111	906	-111
Driftsudgifter	930	-125	914	-111	910	-111	906	-111
Udvalget for Kultur og Fritid	128	-31	127	-31	127	-31	127	-31
Driftsudgifter	128	-31	127	-31	127	-31	127	-31
Udvalget for Plan og Miljø	177	-13	173	-14	170	-13	170	-13
Driftsudgifter	177	-13	173	-14	170	-13	170	-13
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	327	-1	327	-1	327	-1	327	-1
Driftsudgifter	82	-1	81	-1	81	-1	81	-1
Aktivitetsbestemt medfinansiering	246	-	246	-	246	-	246	-
Voksenudvalget	1.043	-149	1.038	-149	1.038	-149	1.038	-149
Driftsudgifter	1.041	-148	1.037	-148	1.037	-148	1.037	-148
Overførsler	1	-1	1	-1	1	-1	1	-1
Landdistriktsudvalget	2	-	2	-	2	-	2	-
Driftsudgifter	2	-	2	-	2	-	2	-
Økonomiudvalget	388	-47	392	-47	392	-47	393	-47
Driftsudgifter	298	-41	302	-41	302	-41	303	-41

	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)								
Overførsler	90	-6	90	-6	90	-6	90	-6
Det brugerfinansierede område	0	0	0	0	0	0	0	0

Anlæg

	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)								
Anlæg, i alt	181	-14	219	-11	198	-10	186	-10
Det skattefinansierede område	181	-14	219	-11	198	-10	186	-10
Det brugerfinansierede område	0	0	0	0	0	0	0	0

Bevillingsoversigt – pris og lønskøn

	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)								
Pris- og lønskøn, i alt	0	0	89	-12	197	-28	307	-44
Skattefinansieret			89	-12	197	-28	307	-44

	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)								
Likviditetsforskydning	12	0	4	0	0	-2	7	0

	2022		2023		2024		2025	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)								
Balance	5.012	-5.012	5.030	-5.030	5.102	-5.102	5.201	-5.201

7. Oversigt over totalbudgettet 2022-2025

(Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
DET SKATTEFINANSIEREDE BUDGET				
Indtægter:				
Personskatter	-2.470	-2.510	-2.562	-2.616
Selskabsskatter	-29	-27	-28	-29
Grundskyld	-167	-171	-176	-179
Generelle tilskud	-1.489	-1.497	-1.524	-1.547
Købsmoms	-	-	-	-
Låneoptagelse	-12	-56	-28	-30
Indtægter i alt	-4.166	-4.262	-4.316	-4.401
Udgifter:				
Renter	2	2	2	2
Afdrag	71	70	69	71
Balanceforskydninger	19	9	2	-2
Pris- og lønfremskrivninger	0	76	153	239
Skattefinansieret anlæg	136	189	174	171
Skattefinansieret drift	3.821	3.802	3.798	3.796
Totaler - skattefinansieret drift:	3.903	3.895	3.887	3.882
<i>Driftsudgifter i alt</i>	<i>2.600</i>	<i>2.592</i>	<i>2.585</i>	<i>2.580</i>
<i>Overførsler i alt</i>	<i>1.057</i>	<i>1.057</i>	<i>1.057</i>	<i>1.057</i>
<i>Aktivitetsbestemt medfinansiering, i alt</i>	<i>246</i>	<i>246</i>	<i>246</i>	<i>246</i>
Specifikationer - skattefinansieret drift:				
Socialudvalget	225	225	224	224
Driftsudgifter	203	203	203	203
Overførsler	21	21	21	21
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	1.050	1.049	1.049	1.049
Driftsudgifter	99	98	98	98
Overførsler	951	951	951	951
Udvalget for Børn og Familier	805	803	799	794
Driftsudgifter	805	803	799	794
Udvalget for Kultur og Fritid	97	96	96	96
Driftsudgifter	97	96	96	96
Udvalget for Plan og Miljø	163	160	157	156
Driftsudgifter	163	160	157	156
Udvalget for Sundhed og forebyggelse	326	326	326	326
Driftsudgifter	81	80	80	80
Aktivitetsbestemt medfinansiering	246	246	246	246
Voksenudvalget	894	889	889	889
Driftsudgifter	894	888	888	888
Overførsler	1	1	1	1
Landdistriktsudvalget	2	2	2	2
Driftsudgifter	2	2	2	2
Økonomiudvalget	341	345	346	346
Driftsudgifter	257	261	262	262
Overførsler	84	84	84	84
Udgifter i alt skattefinansieret	4.155	4.258	4.319	4.394
Netto skattefinansieret budget	-12	-4	2	-7
DET BRUGERFINANSIEREDE BUDGET				
Brugerfinansieret drift netto	0	0	0	0
Brugerfinansieret anlæg netto	0	0	0	0
Pris- og lønfremskrivninger	0	0	0	0
Udgifter, i alt brugerfinansieret	0	0	0	0
Netto udgifter i alt	4.155	4.258	4.319	4.394
Nettoeffekt på likviditeten	-12	-4	2	-7

8. Investeringsoversigt 2022-2025 for anlægsbudgettet

8.1. Anlæg - Udvalgenes budgetudfordringer og øvrige prioriteringer

Der gives et samlet overblik over anlægsprojekterne i 2022-2025 i dette budgetmateriale. Indledningsvis vises et samlet nettooverblik over anlæg fordelt på fagudvalg.

Bruttoanlæg omfatter de skattefinansierede bruttoanlægsudgifter ekskl. anlægsudgifter til ældreboliger.

Herefter følger en investeringsoversigt for hvert fagudvalg og de enkelte investeringer uddybes i projektbeskrivelserne.

Netto overblik (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
Socialudvalget	-	-	-	-
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-	-	-	-
Udvalget for Børn og Familier	21,3	16,6	14,5	-
Udvalget for Kultur og Fritid	32,0	12,6	7,5	2,0
Udvalget for Plan og Miljø	54,3	87,9	75,7	71,6
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse	5,2	1,0	-	-
Voksenudvalget	2,4	26,6	10,1	1,0
Økonomiudvalget	46,3	58,0	71,7	96,7
Landdistriktsudvalget	4,9	5,0	8,0	4,9
Nettoanlægsbudget	166,5	207,8	187,5	176,2
Bruttoanlægsbudget	180,9	205,5	192,2	186,4

8.1.1. Socialudvalget

Der er ingen anlægsprojekter under Socialudvalgets område.

8.1.2. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Der er ingen anlægsprojekter under Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets område.

8.1.3. Udvalget for Børn og Familier

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
2 daginstitutioner i Haderslev By – inkl. Thrigesvej *)	U	13,7	16,6	14,5	-
Børnecenter i Fjelstrup	U	7,6	-	-	-
Udvalget for Børn og Familier, I alt		21,3	16,6	14,5	-

*) Pristalsreguleret i august 2021

Projektbeskrivelser

Projekt: 2 daginstitutioner i Haderslev by – inkl. Thrigesvej		Stednr.: 514.525			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	13,7	16,6	14,5	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
I alt er der afsat 46,8 mio. kr. til projektet, incl. 2 mio. kr. afsat i 2021 til projektering m.v.					
Daginstitution Thrigesvej:					
Udvalget for Børn og Familier ønsker at opføre en ny aldersintegreret daginstitution på Thrigesvej 51, hvor den eksisterende daginstitution Sct. Severin afd. Rosengården i dag er placeret.					

Projekt: 2 daginstitutioner i Haderslev by – inkl. Thrigesvej**Stednr.: 514.525**

Med en ny aldersintegreret daginstitution ønsker udvalget at bringe institutionen op til nutidige standarder både med byggeriet og i indretningen. Byggeriet skal bygges med pladser til minimum 120 børn, med mulighed for udvidelse med 10-20 børn, hvilket svare til mellem 1.300-1.550 m².

Arealet ved Thrigesvej er 5.131 m² og skal indeholde det nye byggeri, en legeplads og parkering.

Billede: Kort over matriklen 3707, Thrigesvej 51

Da opgaven ligger op til nye tankegange for optimale udnyttelse af grunden udbydes projektet som projektkonkurrence.

Det forventes at udbyde byggeopgaven i storeentreprise på baggrund af et udbudsmateriale udarbejdet ud fra det projektmateriale, totalrådgiver har udarbejdet i samarbejde med brugerne. Denne udbudsform giver større mulighed for de lokale håndværkere at byde ind på opgaven.

Forventet tidsplan

- 2021 og starten af 2022 bruges på at inddrage brugerne og afholde projektkonkurrence.
- Resten af 2022 bruges på projektering og entrepriseudbud.
- Byggeperioden forventes at strække sig fra ultimo 2022, hele 2023 og lidt ind i 2024.

Da det nye byggeri skal erstatte det eksisterende, genhuses børnehaven i pavilloner på HIC's matrikel efter aftale med HIC.

Det forudsættes indtil videre, at driftsbudgetter fra eksisterende institution vil dække driftsudgifter til ny institution.

Opdatering af institutioner i Haderslev by.

Restpulje i 2024 forventes anvendt til opdatering eller eventuel udvidelse af eksisterende institutioner i Haderslev by.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Børnecenter i Fjelstrup

Stednr.: 301.561

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	7,6	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter**Anlægsbevilling:** Der er meddelt anlægsbevilling på 10 mio. kr. til projektet i Kommunalbestyrelsen**Beskrivelse:**

Projektets formål er at daginstitution og skole i Fjelstrup integreres og samles under ét tag, hvor SFO forbliver i de nuværende faciliteter.

Anlægsarbejdet forventes at kunne gennemføres inden udgangen af 2022 med en forventet udgift på 2,5 mio. kr. i 2021 og 7,6 mio. kr. i 2022.

Ved at samle skole og daginstitution på en matrikel, opnås mere samarbejde på tværs mellem børnehave og skole. Gymnastiksalen bliver bl.a. en sammenhængende del og kommer dermed til at indgå som et aktivt areal for hele børnecenteret. Derudover bliver der fælles legearealer, hvor børnene oplever en glidende overgang fra vuggestue til børnehave til indskolingen og til de ældste elever.

Dele af den nuværende skole ombygges, ligesom der opføres en tilbygning for at få tilstrækkelig plads. Tilbygningen vil skulle huse skoleklasser. Nybygningen orienteres over mod Fjelstrup Kultur- og Idrætscenter, der som fase 3 i sit projekt etablerer et stort kreativt område mellem Børnecenteret og Fjelstrup Kultur- & Idrætscenter, hvor alle aldersgrupper i lokalområdet kan samles og få lov til at udfolde sig.

3D-tegninger af tilbygning til skole,

Afledte driftsudgifter og – indtægter:

Det fremtidige budget forventes at blive lig det nuværende budget under skole og dagtilbud.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "–" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

8.1.4. Udvalget for Kultur og Fritid

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Banehuset, Sommersted	U	1,0	-	-	-
Det blå Foreningshus	U	3,0	-	-	-
Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B	U	-	6,0	5,5	-
Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter	U	6,4	4,6	-	-
Parkeringspladser – Hele Haderslev Kommune	U	3,2	-	-	-
Renovering og opgradering af Fjelstrup Kultur- og Fritidscenter	U	5,5	-	-	-
Renoverings- og facilitetspulje UKF	U	2,0	2,0	2,0	2,0
Skovbybanen - airfence	U	0,4	-	-	-
Starup Idræts- og Kulturcenter	U	4,0	-	-	-
StreetDome – loftsisolering/lydregulering	U	0,4	-	-	-
Vedsted sø	U	1,7	-	-	-
Vojens Hallerne – tekniske installationer	U	1,2	-	-	-
Vojens Speedway – mobiltribune	U	2,7	-	-	-
Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus	U	0,5	-	-	-
Udvalget for Kultur og Fritid, i alt		32,0	12,6	7,5	2,0

Projektbeskrivelser

Projekt: Banehuset, Sommersted		Stednr.: 364.511			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	1,0	-	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
Der er afsat en pulje på 1 mio. kr. i hvert af årene 2021 og 2022 til Banehuset i forbindelse med opførelse af et nyt kultursted i Sommersted. Det er aftalt at Banehuset som minimum selv skal fremskaffe 50 %.					
Banehuset er tovholder og bygherre. Der er udarbejdet en aftale mellem Haderslev Kommune og Banehuset som skal afklare snitflader mellem kommunen og foreningen om arbejdets gennemførelse m.m. Arbejdet er igangsat i 2021.					
Det samlede projekt udgør ca. 5,3 mio. kr.					
Spillestedet har til huse i en tidligere banebygning i Sommersted, som foreningen ejer og drives af frivillige kræfter for entreindtægter, sponsorbidrag og kommunalt tilskud.					
Afledt drift:					
Eventuelle øgede driftsudgifter medtages i forbindelse med udmøntning af budget 2022 og afholdes indenfor udvalgets ramme.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Det blå foreningshus		Stednr.: 318.538		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	3,0	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Haderslev Kommunalbestyrelse har meddelt anlægsbevilling				
Beskrivelse:				
<p>Haderslev Kajakklub arbejder sammen med "Havkajakprojektet", Spejdergruppe Hertug Hans, Haderslev Svømmeklub, Haderslev Roklub, de to boligforeninger på havnen m.fl. om muligheder for realisering af Det blå foreningshus på havnen i Haderslev.</p> <p>Licitationsresultatet er godkendt den 10. august 2021 og bliver gennemført i fagentrepriser. Byggeriet er påbegyndt primo september og forventes at stå færdig til ibrugtagning medio 2022.</p> <p>Der er givet tilsagn om 5 mio. kr. fra A. P. Møllers fond, 3,5 mio. kr. fra Lokale og Anlægsfonden samt 3 mio. kr. fra Nordea-fonden, i alt 11,5 mio. kr. Alle fonde anfører i deres respektive tilsagn, at donationerne betinges af, at hele projektet gennemføres jævnt fremsendt ansøgningsmateriale og anlægsbudget. Hertil kommer foreningernes medfinansiering i form af ydelser, inventar og sponsorater på 0,5 mio. kr. samt Haderslev Kommunes bidrag på 8 mio. kr., hvilket i alt beløber sig til 20 mio. kr.</p> <p>Der skal deraf løftes fondsmoms af beløbet fra A. P. Møllers fond samt Nordea-fond, som er afsat i budget 2021-2024.</p> <p>Det betyder, at den samlede anlægssum udgør 19,5 mio. kr. Haderslev Kommune står som bygherre.</p>				
Afledt drift:				
Der er afsat 0,1 mio. kr. til afledt drift fra 2021 og frem i forbindelse med budget 2021-2024.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B		Stednr.: 364.514		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	6,0	5,5	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
<p>Historie Haderslev har fremsendt et ønske til budgetlægningen om opførelse af et nyt formidlings- og magasinbyggeri.</p> <p>Med Haderslev Kommunes nye Rådhus og et muligt salg af det gamle rådhus, Gåskærgade 26, er Historie Haderslev udfordret på opbevaring af de over 2 km. Arkivalier, der opbevares i arkivets magasin dette sted.</p> <p>Historie Haderslev opbevarer nu arkivalier på 5 lokaliteter (Rådhuset, Katedralskole, Bispen, Vejle Museerne og Kløvervej). Til det ene sted betaler Historie Haderslev en høj årlig leje. Der bruges ressourcemæssigt mange timer og kørsel mellem de fem lokationer, når arkivalier skal fremfindes til kommunal sagsbehandling og arkivets brugere.</p> <p>En ny formidlings- og magasinbygning vil frigøre mange kvadratmeter på Bispens 2. og 3. sal (gammel Hundevadt del) samt rumme alle arkivalier og samlinger ét sted. Driftsomkostninger nedbringes og service til forvaltningerne forbedres væsentligt. Magasinet vil også rumme de genstande, der på Ehlers</p>				

Projekt: Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B**Stednr.: 364.514**

Samlingen og Slesvigske Vognsamling tages ud af udstillingerne og samtidig blive sikret ved den rigtige klimastyring og håndtering.

En ny formidlings- og magasinbygning vil samtidig åbne mulighed for formidling af samlingerne. Målet er, at der udføres et undervisnings- og formidlingsspor i det nye magasin, hvor arkivalierne og digitaliserede samlinger bringes i spil, og eleverne omsætter dette på nye formidlingsplatforme.

Formålet med det nye magasin er at samle henved 7-8 km arkivalier, over 800 malerier og tegninger, 1 mio. fotografier, over 1.000 genstande fra Ehlers Samlingen, genstande og vogne fra Slesvigske Vognsamling samt mange mindre samlinger.

Bygningen skal være på over 1.100 m². Der er taget højde for kommende afleveringer af arkivalier og genstande.

Det nye magasin vil opfylde de lovkrav, der er på arkiv- og museumsområdet for opbevaring og håndtering af samlingerne. Der vil være tale om en lavenergi magasinbygning.

I indretningen tages der hensyn til håndteringen af samlingerne, mulighed for digitalisering, formidling til skoler og andet samt forskningsplads. Der er udviklet et undervisnings- og formidlerspor, hvor hands on og sporets placering midt i samlingerne vil være udgangspunktet.

Læsesalen flyttes fra Kulturhuset Bispen til administrationsbygningen på Kløvervej. Læsesalen vil samtidig også kunne fungere som foredragssal. Denne vil være åben for foreninger i Sydbyen.

Kølerummet flyttes fra Bispen og placeres i magasin 24A (de har næsten samme størrelse). Dette vil være den mest hensigtsmæssige placering og økonomisk være den billigste.

Der er ikke foretaget jordbundsundersøgelser af det område magasinbygningen tænkes placeret.

Anlægsbudgettet for den nye formidlings- og magasinbygning og ændringer i administrationsbygningen vil være på i alt 11,5 mio. kr. – heri indgår anlægsarbejde, bygning og inventar til magasin, modtagelse og formidling.

Magasinbyggeri	7,000 mio. kr.
Indretning af driftsdele	2,000 mio. kr.
Reoler	1,750 mio. kr.
Alarm	0,120 mio. kr.
Øvrige omkostninger	0,600 mio. kr.
I ALT	11,470 mio. kr.

Afledt drift:

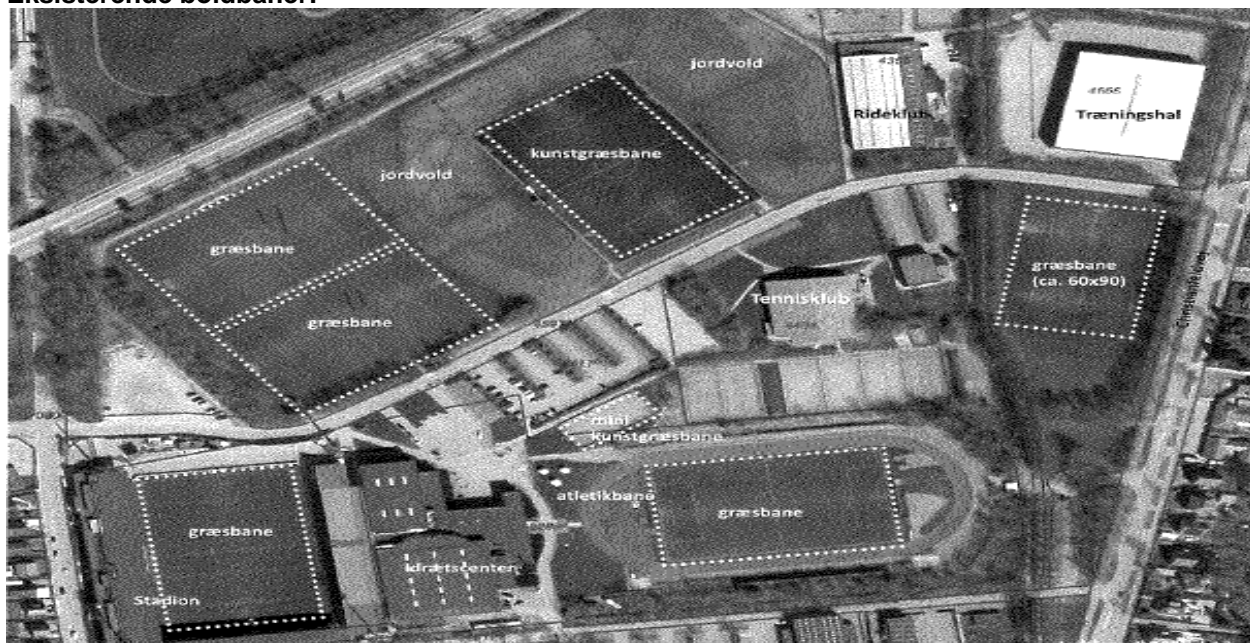
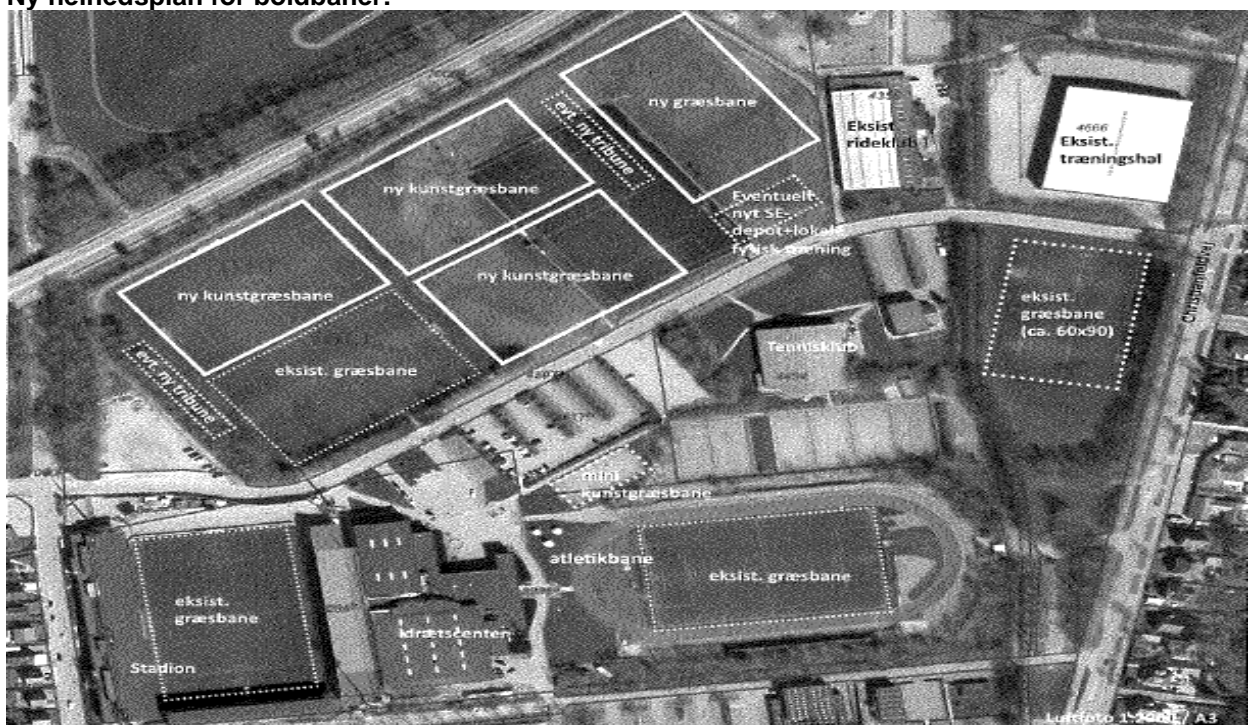
De årlige driftsomkostninger (pedel, rengøring, el, vand, varme, forsikringer, alarm, vedligeholdelse og lovpligtig service) for magasinet vil udgøre ca. 0,3 mio. kr. årligt.

El, varme og vand	0,050 mio. kr.
Forsikringer	0,030 mio. kr.
Alarm	0,030 mio. kr.
Vedligeholdelse	0,050 mio. kr.
Serviceaftaler	0,040 mio. kr.
Øvrige udgifter	0,045 mio. kr.
Personaleudgifter	0,055 mio. kr.
I ALT	0,300 mio. kr.

Historie Haderslev afholder de afledte driftsudgifter. Historie Haderslev vil indgå en 10-årig lejeaftale med kommunerne under Det sønderjyske Arkivsamarbejde og Sygehus Sønderjylland. Aftalen vil sandsynligvis give 0,3 mio. kr. årligt i indtægt til imødegåelse af den forventede bygningsdrift.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter				Stednr.: 031.533
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	6,4	4,6	-	-
Afledt drift:	0,1	0,3	0,3	0,3
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 11 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Haderslev Fodboldklub, HFK Tribune ApS og SønderjyskE Fodbold A/S har fremsendt et ønske om en helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter.				
Helhedsplanen går ud på, at træningsfaciliteterne udvides med 2 kunstgræsbaner, sådan, at der fremover vil være 7 baner, hvoraf de 3 er kunstgræsbaner. Derudover er der en mindre græsbane samt en mini kunstgræsbane.				
Ved en realisering af helhedsplanen, skal der ske en omlægning af det nuværende areal. Jordvolden, lysanlæg, en græsbane og den eksisterende kunstgræsbane, som ejes af HFK Tribune ApS, skal fjernes. Derefter skal der etableres 3 nye kunstgræsbaner og en ny konventionel græsbane.				
Det samlede projekt beløber sig til ca. 18 mio. kr.				
Med ovenstående udvidelse af træningsfaciliteterne, foreslås at				
<ul style="list-style-type: none"> • Haderslev Kommune betaler, ejer og drifter 2 kunstgræsbaner • SønderjyskE Fodbold lejer et areal, hvor de for egen regning etablerer og drifter 1 kunstgræsbane og 1 konventionel græsbane 				
Derudover forestår Haderslev Kommune omlægningen af det nuværende areal.				
Den samlede finansiering for Haderslev Kommune beløber sig til				
Etablering af 2 kunstgræsbaner incl. hegn, lys og projektering	8,2 mio. kr.			
Fjernelse af jordvolden, lysanlæg, eksisterende kunstgræsbane og græsbane	2,8 mio. kr.			
I alt	11,0 mio. kr.			
SønderjyskE Fodbold A/S betaler udgifter til etablering af en kunstgræsbane og en græsbane samt en del af de generelle omkostninger omkring projektering og klargøring, i alt ca. 7 mio. kr.				
Derudover afholder SønderjyskE Fodbold A/S driftsomkostninger til de baner som SønderjyskE Fodbold A/S råder over samt betaling af arealleje til Haderslev Kommune.				
SønderjyskE Fodbold A/S betinger at kunstgræsbane og den konventionelle græsbane, alene er til brug for SønderjyskE Fodbold A/S.				
Haderslev Kommune afholder driftsomkostninger til de 2 kunstgræsbaner, ligesom der må påregnes en delvis reetablering af banerne ca. hvert 10. år, alt afhængig af antal spilletimer, samt hvor godt banerne vedligeholdes.				
Da der er et krav fra DBU, at der er mulighed for regelmæssig træning året rundt for at kvalificere sig til DBU's licens som talentudviklingsmiljø, er etableringen af kunstgræsbaner et vigtigt omdrejningspunkt i Haderslev Kommunes ønske om at fremme kvaliteten af arbejdet i kommunens mange gode fodboldklubber og dermed styrke talentudviklingen.				
I forbindelse med budgetlægning 2021-2024 blev der afsat 3,6 mio. kr. i 2022 til en kunstgræsbane ved Haderslev Idrætscenter. I det supplerede budget 2022-2025 er der afsat 7,4 mio. kr. til en helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter. Sammenlagt er der afsat 11 mio. kr. i alt fordelt med 6,4 mio. kr. i 2022 og 4,6 mio. kr. i 2023.				

Eksisterende boldbaner:**Ny helhedsplan for boldbaner:****Afledt drift:**

Der er afsat særskilt budget til den afledte drift i forbindelse med budgetlægningen 2022-2025. Forvaltningen vurderer, at den årlige drift af en kunstgræsbane beløber sig til ca. 0,1 mio. kr. pr. bane, hvilket svarer til ca. 0,3 mio. kr.

Grundarealet er tilhørende Haderslev Kommune, hvorfor Sønderjyske Fodbold A/S vil blive opkrævet leje for deres andel af arealforbrug på markedsvilkår.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Parkeringspladser – Hele Haderslev Kommune		Stednr.: 031.534		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	3,2	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 3,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
For at nedbringe driftsudgifter og sikre kapaciteten foreslås en renovering af parkeringspladser i Kultur og Fritids regi.				
Rundt om i Børn og Kulturs lokaliteter, findes en række parkeringspladser m.m., der har behov for ny asfalt, anden belægning eller reparation af eksisterende belægninger.				
Det drejer sig om Gram Fritidscenter (0,075 mio. kr.), Vojens Speedwaycenter (0,095 mio. kr.), Haderslev Idrætscenter (0,750 mio. kr.), parkeringspladsen ved Kløvermarkens boldbaner (0,250 mio. kr.) samt parkeringsplads ved Starup Skole, Starup UIF og Starup Hallen (2,0 mio. kr.).				
Formålet er at nedbringe driftsudgifterne på disse parkeringspladser og sikre kapaciteten.				
Afledt drift:				
Ingen				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Renovering og opgradering af Fjelstrup Kultur- og Fritidscenter		Stednr.: 318.536		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	5,5	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
I Fjelstrup arbejdes der på en total renovering og opgradering af faciliteterne som beløber sig til 11 mio. kr. fordelt over 2021 og 2022.				
I 2021 har Fjelstrup Kultur- og Fritidscenter et kapitalbehov på 5 mio. kr. som finansieres med 2,5 mio. kr. fra Haderslev Kommune og 2,5 mio. kr. som egen finansiering fra Fjelstrup.				
I 2022 har Fjelstrup Kultur- og Fritidscenter et kapitalbehov på 6 mio. kr., som finansieres med 5,5 mio. kr. fra Haderslev Kommune og en egenfinansiering på 0,5 mio. kr.				
Fjelstrup Kultur og Idrætscenter har pt. indsamlet 3,5 mio. kr.				
Afledt drift:				
Jævnfør Udvalget for Kultur og Fritids møde den 13. august 2019, er der ikke bevilget øget driftstilskud i forbindelse med de bevilgede anlægsmidler.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Renoverings- og facilitetspulje UKF 2022		Stednr.: 318.546		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,0	2,0	2,0	2,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Puljen afsættes til renovering og facilitetsoptimering indenfor kultur- og fritidsområdet.				
Puljen er nødvendig for at kunne vedligeholde og udvikle faciliteterne med henblik på at udmønte visioner og målsætninger på Kultur- og Fritidsområdet.				
Udvalget for Kultur og Fritid fordeler den samlede pulje til en Facilitetspulje og en anlægspulje indenfor kultur og fritidsområdet.				
Facilitetspulje, som indeholder midler til såvel planlagte facilitetsoptimeringer, samt pludselig opståede akutopgaver. Facilitetspuljen disponeres af Fællesrådet for kultur- og fritidsområdet.				
Anlægspuljen er en pulje til anlægsopgaver indenfor kultur- og fritidsområdet. Puljen disponeres af forvaltningen.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Skovbybanen – airfence		Stednr.: 318.547		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,4	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Haderslev Motorsport har fremsendt et ønske på airfence til Skovbybanen.				
Skovbybanen drives og optimeres løbende af Haderslev Motorsport. I øjeblikket foregår udarbejdelse af lokalplan for området, så der på sigt kan ændres i baneforhold og etableres klubhus, værksted og ryttergård.				
Aktuelt arbejdes der på at kunne gennemføre godkendte løb, men der mangler et såkaldt air-fence, en sikkerhedsbarriere, til den store bane. Sikkerhedsbarrieren vil medføre at der kan afvikles godkendte løb under motorsportsunionen.				
Den samlede pris for airfence er 0,4 mio. kr.				
Formålet er at sikre faciliteter og sikkerhed for foreningens aktiviteter, så foreningen kan udvikle sig, og medvirke til at udvikle motorsporten i Haderslev kommune.				
Afledt drift:				
Ingen				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Starup Idræts- og Kulturcenter		Stednr.: 318.537		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	4,0	-	-	-
Afledt drift:	0,2	0,5	0,5	0,5
Kategori: Udvikling- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Haderslev Kommunalbestyrelse har meddelt anlægsbevilling</i>				
Beskrivelse:				
Anlægsudgiften for det samlede projekt udgør ca. 40 mio. kr., opdelt på 4 faser.				
<ul style="list-style-type: none"> • Fase 1 – Spring/motorikhus og sammenbygning med eksisterende hal ca. 21,5 mio. kr. • Fase 2 – Kulturhus og træningshus/ombygning af gymnastiksal ca. 6,6 mio. kr. • Fase 3 – Kulturhus/ombygning/nybygning af fællesfaciliteter ca. 4,3 mio. kr. • Fase 4 – Aktivitetshus/-sal ca. 7,8 mio. kr. 				
Jævnfør Udvalget for Kultur og Fritids møde den 13. august 2019, understreger udvalget, at der ikke er taget stilling til faserne 2-4.				
Haderslev Kommune er bygherre på opførelse af hallen og arbejdsgruppen i Starup skal stå for inventar m.m. i henhold til et underskrevet aftaledokument.				
Udvalget på Kultur og Fritid har på mødet den 10. august 2021 godkendt projektforslag efter der har været afholdt licitation.				
Der er afsat 6 mio. kr. i 2021 og 4 mio. kr. i 2022, i alt 10 mio. kr. til bygningen af en hal i sammenhæng med skolen. Haderslev Kommune finansierer og opfører selve hallen og sammenbygningen.				
Der sikres en aftale med Starup UIF omkring forpligtelser/forventninger i forhold til indholdsdelen (inventar) i den kommende hal samt anlæg af udendørs arealer.				
Afledt drift:				
I forbindelse med vedtagelse af budget 2022-2025 er der afsat 0,2 mio. kr. i 2022 og fra 2023 og frem 0,5 mio. kr.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: StreetDome – loftsisolering/lydregulering		Stednr.: 318.548		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,4	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
StreetDome har fremsendt et ønske om loftsisolering/lydregulering til budget 2022-2025.				
StreetDome er konstrueret sådan, at der ikke er lydabsorberende materiale i loftet i domnen. Dette gør, at det ikke er muligt at have flere aktiviteter på samme tid og visse aktiviteter /sociale ophold er helt udelukket i nogle sammenhænge.				
En lydisolering vil således gøre det muligt at udvikle aktiviteterne, skabe nye events og fremme de sociale fællesskaber i StreetDome. Projekt er anslået til 0,750 mio. kr. – der er p.t. indsamlet 0,385 mio. kr., hvilket gør, at der mangler finansiering på ca. 0,365 mio. kr.				

Projekt: StreetDome – loftsisolering/lydregulering**Stednr.: 318.548**

Formålet er at optimere anvendelsen af StreetDome, idet det i dag er næsten umuligt at lave samtidige aktiviteter i "Domen". På sigt kan der udvikles nye tiltag til gavn for især børn og unge gruppen.

Afledt drift:

Ingen

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vedsted sø**Stednr.: 318.540**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,7	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udvikling- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: *Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.*

Beskrivelse:

Landsbyforeningen for Vedsted og Omegn (LVO) har arbejdet på et projekt, der skal optimere faciliteterne ved Vedsted sø, der ikke længere er tidssvarende og ikke længere modsvarer den stigende interesse for aktiviteter i og ved søen.

Ideen er at etablere en ny badebro med mulighed for udspring samt renovere og udbygge de tilhørende faciliteter som toiletter, omklædning, sauna, parkering m.m. – også således at faciliteterne bliver mere handicapvenlige.

Det skønnes, at realisering af det samlede projekt afdrager 5-7 mio. kr., der forventes indsamlet via støtte fra Haderslev Kommune (2 mio. kr.) samt fondsstøtte (3-5 mio. kr.).

Anlægsmidlerne skal ses i sammenhæng med "Ny pulje til fondsansøgning" (Økonomiudvalget – drift) på i alt 550.000 kr., hvoraf ca. 200.000 kr. forventes at skulle finansiere undersøgelse af "bund-forhold" i Vedsted sø. Den resterende del af puljen skal bidrage til at finansiere ekstern fundingindsats i forhold til såvel midler til Vedsted Søbad som udviklingsprojekt på Tørning Mølle.

Anlægsprojektet afventer dispensation fra Fredningsmyndighederne. Efterfølgende skal der ske undersøgelser af miljøbelastningen af søen, støjgener, trafikgener m.v. Desuden er kirkens matrikel involveret.

Afledt drift:

En eventuel afledt driftsudgift er endnu ikke afklaret.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vojens Hallerne – tekniske installationer				Stednr.: 031.535
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,2	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Vojens Hallerne har fremsendt et ønske om finansiering af nedenstående tekniske installationer.				
Affugter til den gamle skøjtehal , da affugteren arbejder med nedsat kapacitet pga. alder. Hvis affugteren ikke udskiftes, kan konsekvensen være at alle ruder dugger til, således det ikke er muligt at se ud gennem glassene. Samlet pris 0,1 mio. kr.				
Ny kloranlæg til svømmehallen , som er så forældet, at der ikke længere kan købes reservedele til systemet, hvorfor det lever på "lånt" tid. Hvis det går i stykker, vil konsekvensen være, at vi skal forvente lukning af svømmehallen i 3-4 uger, da en ny styring skal programmeres og tilrettes det eksisterende system. Samlet pris 0,5 mio kr.				
Cirkulationspumpe med tilhørende VLT (frekvensomformer) til det store bassin i svømmehallen, da den er slidt op indvendig. Hvis den havarerer, er der omkring 13 ugers leveringstid på en ny, så konsekvensen vil være lukning. Samlet pris 0,1 mio kr.				
Udskiftning af informationskuben , der hænger i Frøs Arena. Der er flere elementer i de 4 digitale skærme som begynder at fejle. Det ser ikke særlig professionelt ud, når der mangler felter i teksten og det er kun et spørgsmål om tid inden vi får en henvendelse fra SE, der trods alt betaler en god husleje. Samlet pris kr. 0,5 mio. kr.				
Ønskerne er prioriteret som anført og beløber sig samlet til 1,2 mio. kr.				
Afledt drift:				
Der er ingen afledte driftsudgifter i forhold til ønskerne, da driftsomkostninger i forvejen er indregnet i Vojens Hallernes budget.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "–" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vojens Speedway – mobiltribune				Stednr.: 318.549
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,7	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,7 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Med henvisning til Haderslev Kommunes vækststrategi ønsker Speed1Way en udvidelse af de eksisterende banefaciliteter for at sikre den direkte og indirekte værdi som internationale speedwayløb medfører.				
Hvis man ønsker at fastholde muligheden for afholdelse af større internationale løb og Grand Prix, er der et krav til den siddende kapacitet på Vojens Speedway Center, at den er betydelig højere end den nuværende.				

Projekt: Vojens Speedway – mobiltribune**Stednr.: 318.549**

En fremtidssikring af det eksisterende anlæg vil betyde et behov for at udbygge den siddende kapacitet på Vojens Speedway Center med en mobil-tribune, bestående af 3 moduler; hovedtribune med siddepladser, sidetribuner med henholdsvis sidde- og ståpladser.

Den nuværende kapacitet er på 1.560 siddende og 14.000 ståpladser. Med en ny tribune jf. ovennævnte vil den fremtidig kapacitet blive 3.232 siddepladser og 14.650 ståpladser.

Det vurderes at anlægsomkostningen på tribunen samlet set inkl. opsætning vil beløbe sig til 4,9 mio. kr., når der tages højde for stigende priser på stål. Den endelige omkostning vil afhænge af en offentlig licitation.

Tidligere har Speed1Way lejet tribuner til store internationale løb til en pris på ca. 340.000 kr. pr. gang.

Alle moduler er mobile og kan nedtages og opstilles til øvrige store arrangementer i Haderslev Kommune. Opsætning/nedtagning beløber sig til ca. 0,3 mio. kr. pr. gang. Speed1Way gør opmærksom på, at udover speedway kan tribunen bruges til koncerter og lignende arrangementer, der ligeledes kan afholdes på speedwaybanen.

Den nuværende lejeaftale, som udgør 0,1 mio. kr. ekskl. moms, med Speed1Way udløber den 31. december 2027. Det er et ønske fra Speed1Way om en forlængelse af den nuværende lejeaftale samt en forståelse for, at lejen vil blive reguleret i forhold til udvidelse af den nuværende siddende kapacitet med en mobil-tribune.

Speed1Way er indforstået med, at projektet deles over 3 år, så hovedtribunen indkøbes og opstilles i 2022 og de to sidetribuner indkøbes og opstilles i henholdsvis 2023 og 2024.

Der er afsat 2,7 mio. kr. i 2022 til indkøb og opstilling af hovedtribunen.

Afledt drift:

Der vil som udgangspunkt være en forventet driftsudgift til forsikring og vedligeholdelse af mobil-tribunen. Vedligeholdelsesudgiften afholdes af Speed1Way og forsikringsudgiften afholdes inden for Udvalget for Kultur og Fritids ramme. Derudover vil Speed1Way blive opkrævet for lejeudgift for tribunen, idet anlægget, herunder den nye tribune, ejes af Haderslev Kommune.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus**Stednr.: 318.550**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,5	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Øsby IF har fremsendt et ønske om at samle alle aktiviteter i hallen.

Eksisterende motionshus i den gamle børnehaven ønskes flyttet til hallen. Motionshuset har lav loftshøjde og dårlig indretning til formålet, og der er ingen bad/ omklædningsmuligheder.

For at flytningen kan realiseres skal der bygges et nyt redskabsrum på ca. 180 m². Foreningen har mulighed for at lave det som selv- eller medbyg, så anlægsprisen holdes nede.

Projekt: Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus**Stednr.:** 318.550

Formålet er at sikre gode faciliteter for foreningens aktiviteter, så foreningen kan udvikle sig, og medvirke til at bedre "folkesundheden" for en bred brugerskare.

Den samlede pris er på 0,950 mio. kr.

Der er mulighed for medfinansiering fra foreningen svarende til max 50%. Foreningen kan finansiere etablering af redskabsrummet i 2022 – under forudsætning af tilskud efterfølgende år. På denne måde kan projektet gennemføres i 2022.

Afledt drift:

Eksisterende driftsbudget for nuværende motionshus forventes overført til ny facilitet.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

8.1.5. Udvalget for Plan og Miljø

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Forum Vojens og Vision Gram	U	1,0	1,0	1,0	1,0
Strategisk udviklingsplan for Centerbyerne, tiltag	U	-	1,5	3,0	5,0
Masterplan Jomfrustien	U	12,7	34,3	29,1	32,0
Anlægsprojekt Gram	U	0,4	-	-	-
Broer og bygværker	U	2,7	2,7	2,7	2,7
Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade, Sommersted	U	0,3	-	-	-
Krydsningshelle på Østergade ved Vojenshallerne (Forum Vojens)	U	-	0,5	-	-
Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej	U	-	1,4	-	0,8
Tilgængelighedspulje	U	-	0,4	0,4	0,4
Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter) - Udgifter	U	7,0	7,0	7,0	5,0
Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter) - Indtægter	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Vedligehold af cykelstier	U	1,5	-	-	-
Pulje til realisering af trafiksikkerhedsplan	U	1,0	1,0	1,0	1,0
Forbedret infrastruktur Arnum	U	-	1,1	-	-
Funktionskontrakter på veje *)	U	20,7	20,7	20,7	20,7
Cykelsti Nustrup – Uldal	U	0,4	6,5	-	-
Danmarks vildeste kommune	U	-	1,0	0,5	0,5
DK2020 projekter i ny klimaplan	U	1,0	3,0	3,0	2,0
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb - indtægter	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb - udgifter	U	2,5	2,5	2,5	2,5
Landbrugets BNBO-indsats for drikkevandet	U	0,6	0,3	-	-
Plant et træ for nyfødte	U	0,3	-	-	-
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord - udgifter	U	1,0	3,0	3,0	3,0
Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord - indtægter	I	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
Udvidelse af Dyrehaven	U	1,0	-	-	-
Oprensning af sejlrende ved Aarø samt ombygning af hofde	U	2,2	-	-	-
Flytning af Driftsafdelingen	U	2,5	5,0	6,8	-
Udvalget for Plan og Miljø, I alt		54,3	87,9	75,7	71,6
<i>- heraf indtægter</i>		<i>-4,5</i>	<i>-5,0</i>	<i>-5,0</i>	<i>-5,0</i>

*) pristalsreguleret i august 2021

Projektbeskrivelser

Projekt: Forum Vojens og Vision Gram		Stednr.: 015.518			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	1,0	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
Der er afsat 1 mio. kr. årligt fordelt med 0,6 mio. kr. til Forum Vojens og 0,4 mio. kr. til Vision Gram. Formålet er at understøtte borgerinitiativer i de 2 centerbyer.					
Puljerne anvendes bl.a. til rekreative formål, sport, fritid, kultur, julebelysning, infrastruktur og diverse projekter. Tiltag under Forum Vojens og Vision Gram har nytteværdi for langt de fleste borgere i Vojens og Gram. Nogle af de allerede udførte tiltag fx lystunnel, byinventar og shelters i Vojens, Kleinbahn og cykelbane i Gram kommer derudover også turister og andre besøgende til gode.					
Forum Vojens og Vision Gram behandler normalt projektforslag, som ønskes gennemført i det indeværende år på deres generalforsamling i marts/april. Det forventes, at Forum Vojens og Vision Gram i foråret					

Projekt: Forum Vojens og Vision Gram**Stednr.: 015.518**

2022 indsender ønsker til udmøntning af puljen i 2023, så udmøntningen kan indgå i budgetlægningen for 2023-2026, og realisering af projekterne gennemføres i 2023.

I 2021 har Forum Vojens et budget på 2 mio. kr. (inkl. overførsler fra tidligere år). Forum Vojens har udarbejdet en flerårig oversigt over projekter, der ønskes udført i de kommende år. I forslaget er indeholdt medfinansiering til stiplanprojekter for 0,5 mio. kr. årligt fra 2022. Forum Vojens forventer, at der overføres opsparede midler mellem årene helt frem til 2025, så Forum Vojens dermed har midler til en større medfinansiering af eventuel ny underføring under jernbanen.

I 2021 har Vision Gram 1,2 mio. kr. (inkl. overførsler fra tidligere år). Vision Gram har en del projekter, som der arbejdes på at få gennemført i 2021 og i de kommende år, f.eks. lys i tunnel på Kleinbahn, broer til Camino-rute, slotsbænke langs rute, slotslamper i midtbyen m.v.

Afledt drift:

Ingen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Strategisk udviklingsplan for Centerbyerne, tiltag**Stednr.: 222.594**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,5	3,0	5,0
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Visionen er at styrke og udvikle byens forbindelse til landskabet, sammenbinde bymidten på tværs af miljøer gennem et netværk af kulturtilbud og aktører samt styrke bymidten som en mangfoldig destination med unikke oplevelser og nye koblinger. En attraktiv og levende by vil bidrage til, at Haderslev kan tiltrække og fastholde flere borgere, virksomheder og besøgende.

Hvis ambitionen om en vækstdagsorden skal lykkes er det vigtigt, at der arbejdes aktivt med at tiltrække investeringer, og at der afsættes kommunale midler til at sikre udviklingen af byrum og nye forbindelser jf. den Strategiske udviklingsplan for Haderslev Bymidte. Tiltagene i planen er som udgangspunkt inddelt i forskellige tidsperspektiver: Kort sigt (1-5 år), mellem sigt (6-10 år) og på lang sigt (11-15 år).

Det foreslås at der indledningsvis afsættes 1,5 mio. kr. i 2023 som gradvis hæves til et årligt rammebeløb på 5 mio. kr. i 2025.

Realdania har støttet arbejdet med en midtbyplan og der er mulighed for at søge midler til delvis finansiering af udvalgte tiltag.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Masterplan Jomfrustien

Stednr.: 015.512

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	12,7	34,3	29,1	32,0
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter**Anlægsbevilling:** Der meddeles ikke anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen.**Beskrivelse:**

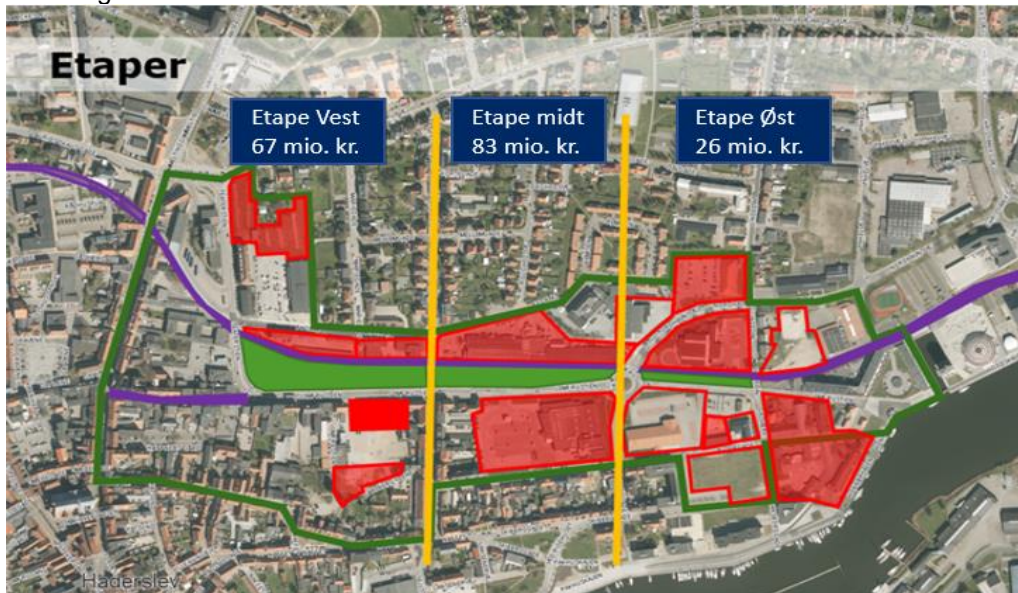
Visionen for Jomfrustiprojektet er at skabe en levende bydel med en ny identitet samt en bedre sammenhæng mellem Haderslev bykerne og den nye havnebydel. Gennem anvendelse af bæredygtige klimatilpasningstiltag, infrastrukturforbedringer og byfornyelsesindsats, ønskes det at byudvikle Jomfrustien og de tilstødende arealer så de kan danne rammerne om et attraktivt område, der også kan tiltrække borgere og virksomheder.

Jomfrustiprojektet er i alt anslået til en anlægsøkonomi på 176 mio. kr. Hvoraf Provas' andel forventes at udgøre 33 mio. kr. I budgetforliget for 2021-2024 blev der prioriteret ekstra midler til projektet, samtidig blev det besluttet at vende rækkefølgen for projektet, så projektet starter fra havnen. Af hensyn til det planlagte projekt på Honnørkajen er det nødvendigt at koordinere den østlige etape med byggeriet. Det forventes derfor, at der opstartes med de første dele af den østlige etape i efteråret 2021, og etappen afsluttes i takt med, at byggeriets fremdrift. Det forventes, at den vestlige etape bliver den næste etape der opstartes, med anlægsopstart medio 2022. Der arbejdes på en dispositionsplan for de konkrete anlægsprojekter.

I den kommende detailprojektering bliver det afklaret, om der skal ske ændringer til periodiseringen af de afsatte beløb, dette vil indgå i forbindelse med budget 2023-2026. Det sidste overslagsår vil fremover blive indarbejdet i det tekniske budget.

Projektet finansieres gennem låneoptagelse på baggrund af et områdefornyelsesprogram som forventes godkendt i Kommunalbestyrelsen primo 2022.

Kortbilag ses nedenfor:

Afledt drift:

Der må forventes øgede driftsomkostninger i forbindelse med nogle af de nye tiltag som kommer som følge af Jomfrusti-projektet.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Anlægsprojekt Gram

Stednr.: 222.574

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,4	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter**Anlægsbevilling:** Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.**Beskrivelse:**

Vision Gram ønsker at cykelsti-forbindelse til Gram Lergrav realiseres.

I den nordlige del af Gram findes kulturinstitutionerne Gram Slot og Gram Lergrav, som hvert år besøges af mange turister og skoleklasser. En forlængelse af cykelstien vil gøre det muligt for bløde trafikanter at gå og cykle fra Gram og Gram Slot til Museum Sønderjyllands afdeling for Naturhistorie og Palæontologi i Gram, Gram Lergrav. I dag færdes de bløde trafikanter på kørebanen, da kantbane og rabat generelt ikke er egnet til færdsel.

Der er tilbage i 2018 udarbejdet et skitseprojekt for en forlængelse af den eksisterende cykelsti frem til Gram Lergrav. Projektet omfatter etablering af 570 m dobbeltrettet cykelsti samt en krydsningshelle ved Vester Lindetvej, som sikrer krydsningen fra de eksisterende enkeltrettede cykelstier til den dobbeltrettede cykelsti.

Projektet forventes at andrage 3,9 mio. kr. Der er i 2021 anvendt 2 mio. kr. af budgettet under Anlægsprojekt Gram til finansiering af Gram Højskole. Restbeløbet til Anlægsprojekt Gram er nu 1,9 mio. kr. (1,5 mio. kr. i 2021 og 0,4 mio. kr. i 2022). Der mangler således 2,0 mio. kr. for at det skitserede projekt kan realiseres.

Forvaltningen er i dialog med Vision Gram om muligheden for en alternativ og billigere løsning på en sti-forbindelse mellem Gram og Gram Lergrav. Der vil blive forelagt en sag for udvalg og Kommunalbestyrelse i løbet af 2021, når der er klarhed over økonomi og projektindhold. Eventuelle udgifter ud over 1,9 mio. kr. til cykelstien kan overvejes medfinansieret af Vision Grams pulje.

Afledt drift:

1,5 % af anlægssum pr. år til vedligeholdelse og vintervedligeholdelse.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Broer og bygværker			Stednr.: 222.578	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,7	2,7	2,7	2,7
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Sikre værdien af kapitalapparatet				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 5,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Der er udarbejdet en tilstandsregistrering af broer og bygværker, i 2015 af Ommen & Møller samt af COWI i 2019.</p> <p>Tilstandsregistreringerne viste, at der er et samlet efterslæb på 16,2 mio. kr. til brovedligeholdelse. Efterslæbet hentes ved, at der afsættes et årligt beløb på 2,7 mio. kr. pr. år i 6 år fra 2021 til og med 2026. I budgetforliget 2021 blev der prioriteret 2 mio. kr. i 2021 og 2,7 mio. kr. årligt i de efterfølgende år</p> <p>Målet med de afsatte midler er over 6 år (2021-2026) er at indhente efterslæb på vedligeholdelse af broer og bygværker i kommunen. Haderslev Kommune har ca. 422 broer og bygværker. Broer og bygværker inkluderer almindelige større og mindre broer, rørgennemløb over 50 cm i diameter samt stenkister.</p> <p>Brovedligehold er generelt en nødvendighed for at bevare den investerede samfundskapital, men er også vigtig for trafikikkerheden og f.eks. bevarelse af fredede broer og bygværker. Uden vedligehold vil broer og bygværker forfalde og miste værdi, i nogen tilfælde eksponentielt. Broer og bygværker er en del af vejens elementer, der også har indvirkning på øvrige elementer, f.eks. asfaltveje og rabatter.</p> <p>Bevillingerne betyder nu, at der kan planlægges mere langsigtet og fornuftigt i forhold til f.eks. asfaltering af vejen over bygværker. Bygværker kan renoveres inden vejen står til asfaltudlægning og ikke omvendt.</p> <p>Denne planlægning medfører at det vil være følgende projekter der gennemføres i 2022-2023.</p> <p>Der er følgende behov for renovering i de næste par år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broen over Gelså på Pionervej udgør 0,9 mio. kr. i reparationsbehov. • Broen på Årupvej over Gelså ved den vestlige udkørsel til Ribe Landevej, udgør 3,4 mio. kr. i reparationsbehov og er planlagt til udførelse senest i 2023. Som noget særligt er broen kategoriseret som bevaringsværdig (opført i 1882). Der er i dag en vægtbegrænsning på broen på max. 3.500 kg. • Et bygværk som står til at blive renoveret som det næste, er en vandførende rørunderføring under Kelstrupvej ved Hans Skausvej i Kelstrup. Der skal ske udskiftning af et Ø75 cm betonrør, som ligger på tværs af vejen i 4 m dybde under kørebanen. • Tillige afsættes en pulje til vedligeholdelse af broer og bygværker i samarbejde med eksterne entreprenører <p>Afledt drift:</p> <p>Siden kommunesammenlægningen har der kun været afsat ca. 0,3 mio.kr. årligt til vedligeholdelse af broer og bygværker. Når efterslæbet er indhentet i 2026, vurderes niveauet for driftsbudget i fremtidige år, for at bibeholde kapitalapparatet. Udgift udover 0,3 mio. kr. årligt vil blive medtaget ved budgetlægning 2027.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade i Sommersted

Stednr.: 222.589

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,3	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelse.

Beskrivelse

Der er en lav bro, med en frihøjde på 2,5 meter, på Storegade i Sommersted. Broen bliver påkørt af høje varevogne. Det antages, at problemet opstår primært, fordi chaufføren ikke kender højden på deres køretøjer.

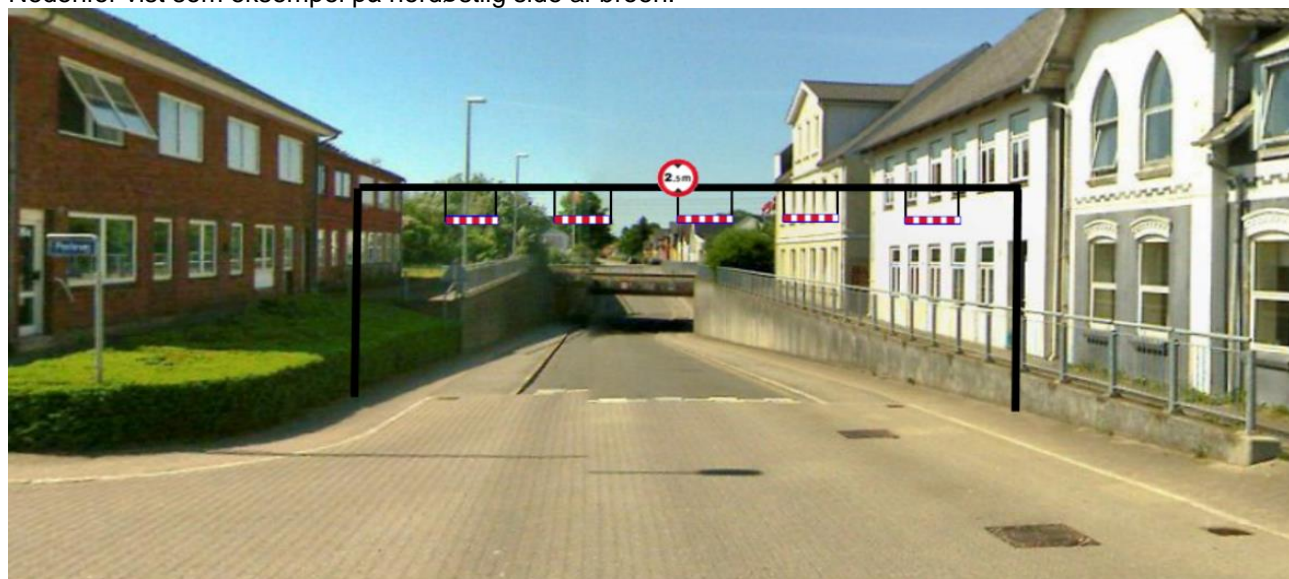
Der er i de senere år gjort flere tiltag for at forvarsle højden af broen, men umiddelbart uden effekt når chaufføren ikke kender højden på deres køretøj. Der er registreret 5 uheld siden januar 2016 med påkørsel af broen, hvilket vil sige at det vil blive udpeget som sortplet i 2021. Det vurderes, at der er flere tilfælde, som ikke er blevet registreret. Ingen personer er kommet til skade i uheldene, idet der kun er registreret materiel skade.

Det foreslås, at der etableres bomme som forvarsling af højdebegrænsning på begge sider af broen. Overslagspris for bomme er 0,3 mio. kr. Teknik og Miljø samt borgere fra Sommersted vurderer, at en bom der markerer højden af broen, kan løse problemet. Bommen vil have kæder, så chaufføren advares, når kæderne rammer køretøjet.

Afledt drift.

Den afledte drift er beregnet til 0,004 mio. kr. årligt og afholdes indenfor driftsrammen.

Nedenfor vist som eksempel på nordøstlig side af broen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Krydsningshelle på Østergade ved Vojens hallerne (Forum Vojens)

Stednr.: 222.590

Økonomi (i mio. kr.2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	0,5	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: 3. Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen

Beskrivelse:

Forum Vojens har anmodet om etablering af tiltag, som gør krydsning af Østergade i Vojens mere sikker og tryk. Ønsket begrundes med at der er mange attraktioner på nordlig side af Østergade, herunder svømmehal, Hulahoppen og ishal. Dette medfører en del krydsninger over fra disse mod boligområderne syd herfor. Der er også et busstoppested på Østergade ved Stadionparken, som generer krydsninger af fodgængere.

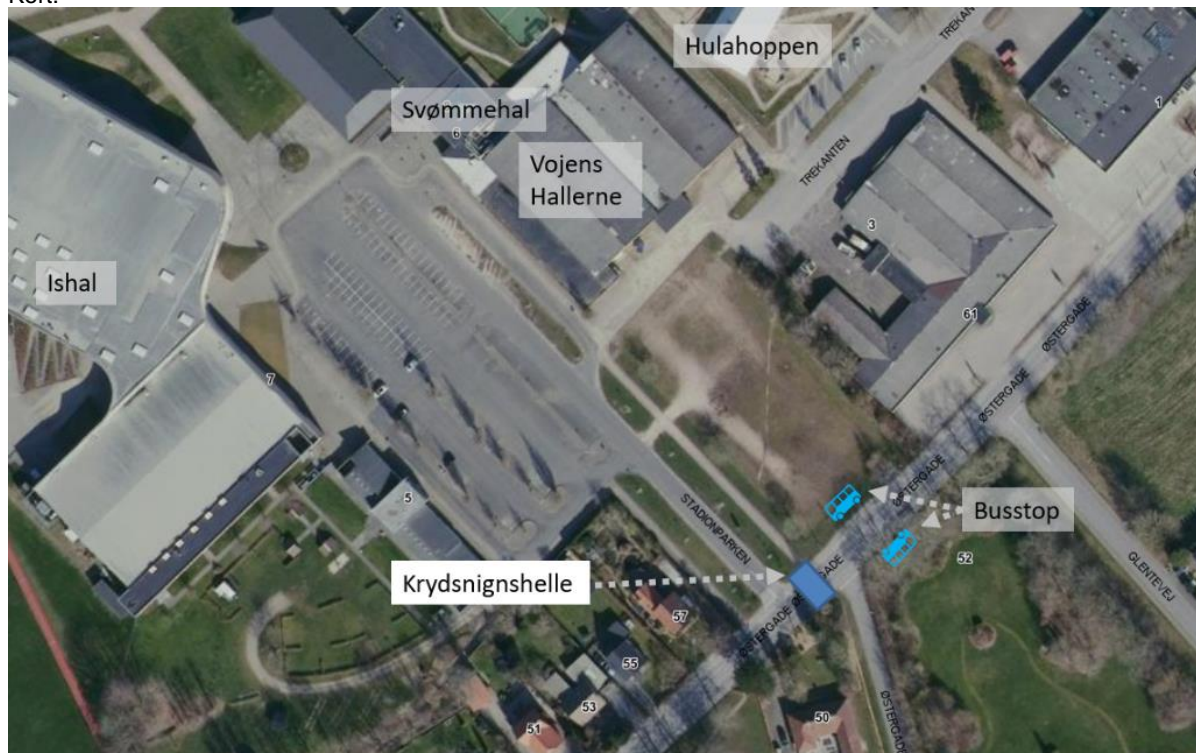
Østergade er den primære indfaldsvej til Vojens øst. Der er tidligere registreret et uheld nær krydset med påkørsel af krydsende fodgænger.

Det foreslås, at der etableres en krydsningshelle i forlængelse af stien op mod hallerne. Denne vil være den mest naturlige krydsning af Østergade. En sådan placering vil kræve udvidelse af vejens bredde og etablering af hellen.

Afledt drift:

Den afledte drift er beregnet til 0,008 mio. kr. årligt og afholdes indenfor driftsrammen.

Kort:

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej ved Skallebækvej

Stednr.: 222.591

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsgudgift	-	1,4	-	0,8
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Udvalget for Plan og Miljø besluttede den 9. marts 2020 at bevillige midler til udarbejdelse af en analyse af, hvilken krydsløsning, der bedst sikrer bløde trafikanters krydsning af Ribe Landevej og sikrer fremtidig afvikling af trafikken fra Skallebækvej, med og uden øget trafik fra fremtidige udstykninger. Udvalget bliver præsenteret for de forskellige krydsløsninger på mødet den 17. maj 2021.

Baggrunden for analysen er henvendelser fra borgere om, at der er udfordringer ved krydsning af Ribe Landevej ved Skallebækvej (vest). Det beskrives, at det er problematisk for skoleelever bosat på Fredstedvej og Fredstedvænget at krydse Ribe Landevej. Ved færdsel på cykel eller med bus skal Ribe Landevej krydses. Der er også henvendelser om, at den megen trafik på Ribe Landevej vanskeliggør afviklingen af trafikken fra Skallebækvej. Krydset er et T-kryds, hvor der på Skallebækvej er ubetinget vigepligt.

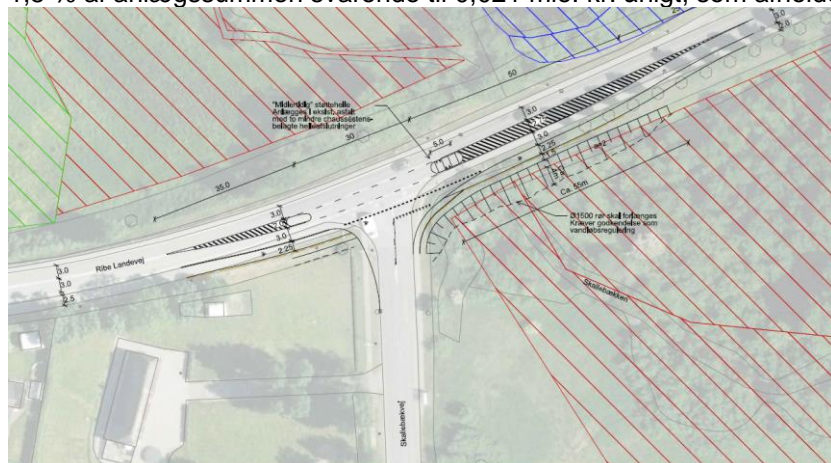
Ribe Landevej er en indfaldsvej til Haderslev. Der kører i gennemsnit 8.500 køretøjer og omkring 100 cyklister pr. døgn på vejen. Skallebækvej er en primær lokalvej. Den seneste trafiktælling fra 2020 viser, at der i gennemsnittet kører 806 køretøjer og 24 cyklister i døgnnet. Der er registreret ét uheld i krydset de sidste fem år, som var bil-bil uheld.

Analysen viser, at den nye udstykning ved Fredstedvej med 60 boliger ikke vil give kapacitetsproblemer i krydset. Ved en udvikling af det tidligere sygehusområde, vil der komme væsentlig mere trafik, og det vil give kapacitetsudfordringer i krydset med lange ventetider til følge. Kapacitetsberegningerne for krydset viser, at kun et signalanlæg kan klare den fremtidige trafik fra udviklingsområdet. Da udviklingen af området endnu ikke er færdigt, og der ikke foreligger en tidsplan for sygehusområdet, kan trafikikkerheden, trygheden og fremkommeligheden forbedres ved, at der etableres støtteheller på begge sider af Skallebækvej. Når udviklingen af det tidligere sygehusområde har nået en passende størrelse, kan krydset ombygges til et signalanlæg. Det vil koste ekstra 0,8 mio. kr., som indtil videre er afsat i 2025.

Projektets formål er at øge trafikikkerhed og tryghed for de krydsende bløde trafikanter, samt sikre fremkommeligheden for trafikanterne fra Skallebækvej. Projektet tilgodeser den trafik, der vil komme fra det nye boligområde Lykkeager. Forslaget har nytteværdi for kommunens borgere og turister.

Afledt drift:

1,5 % af anlægssummen svarende til 0,021 mio. kr. årligt, som afholdes indenfor driftsrammen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Tilgængelighedspulje		Stednr.: 222.595		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	0,4	0,4	0,4
Aflødt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
Formålet med en tilgængelighedspulje er at gøre kommunens byer og naturområder mere tilgængelige for synshandicappede, kørestolsbrugere, gangbesværede og andre borgere med fysiske handicap. Samtidig vil det også støtte op om ambitionen om, at alle skal kunne have mulighed for at leve et aktivt liv og medvirke til at gøre det nemmere at vælge et sundt alternativ til sofaen.				
Midlerne vil blive anvendt til en opdatering og udvidelse af Tilgængelighedsplan 2018 og til mindre tilgængelighedstiltag i hele kommunen. Der vil desuden blive ansat en tilgængelighedsrevisor, der vil kunne arbejde aktivt med planen og som vil kunne yde hjælp til virksomheder og bygherrer om tilgængelighed.				
Af mindre tilgængelighedstiltag kan blandt andet nævnes gelændere, kørestolsramper, taktilbelægning o.lign. Tiltag, som har den effekt, at det bliver nemmere for borgere med fysiske handicap at komme rundt i byerne/naturen på egne ben eller på el-drevne hjælpemidler.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til udmøntning af cykelstiplan		Stednr.: 222.593		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	7,0	7,0	7,0	5,0
U/I: Anlægsindtægt	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Aflødt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Målet er at skabe god tilgængelighed for bløde trafikanter til skole, fritidsaktiviteter, arbejde, uddannelse og offentlig transport samt at øge antallet af ture på cykel og til fods.				
Et godt stisystem er en væsentlig faktor til at fremme cyklismen, da det er med til at øge cyklisternes tryghed og sikkerhed. Undersøgelser viser at infrastruktur og attraktive cykelfaciliteter er en væsentlig parameter i forhold til at overflytte trafikanter fra bil til cykel. Der er mange gode grunde til at vælge at cykle eller gå fremfor at tage bilen. Først og fremmest gavner det sundheden og miljøet. Derudover mindskes trængselsproblemerne på vejene samt behovet for flere parkeringspladser.				
Cykel- og gåstier binder desuden centerbyer, landsbyer og landdistrikter i kommunen bedre sammen.				
Cykelstiplan 2020 blev godkendt af Udvalget for Plan og Miljø den 7. december 2020 mens prioriteringsmodellen for stiplanen blev godkendt af Udvalget for Plan og Miljø 8. marts 2021.				
Stiplanen indeholder en liste over mulige nye stier samt anlægsoverslag.				
I statens cykelpulje 2021 er tilskudsandelen til anlægsprojekter på op til 50 %. I 2021 er ansøgt om medfinansiering til anlæg af fællestier langs Norgesvej og en del af Louisevej. Et eventuelt tilsagn fra puljen forventes givet i efteråret 2021. Hvis der gives tilsagn, vil der blive forelagt en konkret bevillingssag, hvor Norgesvej/Louisevej vil blive finansieret af ovenstående budget i 2022/2023.				

Projekt: Pulje til udmøntning af cykelstiplan**Stednr.: 222.593**

Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til om der kommer nye cykelpuljer i 2022 og frem. Hvis der afsættes penge til nye cykelpuljer, så vil ansøgning til puljen ske med afsæt i stiplanens prioriteringsmodel.

I 2022 er puljen delvist reserveret til en eventuel merudgift til Ny Erlevvej bevilget af puljen i 2021, jævnfør sag i udvalget for Plan og Miljø den 16. april 2021.

I 2023 er puljen delvist reserveret til en eventuel merudgift til cykelsti Nustrup til Uldal.

Der vil blive fremlagt en sag til udvalget i 2022 om udmøntning af puljen, når der er klarhed over dels hvad Ny Erlevvej kommer til at koste samt dels om der gives tilsagn til Norgesvej/Louisevej

Afledt drift:

De afledte driftsudgifter må forventes at være ca. 0,1 mio. kr. for hver 5 mio. kr. der investeres i nye cykelstier. Der er ikke budgetlagt med afledte driftsudgifter.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vedligeholdelse af cykelstier**Stednr.: 222.575**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,5	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Sikre værdien af kapitalapparatet

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,5 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Formål med puljen er at sikre, at kommunens cykelstier er i ordentlig stand. Vedligeholdelse en nødvendighed for ikke at miste den investerede kapital. Løbende balanceret vedligehold skal holde "status quo", for at bevare kapitalen.

Der er generel fokus på cyklisme i Danmark og i Haderslev. Kommune har stadig et generelt efterslæb på vedligehold af kommunens cykelstier og øvrige asfaltstier.

Efterslæbet vil blive reduceret med de tilførte midler, der anvendes til reparationer og udlægning af ny asfaltbelægning. Det vurderes at der først igen er behov for midler i 2025 til vedligeholdelse.

Prioriteringen af indsatsen foretages ud fra den generelle tilstand samt hvor der er mest trafik på cykelstierne. Midlerne i 2022 anvendes til:

- Forsegling af cykelstier for at hindre at de udtørre, så vandet trænger ned og ødelægger vejkasen.
- Pulje til reetablering af cykelstier i fuld bredde i stedet for lappeløsninger, hvor ledningsejere udfører gravearbejder i 2022.

Afledt drift:

Ingen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til realisering af trafikikkerhedsplan		Stednr.: 222.592		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
Haderslev Kommune har i 2020 vedtaget en ny trafikikkerhedsplan, som udstikker retningslinjerne for trafikikkerhedsarbejdet frem mod 2025.				
Målsætningen er, at antallet af dræbte og alvorligt tilskadekomne skal halveres, så der højst må være 1 trafikdræbt og 7 alvorligt tilskadekomne på kommunens veje i 2030. Målsætningen er ambitiøs, men fokus på trafikikkerheden har haft positiv effekt på antallet af personskader på kommunens veje. Således er der i perioden 2010-2020 sket et fald på 28 % i antal personskader på kommunens veje.				
Trafikikkerhedsindsatsen har fokus på at udpege, ændre eller ombygge uheldsbelastede lokaliteter og på at gøre eksisterende veje mere selvforklarende og sikre. Desuden er der fokus på at forbedre samarbejdet med skoler, større institutioner og virksomheder om trafikikkerhed, ligesom kommunen fortsat vil medvirke i nationale kampagner på trafikikkerhedsområdet og udvikle lokale kampagner i samarbejde med de øvrige sønderjyske kommuner.				
Målsætningen for trafikikkerhedsarbejdet følger færdselssikkerhedskommissionens anbefaling.				
Forslag til fordeling af puljen for 2022, vil blive forelagt udvalget i foråret 2022.				
For budgetår 2023 vil forslag til fordeling af trafikikkerhedspuljen ske i forbindelse med teknisk budgetforslag 2023-2026, så der kan meddeles anlægsbevilling ved budgetvedtagelsen 2023.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Forbedret infrastruktur Arnum		Stednr.: 222.559		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,1	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekt				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
Kommunalbestyrelsen besluttede den 29. juni 2021 scenarie 2 med en sideudvidelse af Arnum Nørremark. Formålet er at tage hensyn til beboere og trafikikkerheden samt at sikre fremtidig vejadgang for særtransporter til industriområde beliggende ved Stensbækvej.				
Projektet indeholder en sideudvidelse af Arnum Nørremark over en strækning på ca. 160 meter og herunder etablering af en krydsudvidelse i T-krydset Arnum Nørremark – Vestergade. Det samlede vejudlæg vil være 10 meter, heraf 6 meters asfaltbelagt vejbane og 2 gange to meter rabat til afvanding (grøfter). Anlæg af vejen vil kræve erhvervelse af jord.				
Udvalget for Plan og Miljø besluttede den 8. februar 2021 at få undersøgt, hvad der skal til for at Arnum Nørremark kan anvendes til særtransporter. Med baggrund i beslutningen blev der udarbejdet et notat af en ekstern juridisk rådgiver. Notatet beskriver, at kommunen, som vejmyndighed, har lovhjemmel i Vejloven til at ekspropriere, men beskriver samtidig, at de almindelige ekspropriationsretlige bestemmelser også skal være opfyldt.				
Der har været rettet flere henvendelser til ejeren af arealerne omkring Arnum Nørremark med henblik på at finde en forhandlingsløsning.				

Projekt: Forbedret infrastruktur Arnum**Stednr.: 222.559**

Anlægsomkostninger inklusive erstatning for jord, 1,5 mio. kr. Der er afsat 0,4 mio. kr. i 2021.

Kort over Arnum by med indtegnede scenarier for de 4 vejføringer.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Funktionskontrakter på veje**Stednr.: 222.596**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	20,7	20,7	20,7	20,7
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Sikre værdien af kapitalapparatet

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 20,7 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Der er sket en voldsom stigning i belastningen af vejnettet fra mange mindre kommuneveje blev asfalteret i 60'erne og 70'erne. Der er mere trafik og væsentligt tungere køretøjer på vejnettet i dag.

Vedligeholdelse af Haderslev Kommunes ca. 1.300 km asfaltveje er en nødvendighed for ikke at miste den store investerede kapital. Løbende balanceret vedligehold skal holde "status quo", for at bevare kapitalen. Til at styre dette anvender Haderslev Kommune et belægningsoptimeringssystem, der prioriterer og optimerer opgaverne på vejnettet i årene fremover.

Det er også brugbart i samarbejdet med ledningsejere i kommunen. Asfaltering og fremtidige større ledningsarbejder kan derfor koordineres, så opgravninger i nyasfalterede veje minimeres.

Asfaltarbejder: Der er indgået en 15-årig funktionskontrakt på alle klasse 1, 2 og 3 veje fra 2013-2027. Entreprenør skal vedligeholde klasse 1, 2 og 3 asfaltveje ud fra nogle skadeskrav til asfalten. Hvis kravene overskrides, skal entreprenøren bringe tilstanden op igen. Kontrakten indeholder også vedligehold af samme veje med hensyn til lapning af slaghuller og afskalninger. Entreprenøren har metodefrihed på reparationer og udlægning af asfalt.

Der udføres tilstandsvurderinger på vejene af eksterne, i en turnus på 4 år. Dette er kommunens forpligtelse i de 15 år ifølge kontrakten. Udgiften til tilstandsvurderinger er ikke en del af funktionskontrakten, de betales ved siden af.

Projekt: Funktionskontrakter på veje**Stednr.:** 222.596

Udover funktionskontrakten er der indgået en 4-årig rammeaftale fra 2020 til og med 2023. Rammeaftalen omfatter opgaver indenfor asfaltarbejde, som ikke er omfattet af funktionskontrakten. Det er bl.a. fulddækkende asfaltarbejder og lapning af huller på alle veje indenfor byskilte. Rammeaftalen dækker desuden arbejder på klasse 4 veje udenfor byskilte, inklusive lapninger. Kommunen udleverer hvert år en liste over årets asfaltarbejder til entreprenøren. Når arbejdet er udført, afregnes arbejdet i henhold til rammeaftalens prisliste. Større reparationsarbejder udføres også under rammeaftalen. Kontrakter og budget pristalsreguleres årligt.

Afledt drift:

Ingen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Cykelsti Nustrup – Uldal

Stednr.: 222.582

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,4	6,5	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter**Anlægsbevilling:** Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.**Beskrivelse:**

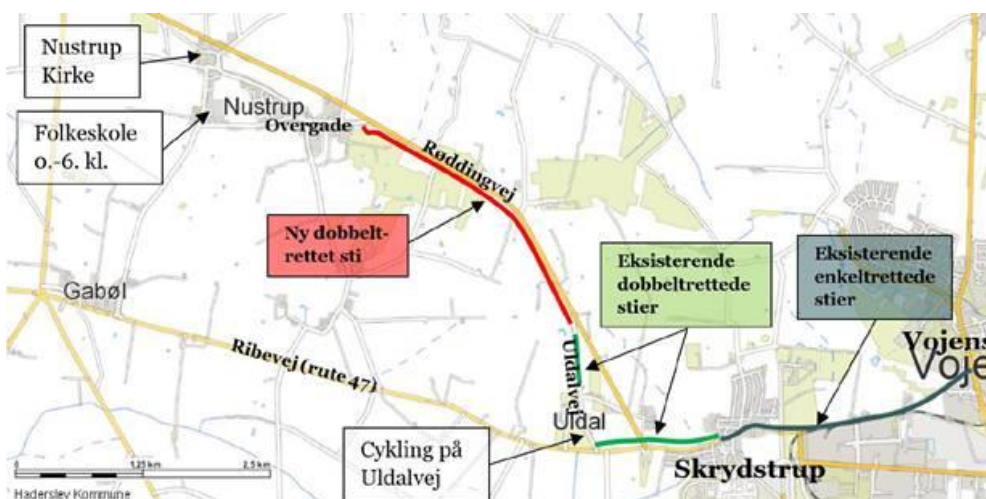
Projektet indeholder etablering af 2,5 meter bred dobbeltrettet cykelsti langs Røddingvej fra Overgade i Nustrup til Uldalvej, se nedenstående oversigtskort.

Projektet er beregnet til at koste 8,9 mio. kr. Der er indtil videre kun budgetlagt med 7,4 mio. kr. til projektet i år 2021-2023. Efter detailprojektering vil nyt overslag vise om det afsatte budget kan holde, eller om der skal findes yderligere finansiering til projektet i 2023.

Formålet med projektet er at skabe en tryk forbindelse for cyklister mellem Nustrup og Vojens. Nustrup ligger ca. 6 km fra Skrydstrup og 9 km fra Vojens. Det meste af strækningen har cykelsti, men der er et missing link på 2,8 km langs Røddingvej, hvor cyklister skal færdes på kørebanen. Her er vejen 6,2 meter bred og hastighedsniveauet er meget højt. 15 % af køretøjerne kører over 97,7 km/t. Selvom trafikmængderne med en gennemsnitlig årsdøgnstrafik på under 1.200 køretøjer om dagen ikke er store, så gør de høje hastigheder og vejens udformning, at den er utryk at færdes på som cyklist. Der har været cyklist dødsulykke på strækningen tilbage i 2012. Strækningen har været med i stiplan, men er taget ud, efter cykelstien er særskilt budgetteret.

Skolen i Nustrup går kun til 6. klasse. Aktuelt er der 63 elever. Eleverne skal derefter til Vojens. Der går bus til både Vojens og Haderslev. Cykelstien vil fungere som sikker skolerute for eleverne fra Nustrup. Cykelstien vil også være sikker forbindelse til de mange fritidsaktiviteter og arbejdspladser i Vojens og Skrydstrup herunder flyvestationen, som er under udbygning.

I 2021 udføres projektering og forarbejder til at igangsætte ekspropriation i 2022. I 2022 udføres ekspropriation. I 2023 opstartes anlægsarbejdet.

Afledt drift:

Udvidelse af driftsrammen med 1,5 % af anlægssummen svarende til 0,1 mio. kr. årligt fra 2023. Beløbet er ikke afsat i budgetlægningen 2022-2025.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Danmarks Vildeste Kommune		Stednr.: 050.502		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,0	0,5	0,5
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings – og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse:				
Kommunalbestyrelsen besluttede på møde den 2. marts 2021 at deltage i Miljøministeriets konkurrence "Danmarks Vildeste kommune".				
Anlægsprojekterne skal understøtte bestræbelserne på at opnå bedre forhold for den vilde natur i Haderslev Kommune. Indsætterne omfatter de kommunalt ejede arealer, hvor der på nuværende tidspunkt er drift og arealer, hvor der ønskes optaget drift. Indsætterne omfatter blandt andet rydning, hegning og oplysningskampagner.				
Anlægsudgifter foreslås fordelt på følgende måde: 0,750 mio. kr. bruges på anlægsudgifter til forskellige projekter til fremme af biodiversiteten på Haderslev Kommunes grønne arealer samt kommunikation med videre. 0,250 mio. kr. svarende til et halvt årsværk, til ansættelse af en projektmedarbejder til ledelsen af projektet, hvilket vil sikre at serviceniveauet kan opretholdes.				
Baggrund: Miljøministeren lancerede den 5. februar 2021 konkurrencen om at blive Danmarks Vildeste Kommune. Formålet med konkurrencen er at give kommunerne et incitament til at forbedre forholdene for biodiversiteten på de offentligt ejede arealer samt at vejlede borgere og virksomheder i naturforbedrende tiltag på privatejede arealer. Konkurrencen er inspireret af de naturprojekter, der blev foretaget i Hjørring Kommune. Konkurrencen strækker sig frem til slutning af 2022. Et dommerpanel og et tv-hold vil besøge kommunerne for at bedømme og dokumentere de projekter der er blevet udført. Der lægges vægt på, at projekterne er planlagt med et langsigtet perspektiv og at de skaber værdi for biodiversiteten og borgerne. Vinderen af konkurrencen vil modtage en præmie på 1,0 mio. kr. til et naturprojekt fra Danmarks Naturfond.				
Biodiversitetsprojekterne omfatter forskellige tiltag på kommunale arealer, hvor tiltag der øger biodiversiteten afprøves og gennemføres.				
For at sikre den bedste udnyttelse af de tildelte midler, vil der blive trukket på erfaringer fra de andre deltagende kommuner. Biodiversitetsprojekter kan omfatte: <ul style="list-style-type: none"> • ændring i slåning af arealer, • åbning af landskaber ved rydning af opvækst, • udlægning af stendynger på skrånninger til gavn for smådyr, • hegning og afgræsning. 				
Oplysning i form af skiltning ved arealerne og oplysninger på Haderslev Kommunes hjemmeside, skal hjælpe til at inddrage borgerne og oplyse om effekten af forskellige projekter på baggrund af ændringen af driften på arealerne.				
Det forventes, at der som følge af deltagelsen i konkurrencen vil indkomme en del henvendelser fra borgere og virksomheder med spørgsmål til arealer.				
Gevinsterne ved projekterne bliver en øget biodiversitet på de kommunale arealer, samtidig med at de rekreative værdier øges på de kommunale grønne arealer. Projekterne vil desuden kunne føre til en mulighed for at Haderslev Kommune, og de lokale virksomheder, kan opnå en grønnere profil. En øget biodiversitet på de omfattede arealer forventes som følge af projekterne. For at opnå en hurtig og let eksponering af Haderslev Kommunes engagement i deltagelsen i konkurrencen, kan det være en ide at de lavt hængende frugter prioriteres. Ønskes det at borgere kan se en hurtigere udvikling kræver det en investering og større indgreb på visse arealer.				
Der lægges i projektet vægt på, at biodiversitetsprojekterne spredes ud i så mange byer som muligt, så det ikke begrænses til de 3 store byer alene. På den måde vil et større antal borgere kun inddrages i samskabelsesprojekter.				

Projekt: Danmarks Vildeste Kommune**Stednr.: 050.502****Afledt drift:**

Kommunale arealer der inddrages i projektet forventes efter det indledende projekts gennemførelse af kunne indeholdes i det eksisterende driftsbudget.

Afledt finans:

Det er muligt at søge fondsmidler til projekter ved Nordea Fonden, 15. juni Fonden og Danmarks Naturfond med videre. Der kan blive givet fondsmidler op til forholdet 1:1 til de midler kommunen vil afsætte til projekter.

Hvis der modtages støtte fra fonde, vil der skulle afregnes 17,5% fondsmoms af indtægt.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: DK2020 projekter i ny klimaplan**Stednr.: 089.504**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,0	3,0	3,0	2,0
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Formål er at bidrage til kommunens bestræbelser på at blive CO2-neutral i 2050, sikre et aktivt samarbejde med eksterne partnere og dermed understøtte vækst, arbejdspladser og bosætning i Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune vedtog i 2020 at tilslutte sig klimaprojektet DK2020- samarbejdet. Ved deltagelse i DK2020 får kommunen en metode til at udarbejde en klimaplan i løbet af 2021/2022. Klimaplanen har til formål, at kommunen bliver modstandsdygtig over for klimaforandringer og kan leve op til Paris-aftalens formål om at opnå netto-nul udledning af drivhusgasser senest i 2050. Derudover skal klimaplanen demonstrere, hvordan kommunen kan tilpasses til de forventede klimaforandringer på kort og lang sigt, ved for eksempel øgede nedbørsmængder eller vandstand. Klimaplanen skal også beskrive, hvordan planen kan implementeres. Der er ansat en projektleder i forsommer 2021 i foreløbigt 1½ år til udarbejdelse af klimaplanen. Klimaplanen skal implementeres, hvilket bør understøttes med en forlængelse af projektsættelsen efter de 1½ år.

Sammenhæng og synergi: Anlægspuljer på minimum 2 mio. kr. årligt fra 2023 anvendes til de handlingsrettede tiltag og projekter i den nye klimaplan, som udarbejdes som led i DK2020-samarbejdet. Projekterne skal udvikles i nært samarbejde med en lang række virksomheder og klimapartnere i kommunen og understøtte og medfinansiere fælles indsatser og initiativer.

Projektindhold: Projekterne er endnu ikke defineret, men bliver udviklet som led i DK2020-samarbejdet, og beskrives i den nye klimaplan, som forventes vedtaget af Kommunalbestyrelsen ultimo 2022. Projekterne forventes at ligge indenfor vedvarende energi, transport, landbrug, bygninger og affald. Det kan både være samarbejder med eksterne parter, herunder vejledning og facilitering, samt kommunale initiativer for Haderslev Kommune som foregangsvirksomhed.

Effekt: Gevinsterne ved projektet bliver gennemførelse af de første konkrete initiativer i den nye klimaplan, og vil nedbringe udslippet af klimagasser fra Haderslev Kommune.

Afledt drift:

Ingen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Klimalavbund i synergi med vandløbsprojekter		Stednr.: 050.501			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift (brutto)	2,5	2,5	2,5	2,5	
U/I: Anlægsindtægt	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles en anlægsbevilling på 2,5 mio. kr. i udgifter og -2,0 mio. kr. i indtægter i forbindelse med budgetvedtagelse.					
Beskrivelse:					
<p>Formål og langsigtet perspektiv: Forbedre klima, miljø og bæredygtighed i kommunen og samtidig understøtte landbruget. Bidrager til kommunens bestræbelser på at blive CO₂-neutral i 2050.</p> <p>Sammenhæng og synergi: Anlægspuljen vil indgå som et handlingsrettet initiativ i den nye klimaplan under DK2020-arbejdet. Projekterne vil styrke samarbejdet med landbruget og hjælpe erhvervet med at nedbringe udslippet af drivhusgasser. Indsatsen medvirker desuden til at skabe et bedre vandmiljø som led i vandområdeplanerne, og betyder at projekterne kan tilføres synergieffekter.</p> <p>Projektindhold: I et klima-lavbundsprojekt kan lodsejerne få engangskompensation for udtagning af lavbundsjord, og parallelt kan Landbrugsstyrelsen gennemføre en multifunktionel jordfordeling uden omkostninger. Budgettet omfatter anlægsarbejde, erstatninger og kommunal projektering samt forventede eksterne tilskud. De kommunale omkostninger anvendes til igangsættelse af projekter og lodsejerdialog, samt nødvendige ikke-tilskudsberettigede udgifter. Med anlægsprojektet skabes desuden mulighed for at gennemføre andre kommunale tiltag, som ikke dækkes indenfor projektrammen, for eksempel inden for turisme og rekreative udfoldelser.</p> <p>Effekt: Gevinsterne ved projekterne er CO₂-reduktion på lavbundsarealerne og et bedre vandmiljø. Samtidig sikres landbruget en indtægt på de dårligste jorder. Lokalt kan de rekreative værdier øges ved at etablere nye stier, opholdspladser mv.</p> <p>Baggrund: For at hjælpe landbruget med at nedsætte drivhusgasudledningen har staten indført Klima-Lavbundsordningen, som er målrettet udtag af kulstofrige lavbundsjord. Staten har opfordret kommunerne til at hjælpe med at gennemføre privat igangsatte klima-lavbundsprojekter. Anlægspuljen understøtter denne indsats ved at skabe handlerum til kommunalt initierede projekter og som støtte til sidegevinster ved private projekter.</p>					
Kort over lavbunds-områder i kommunen:					
					
<p>■ Lavbundsjord (CO > 6% & areal > 10ha)</p>					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "–" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Landbrugets BNBO- indsats for drikkevandet		Stednr.: 089.501		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,6	0,3	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Håndtering af kapacitetsudfordringer				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,9 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Projektet er opstartet i 2021 og forventes afsluttet i 2023.</p> <p>Formålet med projektet er at støtte landbruget og vandværkerne i kommunen med indsatsen for at beskytte drikkevandet i de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).</p> <p>De små vandværker og mange landbrugere forventes ikke at være i stand til at gennemføre den påkrævede indsats uden vejledning og hjælp fra kommunen. Med forvaltningens nuværende ressourcer vil dette kun være muligt i meget begrænset omfang.</p> <p>Projektet omfatter dels kommunal bistand, dels landbrugsfaglig rådgivning, som er indregnet i forslaget. En fyldestgørende rådgivning og vejledning øger muligheden for, at der indgås frivillige lokalt forankrede aftaler, der tilgodeser både lodsejer og vandværk.</p> <p>Gevinsterne ved projektet bliver, at der sikres en bedre beskyttelse af drikkevandet til gavn for kommunens borgere. Projektet vil understøtte bevarelsen af små vandværker, samtidig med at lodsejerne kan opnå fuld erstatning i stedet for en lovbunden kompensation.</p> <p>Baggrund: Folketingets Pesticidstrategi 2017-21 har som mål at nedbringe risikoen for forurening af grundvandet fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Kommunerne skal, hvor der er behov for yderligere beskyttelse, forsøge at opnå frivillige aftaler med lods-ejerne. Hvis ikke kommunerne kommer i mål med beskyttelsen inden udgangen af 2022, vil der i 2023 ved lov komme et generelt forbud mod sprøjtning i BNBO.</p>				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Plant et træ for nyfødte		Stednr.: 020.504		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,3	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Der plantes et træ pr. nyfødt barn. Der er født knap 500 børn i Haderslev kommune i løbet af det sidste år, hvilket vil svare til 600 kr. pr. træ til indkøb og plantning, hvis der skal plantes et træ pr. nyfødt.</p> <p>Udmøntningen drøftes i Udvalget for Plan og Miljø.</p> <p>Alternativt kan man vælge at engagere forældrene til de nyfødte, til at forestå plantning og/eller pasning. Dermed kan der anvendes større træer end det umiddelbare regnestykke lægger op til. Forarbejdet og indkøb af træerne kunne ligge i kommunalt regi. Dog må formodes at der kun er et fåtal nybagte forældre, som har overskud til at deltage.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord		Stednr.: 089.503		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift (brutto)	1,0	3,0	3,0	3,0
U/I: Anlægsindtægt	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles en anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i udgifter og -0,5 mio. kr. i indtægter i forbindelse med budgetvedtagelse.				
Beskrivelse:				
<u>Formål og langsigtet perspektiv:</u> Forbedre miljø og bæredygtighed i kommunen og samtidig understøtte vækst og livskvalitet.				
<u>Sammenhæng og synergi:</u> Anlægspuljen medvirker til at opnå bedre havmiljø, hvor der i forvejen investeres i bedre spildevandsrensning, omlægning af landbrugsdriften, indsatser vedrørende vådområder og lavbund osv. Samtidig ønsker kommunen at forbedre badevandskvaliteten i fjord- og kystområderne. Projektet udgør den handlingsrettede del af samarbejdet 'Liv i Lillebælt', som borgmestrene omkring Lillebælt har taget initiativ til, og hvor der forventes oprettet et fælleskommunalt sekretariat. Desuden understøttes initiativet 'Danmarks vildeste kommune'.				
<u>Projektindhold:</u> Projektet gennemfører og afprøver forskellige tiltag for at forbedre miljøtilstanden på udvalgte lokaliteter i Lillebælt og Haderslev Fjord. Tiltagene kan omfatte udlægning af stenrev/udvidelse af eksisterende/kommende stenrev, etablering af muslingebanker, udplantning af ålegræs og marine nyttehaver el.lign. og kan med fordel placeres nær kommunens rekreative hotspots. Budgettet omfatter anlægsarbejde, formidling og kommunal projektering samt forventede eksterne tilskud. Desuden planlægges samarbejde med en forskningsinstitution for at opnå de bedste resultater. Projektet forventes at løbe i ca. 5 år med igangsætning 2023.				
<u>Effekt:</u> Gevinsterne ved projektet bliver en bedre miljøtilstand på lokaliteterne, samtidig med at de rekreative værdier øges for badende, lystfiskere og dykkere m.fl. Projektet kan skabe vækst for turisterhvervet og lokale erhvervsdrivende. En generel forbedring af miljøtilstanden i vandområderne kan ikke forventes.				
<u>Baggrund:</u> På foranledning af EU-krav har Folketinget vedtaget en række miljømål for havmiljøet, som opdateres med nye vandområdeplaner i 2021. En række Lillebælt-kommuner har bedt miljøministeren om en undersøgelse af miljøforholdene i farvandet, bl.a. med baggrund i krav og ønsker fra en lang række lokale interessenter. Også Miljøstyrelsen har fokus på marine virkemidler og har netop udgivet en rapport om dem.				
Afledt finans:				
Hvis der modtages støtte fra fonde, vil der skulle afregnes fondsmoms.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Udvidelse af Haderslev Dyrehave		Stednr.: 020.503		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,0	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Dyrehaven er en af kommunens store attraktioner, som besøges af mange borgere og turister. Allerede i dag er der ca.150.000 besøgende pr. år.</p> <p>Naturstyrelsen Sønderjylland arbejder i samarbejde med Haderslev Kommune på at udvide Haderslev Dyrehave. Udvidelsen vil omfatte den nordlige del af Pamhule skov samt Hindemade. Der er overvejelser omkring mere biodiversitet, planter og insekter samt flere hjorte.</p> <p>Regeringen vil i perioden 2021-2024 arbejde for udlæg af knap 75.000 ha urørt skov og etablering af 15 naturnationalparker. Da det allerede er besluttet, at en del af Pamhule skov skal overgå til urørt skov, finder Naturstyrelsen det oplagt, at Pamhuleområdet kunne blive en af naturnationalparkerne. Dette indebærer, at arealet, der i dag er indhegnet og afgræsses af dådyr og kronhjorte, udvides.</p> <p>En udvidelse vil betyde, at dyrehaven kommer endnu tættere på hærvejssporet og Tørning Mølle. Det pres der i dag er på dyrehaven både fra gående og cyklende, vil blive spredt ud over et større areal.</p> <p>Der er afsat 1,0 mio. kr. som Haderslev Kommunes bidrag til etablering af hegn og låger, hvis en udvidelse bliver aktuel. Anslået beløb 1,550 mio. kr. Resten af udgiften finansieres af Naturstyrelsen.</p>				
Afledt drift:				
<p>Samarbejdsaftale er politisk behandlet i Udvalget for Plan og Miljø den 17. maj 2021, hvor udvalget indstiller til Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse, at kommunen bidrager med 0,150 mio. kr. stigende til 0,2 mio. kr. årligt til drift efter udvidelsen til vedligeholdelse af stier m.m., idet Naturstyrelsen varetager vedligeholdelsen.</p>				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlægge

Projekt: Oprensning af sejlrende ved Aarø samt ombygning af hofde				Stednr.: 241.508
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,2	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Sikre værdien af kapitalapparatet				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,2 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
<p>Aarø færgets personale holder løbende øje med vanddybderne i sejlrenden. Personalets vurdering i 2020 var, at det inden for en kort årrække ville være nødvendigt at oprense indsejlingen til færgen for at sikre dennes drift.</p> <p>På baggrund observationerne blev der på budgettet for 2021 afsat midler til at undersøge vanddybderne i sejlrenden til indsejlingen til Aarø færgehavn.</p> <p>I marts 2021 er der blevet foretaget målinger af vanddybderne i sejlrenden. Opmålingerne viser, at der mangler dybde. Ved manglende vanddybde er der risiko for, at færgen støder på grund eller blot har berøring med bunden eller sejlrendens skrå sider. Ved en påsejling/berøring skal det meldes til søfartsstyrelsen indenfor 20 minutter, hvorefter der skal tilkaldes dykkere til at inspicere skibets skrog. Ved observerede mærker eller tryk på skibet skal færgen straks tages ud af drift og sejles i dok.</p> <p>En snarlig oprensning af sejlrenden er nødvendig for at kunne sikre fortsat færgedrift til Aarø. Aarø færgen er en del af beredskabet og skal derfor kunne sejle ambulancer og andet beredskabsmateriel til Aarø. Oprensningen er med baggrund i ovenstående vigtig at få foretaget. Alternativet kan blive, at færgen indenfor en kortere tidshorisont bliver nødt til at ligge i havn ved lavvande. I disse situationer kan færgen ikke være en del af beredskabet.</p>				
				
<p>Problemet med tilsanding i indsejlingen forventes at være forstærket, fordi den naturlige sandtransport mod nord har medført en gradvis fremrykning af stranden syd for den sydlige hofde.</p> <p>I dag er stranden rykket så langt frem, at sandet transporteres rundt om hofden og aflejres i/nær indsejlingen. For at afhjælpe dette ønskes den sydligste hofde forlænget.</p> <p>Forud for dette skal der foretages en analyse og opmåling af kystprofilen, for at vurdere stejleheden af kystprofilen helt kystnært og på stranden. I overslagsprisen er det forudsat, at den nærliggende hofde fjernes, og at stenene derfra genanvendes som kernemateriale i forlængelsen af den sydlige hofde. Da stenstørrelser inklusiv eventuelt kernematerialer er ukendte på nuværende tidspunkt, vides det ikke hvorvidt disse materialer egner sig til genindbygning.</p>				

Kommunen sikrer beredskabet til Aarø samt en god og sikker færgeforbindelse med henblik på at fastholde og tiltrække nye borgere og turister til øen. Forslaget har nytteværdi for borgere og brugere af øen.

Anlægsoverslag for oprensningsprojekt i indsejlingen samt forlængelse af den sydlige hofde inklusive rådgiverhonorar er 2,2 mio. kr.

Der er meddelt forhåndstilsagn til låneoptagelse til projektet.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Flytning af Driftsafdelingen				Stednr.: 222.588
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,5	5,0	6,8	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekt				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 14,3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Som et element i at understøtte arbejdet med Vækst og Velfærd bemyndigede Kommunalbestyrelsen den 2. marts 2021 Teknik og Klima til at kvalificere en business case for Driftsafdelingens flytning med henblik på indarbejdelse i budget 2022-2025, herunder afsøgning af placeringer.				
Det primære formål med Driftsafdelingens flytning er dels at frigøre et attraktivt kommunalt areal på Haderslev Havn til projektudvikling og salg, og dels at skabe mulighed for at videreudvikle Driftsafdelings styreform, Helhedsorienteret Drift (HOD), via sammenlægning af enheder i tidssvarende rammer. Driftsafdelingens nuværende placering er midlertidig, idet Masterplanen for Haderslev Havn – og dermed omdannelsen af Haderslev Havn - ikke rummer denne form for aktivitet.				
Der er fundet et egnet grundstykke, som foreslås købt og og indrettet til Driftsafdelingen, jævnfør sag i Økonomiudvalget den 23. august 2021. Der er mulighed for at lave en effektiv indretning af grunden, ligesom der rent trafikalt er gode til- og frakørselsmuligheder.				
Køb af grund samt flytning og etableringsudgifter skønnes at beløbe sig til 14,3 mio. kr. i 2022-priser:				
	Størrelse	Pris pr. m2	Prisoverslag i mio. kr.	
Køb af grund			2,5	
Nye faciliteter til administration og mandskab			6,1	
Ny åben stålhal til traktor m.m	60 x 18 meter	1.500 kr.	1,6	
Ny åben stålhal til mandskabsbiler m.m	53 x 18 meter	1.500 kr.	1,4	
Ny salthal	30 x 18 meter	2.000 kr.	1,1	
Overslag på flytning / klargøring / uforudsete udgifter			1,6	
Prisoverslag i alt			14,3	
Afledt drift				
Et eventuelt køb og flytning til den egnede grund vil muliggøre realisering af en mindre ejendomsrokade, hvor Driftsafdelingen går fra 5 til 3 lokationer.				
Den foreslåede ejendomsrokade nedbringer Driftsafdelingens løbende driftsudgifter årligt med 0,5 mio. kr. fra 2024.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

8.1.6. Udvalget for Sundhed og Forebyggelse

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Nytænkning af Sundhedscenter Vojens	U	1,0	-	-	-
Sundhedstilbud i Gram inkl. Sygeplejeklinik	U	-	1,0	-	-
Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev	U	4,2	-	-	-
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse, I alt		5,2	1,0	-	-

Projektbeskrivelser

Projekt: Nytænkning af Sundhedscenter Vojens				Stednr.: 488.523	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	1,0	-	-	-	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
<p>Vojens Sundhedscenter er midt i en revitaliseringsproces, hvor det er målet at skabe en nytænkende og innovativ udgave af det nære kommunale sundhedsvæsen - med flere brugere i og omkring centret og med kultur og styrket samspil med de private indlejere og omverdenen i lokalområdet. Det vides allerede nu at processen resulterer i et behov for nyinvesteringer bl.a. i forhold til indgangsområdet og i forhold til mere optimal brug af nogle af lokalerne. Ønsket er at gøre sundhedscentret mere attraktivt for alle aldersklasser. Hele bygningskomplekset tænkes involveret i ét samlet center.</p> <p>Der afsættes en økonomisk ramme for at kunne imødekomme nogle af de afdækkede behov af nytækningsprocessen på 1,0 mio. kr.</p>					
Afledte driftsudgifter og – indtægter:					
Der forventes på nuværende tidspunkt ikke yderligere afledte udgifter.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Sundhedstilbud i Gram inkl. sygeplejeklinik				Stednr.: 488.524	
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	-	1,0	-	-	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
<p>Gram er et af de områder i Haderslev kommune, hvor andelen af borgere over 80 år er højest i forhold til den samlede befolkning. Samtidig forventes det, at der bliver flere ældre, flere borgere lever et langt liv med kroniske sygdomme. I dag ses det allerede, at flere borgere har psykiske lidelser. Et godt og selvstændigt ældre liv stiller krav om, at tilbud om sundhedsfremme og behandling er tættere på. fremtidens sundhedsvæsen skal baseres på det, der giver størst værdi for borgerne, så de oplever nærhed og god tilgængelighed til sundhedsvæsenet.</p> <p>Borgerne i Gram har i dag mulighed for at komme til lokale sundhedstilbud i Gram by, men tilbuddene ligger spredt i forskellige huse og på forskellige dage. Det kan derfor været svært for borgerne at få overblik over, hvilke lokale muligheder, de har.</p> <p>Det foreslås at der etableres et samlet tilbud til borgerne i Gram. Lokationen kan være på Engparken. Her findes i dag genoptræningstilbud, og tomme lokaler. Desuden udfases plejeboligdelen i takt med, at der bygges nye plejeboliger på Højmarken.</p> <p>I budgetforliget er undervisningslokalerne til diabetes, kol- og hjerterehabilitering og den kommende sygeplejeklinik blevet sammenlagt til et samlet projekt.</p> <p>Der iværksættes en forberedende proces som involverer lokalområdet og relevante sundhedsaktører fra for eksempel Vision Gram og netværket Sundhedsfremme i Gram.</p>					

Projekt: Sundhedstilbud i Gram inkl. sygeplejeklinik**Stednr.: 488.524****Afledte driftsudgifter og – indtægter:**

Der forventes afledte udgifter til vand, varme, el og vedligehold for 0,2 mio. kr. som ikke er prioriteret i forbindelse med budget 2022-2025.

Øvrige forhold

Hvis en eller flere af plejeboligerne i Engparken skal anvendes til andet end ældre og handicapboliger, skal restgælden indfries. I foråret 2020 udgør gælden ca. 7,4 mio. kr.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev**Stednr.: 488.521**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	4,2	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles en forhøjelse af anlægsbevillingen med 1,2 mio. kr.

Beskrivelse:

Region Syddanmark og Haderslev Kommune ønsker at udvide Sundhedscenter Haderslev med 650 m². Projektet vil blive nærmere beskrevet efter gennemførelse af idébeskrivelsen, som er igangsat i foråret 2020. Der er afsat 12,4 mio. kr. til udvidelse af Sundhedscenter Haderslev i samarbejde med Region Syddanmark.

Der er modtaget tilskud fra Sundheds- og Ældreministeriet på 7,280 mio. kr. Beløbet er bogført i år 2020. I år 2020 afholdes der udgifter for 0,570 mio. kr. til idébeskrivelse af udvidelsen.

Sundheds- og ældreministeriet har den 4. september 2020 godkendt, at anlægsprojektet afsluttes i løbet af 2. kvartal 2022. Det godkendes således også, at det endelige regnskab og afrapportering for projektet fremsendes senest 30. september 2022.

I forbindelse med brandmyndighedernes behandling og byggesager er der stillet krav om en brandtrappe. Udgift hertil 1,2 mio. kr. Beløbet er prioriteret i budgetlægningen 2022-2025, hvor der også søges om anlægsbevilling til beløbet.

Afledte driftsudgifter og – indtægter:

Der kan vise sig behov for en genberegning af afledt drift, når alle lokaler er fastlagt og fordelt i budgetlægningen 2023-2026.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

8.1.7. Voksenudvalget

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården	U	-	0,9	-	-
Etablering af kommunalt aflastningstilbud	U	-	3,7	-	-
Etablering af sygeplejeklinik i Sundhedscenter Haderslev	U	0,4	-	-	-
Opførelse af 16 Ældreboliger på Højmarken i Gram	U	-	14,5	6,1	-
Servicearealer på Højmarken i Gram, indtægter	I	-	-	-0,6	-
Servicearealer på Højmarken i Gram, udgifter	U	0,5	3,5	2,0	-
Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger	U	0,5	3,0	1,6	-
Velfærdsteknologiske løsninger	U	1,0	1,0	1,0	1,0
Voksenudvalget, I alt		2,4	26,6	10,1	1,0
- heraf indtægter		0,0	0,0	-0,6	0,0

Projektbeskrivelser

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)		2022	2023	2024	2025
Projekt: Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården Stednr.: 018.513					
U/I: Anlægsudgift		-	0,9	-	-
Afledt drift:		-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen					
Beskrivelse:					
<p>Beboerne på Odinsgården har mentale og fysiske udfordringer, der begrænser deres mulighed for at komme ud. Der er tale om en gruppe borgere, der ikke selv har mulighed for at søge ud af deres bolig for at få adspredelse i dagligdagen, og derfor er det vigtigt at vedligeholde og udvikle deres funktionsniveau på anden vis. Det skal bl.a. ske ved at stimulere deres sanser, træne de motoriske færdigheder og ved at tilpasse den specifikke træning til den enkelte borger.</p> <p>På Odinsgården er der på nuværende tidspunkt ikke indendørs faciliteter, der gør det muligt at tilbyde beboerne at blive trænet motorisk og sanseligt. Det er problematisk fordi beboerne – ligesom alle andre mennesker – har behov og gavn af at få aktiveret kroppen.</p> <p>Det foreslås derfor at omdanne det tidligere produktionskøkken til et aktivitetsrum, hvor man kan træne og udvikle borgernes funktioner. Et aktivitetsrum vil også kunne give fælles oplevelser og styrke fællesskabet blandt beboerne.</p>					
Afledte driftsudgifter og – indtægter:					
Ingen - Det forventes, at driftsudgifterne såsom el, vand og varme m.m. kan afholdes indenfor den eksisterende ramme på Odinsgården.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Etablering af kommunalt aflastningstilbud				Stednr.: 552.500
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	3,7	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse: Beløbet afsættes til løbende etablering af specialpladser til både børne- og voksenområder herunder især aflastningstilbud. Pladserne søges etableret i Engparken, og beløbet afsættes til nødvendig særlig indretning, samt brand og alarmsikring. Beløbet afsættes i 2023 og forventes anvendt til etablering og løbende oprettelse af pladser efter beslutning i Voksenudvalget og Socialudvalget.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Etablering af sygeplejeklinik på Sundhedscenter Haderslev				Stednr.: 528.029
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,4	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.</i>				
Beskrivelse: I forbindelse med sidste års budget blev der afsat midler til at etablere en sygeplejeklinik i den nye tilbygning på Sundhedscenter Haderslev. På baggrund af stigende efterspørgsel og behov for sygepleje vil det være hensigtsmæssigt at etablere en klinik mere. Den stigende efterspørgsel skyldes blandt andet at borgerne søger klinikkerne for at opnå en større fleksibilitet i borgernes hverdag, at man kan lægge besøget i klinikken efter, hvornår det passer den enkelte. Klinikkerne er med til at sikre professionelle rammer ift. at kunne rumme mere komplekse og specialiserede sygeplejeopgaver. Udgifter til etablering og inventar i en sygeplejeklinik estimeres at være 0,6 mio. kr. heraf blev der afsat et overslagsbeløb på 0,2 mio. kr. til etablering af en sygeplejeklinik på Sundhedscenter Haderslev i forbindelse med budgetforliget for 2021-24. Afledt drift: Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Opførelse af 16 Ældreboliger på Højmarken i Gram

Stednr.: 019.500

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	14,5	6,1	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter**Anlægsbevilling:** Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.**Beskrivelse:**

I det tekniske budget for anlæg er den oprindelig beskrivelse af anlægsprojektet. Nedenstående anlægsbeskrivelse indeholder en kvalificering af projektet inkl. forventet opførelsesperiode samt lejlighedsstørrelse på 65 m².

Haderslev Kommune har lavet en plejeboliganalyse, der viser, at der er et behov for flere særlige demenspladser. Voksenudvalget drøftede i december 2019 og i februar 2020 plejeboligkapaciteten i Gram og bad i den forbindelse om et forslag til en udbygning af 8-16 demensvenlige plejeboliger på Højmarken. Kommunalbestyrelsen besluttede i Budget2021 at afsætte budget til at bygge 2 * 8 fremtidssikrede demensplejeboliger på Højmarken. Boligerne opføres efter almenboligloven.

Højmarken består i dag af 3 huse i et plan med i alt 26 boliger. De 2 af husene, med 8 lejligheder i hver, er indrettet til borgere med demens.

Selve opførelsen af plejeboligerne sker efter almenboliglovens regler og indenfor den økonomiske ramme som ministeriet har udmeldt. Udover mursten er det afgørende at boligerne indeholder velfærdsteknologiske og tryghedsskabende løsninger, så borgeren og pårørende oplever større fleksibilitet, mere tryghed og mere velfærd i hverdagen. En del af løsningen kan fx være døgnrytmelys, sensorgulve, der advarer personalet når borgeren falder eller går fra stuen om natten og en tryk afgrænset erindringshave/sansehave.

Økonomi

Rammebeløbene for at bygge almene plejeboliger (boligarealet) er pr. 1. januar 2021 på 24.600 kr. /m² inkl. moms, hvilket svarer til en forventet husleje på ca. 6.500 kr. om måneden + forbrug – med en lejlighed på 65 m². Til sammenligning er gennemsnitsprisen på Frederik den IX ca. på 5.500 kr. om måneden + forbrug. En lejlighed på 65 m² betyder, at der for mange borgere vil være muligt at få boligydelse.

Udover boligdelen er der behov for diverse personale- og servicearealer. Der er afsat 5,4 mio. kr. excl. moms til nybyggeri og evt. ombygning i eksisterende servicearealer hvor det måtte give mening i forhold til optimal arealudnyttelse.

Den del af opførelsesudgiften til plejeboligerne på Højmarken, der er velfærdsteknologiske og tryghedsskabende løsninger - og som er en udgift udover almenboliglovens rammebeløb og servicearealer - er en kommunal udgift og budgetteres som velfærdsteknologi med 5,1 mio. kr. på et særskilt anlægsprojekt.

Bygningsspænd: 16 boliger + servicearealer – Mio. kr.		I alt
Boligdel inklusive gangarealer		1.040 m ²
Serviceareal og personalefaciliteter		Ca. 250 m ²
Samlet bygningsareal		1.290 m ²
Forventet pris		
Boligarealer inkl. Grundkøb	1.040 x 24.600 kr.	Inkl. moms 25,584 mio. kr.
Servicearealer	250 m ²	Ex moms 5,4 mio. kr.
Velfærdsteknologisk sikring		Ex moms 5,1 mio. kr.

Grunden, der skal bygges på ejes af Haderslev Kommune, men da byggeriet opføres som alment skal byggeprojektet "købe" grund til nybyggeriet af kommunen. Købsprisen indgår i anlægssummen. Værdien af grunden fastsættes enten forholdsmæssigt på baggrund af den samlede ejendomsverdi eller udmatrikuleres. Ved udmatrikulering skal provenuet ved overdragelsen anvendes til at indfri nogle af "det gamle Højmarkens" lån. Alternativt tilgår købesummen kommunekassen.

Projekt: Opførelse af 16 Ældreboliger på Højmarken i Gram**Stednr.: 019.500**

Rammebeløbet finansieres med lånoptagelse på 22,514 mio. kr. (88%), grundkapitalindskud 2,558 mio. kr. (10%) og beboerindskud 0,512 mio. kr. (2%).

Afledte poster

Såfremt budgettet opdateres som følge af ovenstående reviderede økonomi, skal der afsættes:

Demensplejeboliger med 25,584 mio. kr. inkl. moms

Serviceareal på Højmarken i Gram med netto 5,4 mio. kr. ex moms

Budget til velfærdsteknologisk sikring af boliger og serviceareal 5,1 mio. kr. ex moms

Finansiering af boliger

Grundkapitalindskud på 2,558 mio. kr.

Optagelse af lån til ældreboligbyggeriet på 22,514 mio. kr.

Budget til beboerindskudslån på 0,5 mio. kr.

Fordeling i overslagsårene

På anlægsprojektet i 2021 er der afsat 5,0 mio. kr. hvoraf der forventes et forbrug på 1,5 mio. kr. i 2021.

Det forventede mindreforbrug i 2021 på 3,5 mio. forventes overført til henholdsvis 2022 og 2023 med 2,0 mio. kr. og 1,5 mio. kr., hvilket der er taget højde for i denne anlægsbeskrivelse.

I det vedtagne budget for 2021 var der afsat 34,3 mio. kr. til boliger (inkl. velfærdsteknologiske løsninger) med låneoptag på 25,7 mio. kr. samt 5,4 mio. kr. til serviceareal.

I dette reviderede forslag afsættes 25,6 mio. kr. til boliger, 5,1 mio. kr. til velfærdsteknologiske løsninger og de 5,4 mio. kr. til serviceareal fastholdes.

Afledte driftsudgifter og – indtægter:

I budgetforliget er det aftalt at Engparken udfases i forbindelse med etablering af nye pladser. Driftsbudgettet overføres fra Engparken til Højmarken.

Øvrige forhold:

Hvis plejeboligerne i Engparken skal anvendes til andet end ældre og handicapboliger, skal restgælden indfries. I foråret 2020 udgør gælden ca. 7,4 mio. kr.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Servicearealer på Højmarken i Gram**Stednr.: 018.511**

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,5	3,5	2,0	-
U/I: Anlægsindtægt	-	-	-0,6	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Der er fremsat ideforslag om opførelse af 16 demensvenlige boliger med tilhørende servicearealer på Højmarken i Gram.

Servicearealer og personaleforhold omfatter 260 m² af det samlede byggeri på 1.460 m². Rammebeløbet til servicearealer er 22.000 kr. pr. m², hertil kommer udgiften til grunden på 0,276 mio. kr. svarende til en samlede anlægsudgift på 6,0 mio. kr.

Servicearealtilskuddet udgør 0,6 mio. kr. I alt en samlet nettoudgift på 5,4 mio. kr.

Afledt drift:

De afledte driftsudgifter til servicearealerne forventes dækket fra frigjorte midler på Engparken.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger				Stednr.: 527.505
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	0,5	3,0	1,6	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der er ikke meddelt anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Velfærdsteknologiske løsninger				Stednr.: 527.506
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: De behov, som kan dækkes af digitale løsninger, er meget forskellige. Utryghed i hverdagen kan for nogen reduceres gennem tryghedsopkald via skærm, hvor borgeren kan komme i kontakt med en medarbejder. For mennesker med fx kroniske lunge- og hjertesygdomme kan digitale løsninger hjælpe til, at besøg hos lægen undgås, fordi målingerne løbende kan foretages derhjemme, ligesom medicinrobotter kan bidrage til at sikre korrekt medicinindtagelse. Det er vigtigt at understrege, at digitale løsninger ikke er det rette for alle, og mange også i fremtiden vil have behov for hjemmehjælp, som vi kender det. Digitale løsninger vil dog være et supplement, som har potentiale til at give mange mennesker oplevelse af større frihed og mulighed for at klare mere selv i hverdagen. Ligesom det for nogen vil være det, som kan give større tryghed. I stedet for at skulle tilpasse hverdagen til et besøg fra en social- og sundhedsassistent eller sygeplejerske, som kun kan angive et tidsrum fremfor et tidspunkt, muliggør de digitale besøg, at det koordineres mere præcist, hvilket giver borgeren mere frihed. Tilbage meldingen fra flere mennesker der i dag modtager hjælp fra hjemmeplejen er, at det har en stor betydning, hvis der er mulighed for i højere grad at være med til at bestemme, hvornår og hvordan hjælpen gives. Dette vil digitale besøg i højere grad kunne bidrage til. Stednummeret, der står øverst, vil blive ændret fra år til år i forbindelse med opstart på et nyt år.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

8.1.8. Økonomiudvalget

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Byudvikling	U	10,9	2,5	6,1	3,6
Erhvervsjord	U	-	2,5	5,0	5,0
Salg af jord, indtægter	I	-2,0	-2,0	-	-
Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund, samt etablering af udenomsarealer og pumpestationer	U	-	1,0	1,2	-
Centerbyer	U	2,0	-	-	-
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde - Udgifter	U	1,9	1,9	1,9	1,9
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde - Indtægter	I	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Vojens Andelsboligforening – salgsindtægter	I	-2,7	-	-	-
Anlægstilskud til Brand og Redning Sønderjylland	U	1,4	1,3	1,4	1,4
Borgerbudgettering Haderslev/Starup	U	1,0	1,0	1,0	1,0
Bygningsvedligeholdelse m.v.	U	32,8	33,2	32,4	32,3
Strukturelle ændringer på borgernære områder	U	2,5	10,0	10,0	10,0
Udmøntet anlægspulje	U	-	8,0	14,1	42,9
Økonomiudvalget, I alt		46,3	58,0	71,7	96,7
-heraf indtægter		-6,1	-3,4	-1,4	-1,4

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projektbeskrivelser

Projekt: Byudvikling		Stednr.: 002.548			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	10,9	2,5	6,1	3,6	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
Projektet Byudvikling benyttes til igangværende og kommende boligbyggemodninger.					
Lokalplanen for boligområdet ved Fredsted, Haderslev er vedtaget. Arealerne i Fredsted er erhvervet i 2020 og i marts 2021 er der bevilliget midler til byggemodning af etape 1 på anlægsprojektet 002.551 Fredsted Vest.					
På Kommunalbestyrelsens møde d. 1. juni 2021 blev der prioriteret og flyttet 5,1 mio. kr. fra 2024 til 2021 til etablering af 2. etape på Digevej i Starup. Denne forskydning er en del af den nye jordforsyningsmodel.					
Den nye Jordforsyningsmodel går efter at byggemodne ud fra en efterspørgselsdrevet tilgang, og derefter geninvestere indtægterne fra salget af grunde i kommende udstykninger. På den måde skabes et kredsløb som i de kommende år forventes at løbe rundt.					
De tilføjede midler for "Model for geninvestering i Byudvikling" er tilføjet dette projekt.					
Afledte driftsudgifter og – indtægter:					
Ingen.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Erhvervsjord		Stednr.: 003.553		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsindtægt	-	2,5	5,0	5,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og Investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: For at tiltrække og fastholde virksomheder har forligspartierne prioriteret at investere 12,5 mio. kr. i erhvervsjord og der afsættes midler til erhvervsudvikling bredt i hele kommunen				
Afledte driftsudgifter og – indtægter: Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Salg af jord		Stednr.: 005.510		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsindtægt	-2,0	-2,0	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og Investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på -2,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: Der er en forventet salgsindtægt på 2,0 mio. kr. årligt i årene 2022-2023. Økonomiudvalget har i mødet den 21. oktober 2019 truffet principbeslutning om salg af arealer fra potentialelisten. Kommunen ejer mere end 2.800 ejendomme/parceller og i alt ca. 800 ha. Først og fremmest er der tale om arealer, som er erhvervet med henblik på by- og erhvervsudvikling eller af infrastrukturelle hensyn. Arealerne på potentialelisten er således ikke i kommuneplanen udlagt til bolig- eller erhvervsformål, eller indgår som perspektivarealer. Betingelser for gennemførelse: Beslutningskompetencen til at udbyde arealer til salg ligger hos Økonomiudvalget. Afledte driftsudgifter og – indtægter: Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund, samt etablering af udenoms arealer og pumpestationer		Stednr.: 003.500		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	1,0	1,2	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: Haderslev Kommunalbestyrelse har i mødet den 26. marts 2019, pkt. 28 godkendt et salg af en række arealer på Haderslev Havn. Afledt heraf er der nogle følgeomkostninger som betales af Haderslev Kommune.				

Projekt: Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund, samt etablering af udenoms arealer og pumpestationer

Stednr.: 003.500

Det er aftalt med køber og Provas, at den lille pumpestation nedlægges og en ny opføres på arealet tilhørende kommunen og beliggende umiddelbart op til det købte areal. Samtidig er det aftalt at køber skal bidrage til forskønnelse af den store pumpestation. Den kommunale udgift til dette er på 1,0 mio. kr. i 2023.

Når byggeriet er opført, vil der være udgifter på 1,2 mio. kr. til etablering af udenomsarealer m.v. langs dele af strækningen af Jomfrustien samt ved Honnørkajen. Det skal bemærkes, at der ikke er afsat midler til fornyelse af kajkonstruktionen langs Honnørkajen.

Afledte driftsudgifter og – indtægter:

De afledte driftsudgifter til vedligehold og renholdelse af udenoms arealerne er ikke beregnet.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Centerbyer

Stednr.: 015.515

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,0	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og Investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Der er i år 2022 afsat 2 mio. kr. til centerbyer til fornyelse af infrastruktur i centerbyerne (Gram, Vojens og Haderslev). Det vil sige til pladser, fortove, gader, byrums-inventar m.v.

Økonomiudvalget drøfter det nærmere indhold med henblik på senere prioritering.

Afledte driftsudgifter og – indtægter:

Ved udmøntning af anlægsbeløbet, skal der særskilt findes finansiering til evt. afledte driftsudgifter.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde

Stednr.: 005.514

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,9	1,9	1,9	1,9
U/I: Anlægsindtægt	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Basisbudget

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,9 mio. kr. i udgifter og -1,4 mio. kr. i indtægter i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Puljen erstatter "Anlægspulje til færdiggørelsesarbejder af boligudstyknings" under UPM, da det afsatte budget flyttes til denne pulje. Puljen bliver en del af Basisbudgettet i anlægsmodellen.

Der etableres en pulje til færdiggørelsesarbejder på ikke solgte og regnskabsafsluttede udstyknings fremadrettet. Puljen skal ligeledes finansiere forundersøgelser og diverse udgifter i de tidligere stadier på kommende udstyknings.

Formålet med puljen er at sikre at boligbyggemodninger, hvor der er aflagt anlægsregnskab, kan afsluttes med etablering af slidlag, overkørsler, ramper samt færdiggørelse af grønne områder. Denne færdiggørelse er en forpligtigelse, som kommunen har i henhold til købsaftalen med de enkelte lodsejere.

De forventede indtægter kommer fra salg af mindre kommunale arealer eller grunde som kommunen har til salg fra regnskabsafsluttede udstyknings.

Projekt: Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde

Stednr.: 005.514

Kommunen etablerer boligbyggemodninger med henblik på at fastholde og tiltrække borgere og indgår som en del af vækststrategien.

Afledt drift:

Ingen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vojens Andelsboligforening - salgsindtægter

Stednr.: 002.558

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsindtægt	-2,7	-	-	-
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og Investeringsprojekter

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Teknik og Miljø har indhentet vurdering af markedsprisen. Det skønnes at nuværende markedspris er lavere, end den i budgettet indarbejdede salgsindtægt. Vojens Andelsboligforening forventer snarest at fremsende købstilbud/option på det kommunalt ejede areal. Så snart tilbuddet på køb er fremsendt vil sagen blive behandlet i Økonomiudvalget.

Der forventes solgt en grund til Vojens Andelsboligforening, beliggende vest for Stadion Alle 5A, matr.nr. 183g, Vojens Ejrlav.

Afledte driftsudgifter og – indtægter:

Ingen relateret til salget.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Anlægstilskud Brand og Redning

Stednr.: 095.510

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,4	1,3	1,4	1,4
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Basisbudget

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,353 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Kommunen er som del af samarbejdet mellem Brand og Redning Sønderjylland og Haderslev, Tønder og Aabenraa Kommuner, forpligtet til at bidrage til drifts- og anlægsbudgettet.

Drifts- og anlægsudgifter for 2022 bliver fremskrevet med anbefalingerne i KL's budgetvejledning for 2022 jf. Brand & Redning Sønderjyllands vedtægter, pkt. 14.3.

Såvel drifts- som anlægstilskud for 2022 skal betales til Brand & Redning Sønderjylland i to halvårige rater, henholdsvis 1. januar 2022 og 1. juli 2022, jf. Brand & Redning Sønderjyllands vedtægter, pkt. 16.3.

Der er afsat særskilt driftsbudget på 12,5 mio. kr. årligt.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Borgerbudgettering Haderslev/Starup				Stednr.: 668.510
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	1,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og Investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Det er vigtigt for at sikre en sammenhængende kommune at der også sikres gode vilkår i det åbne land og landsbyerne. Dette understøtter forligspartierne ved blandt andet at afsætte midler til borgerbudgettering i Haderslev/Starup området.				
Der er en sag på vej i Økonomiudvalget vedrørende revidering og gentænkning af "politik for medborgerskab og samspil med frivillige".				
Afledte driftsudgifter og -indtægter:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Bygningsvedligeholdelse m.v.				Stednr.: 650.545
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	32,8	33,2	32,4	32,3
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Basisbudget				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 32,768 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse:				
Haderslev Kommune har ca. 190 ejendomme med ca. 660 bygninger på og med et samlet etageareal på ca. 290.000 m2. Der er tale om en meget blandet bygningsmasse bestående af skoler, børnehaver, plejecentre, administrationsbygninger offentlige toiletter, entreprenørbygninger, sportshaller m.v.				
Det politiske styringsredskab er "Retningslinjer for vedligeholdelse af Haderslev Kommunes bygninger".				
Midlerne til bygningsvedligehold anvendes primært til større vedligeholdelsesopgaver på klimaskærm og tekniske installationer i de kommunale bygninger inkl.:				
<ul style="list-style-type: none"> • Asbestrensninger af skoler, børnehaver m.v. • Undersøgelse af og Radon-sikring i bygninger • Kloaksepareringer • Energibesparende foranstaltninger • AT-påbud. Sikring af et godt arbejdsmiljø og sikring af et godt indeklima • Pulje til færdiggørelse af byggeopgaver, hvor der er aflagt anlægsregnskab. 				
Der kommer en orienteringssag på Økonomiudvalget om disponeringen af midler i 2022.				
Afledt drift:				
Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Strukturelle ændringer på borgernære områder		Stednr.: 676.506		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	2,5	10,0	10,0	10,0
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og Investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: Omstillingspulje til lokalbyer med henblik på understøttelse af strukturelle ændringer for at afhjælpe konsekvensen af lokale ændringer i befolknings sammensætningen. Pulje til strukturel tilpasning på institutioner primært på daginstitutioner og skoler.				
Afledte driftsudgifter og -indtægter: Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Udmøntet anlægspulje		Stednr.: 667.506		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	8,0	14,1	42,9
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og Investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: Der er afsat en udmøntet anlægspulje, som kan udmøntes i en senere budgetlægning. Rådighedsbeløbene finansieret i budgetforliget 2022-2025.				
Afledte driftsudgifter og -indtægter: Ingen.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

8.1.9. Landdistriktsudvalget

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Borgerbudgettering	U	1,4	1,4	1,4	1,4
Landdistriktpulje	U	1,0	1,0	1,0	1,0
Område- og landsbyfornyelse - Indtægter	I	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Område- og landsbyfornyelse - Udgifter	U	6,3	6,4	6,4	6,3
Skrydstrup Kultur og Fritidscenter	U	-	-	3,0	-
Landdistriktsudvalget, I alt		4,9	5,0	8,0	4,9
<i>- heraf indtægter</i>		<i>-3,8</i>	<i>-3,8</i>	<i>-3,8</i>	<i>-3,8</i>

Projektbeskrivelser

Projekt: Borgerbudgettering		Stednr.: 668.512			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	1,4	1,4	1,4	1,4	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,446 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
Midlerne ønskes anvendt til udvikling af landdistrikterne.					
I 2021 er midlerne fordelt med 1,247 mio. kr. til Borgerbudgettering, 0,020 mio. kr. til tilskud til LAG Små-øerne og de resterende 0,079 mio. kr. er afsat i Landdistriktsudvalgets udviklingspulje.					
I 2021 har hvert landdistrikt, efter anmodning, haft mulighed for at få tildelt et tilskud på 50.000 kr. fra puljen til rådighed for aktiviteter i det enkelte landdistrikt efter eget ønske, f.eks. mindre driftsopgaver, dog ikke løn. Alle borgere i det konkrete lokalsamfund skal have mulighed for at involvere sig, komme med projektforslag, samt indflydelse på hvilke projekter, der skal gennemføres.					
Afledt drift:					
Ingen.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Landdistriktpulje		Stednr.: 668.513			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	1,0	
Afledt drift:	-	-	-	-	
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen.					
Beskrivelse:					
Fra 2021 til 2024 er der afsat en pulje på 1 mio. kr. årligt.					
Puljen er i 2021 fordelt med 0,5 mio. kr. som kan søges af landdistrikterne ud fra de godkendte kriterier som understøtter Landdistriktsudvalgets strategiske arbejde med at disponere og motivere udvalgte projekter i landdistrikterne.					
Der er tale om støtte, der er for store til borgerbudgettering og for små til det generelle anlægsbudget. Initiativerne skal understøtte og styrke levedygtige landsbyer. Initiativerne skal have fokus på udvikling og optimering af faciliteter, nye som gamle. Fokus på aktiviteter, der samler landsbyerne og åbner for nye aktiviteter, målgrupper, foreninger, og som fremmer børn og unges deltagelse i foreningslivet. Initiativet skal understøtte mindst ét af de fire temaer i Haderslev Kommunes Landdistriktspolitik "Forbindelser og Fællesskaber".					

Projekt: Landdistriktspulje

Stednr.: 668.513

De sidste 0,5 mio. kr. er disponeret til udvalgets senere prioritering til direkte understøttelse af udvalgets indsatsområder og handleplaner.

Afledt drift:

Ingen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Område- og landsbyfornyelse

Stednr.: 015.520

Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	6,3	6,4	6,4	6,3
U/I: Anlægsindtægt	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Afledt drift:	-	-	-	-

Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter

Anlægsbevilling: *Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.*

Beskrivelse:

Puljen til Område- og landsbyfornyelse kan anvendes i byer med under 4.000 indbyggere og i det åbne land. Det er således kun i byerne Haderslev og Vojens, at puljen ikke kan anvendes.

Puljen kan anvendes til områdefornyelse, istandsættelse af nedslidte private udlejningsboliger, ejer- og andelsboliger, forsamlingshuse og erhverv beliggende i bygninger, der indeholder både beboelse og erhverv, nedrivning af nedslidte boliger og erhvervsbygninger, fjernelse af skrot og affald på boligejendomme, kommunalt opkøb af nedslidte ejendomme med henblik på istandsættelse eller nedrivning, ombygning af tomme erhvervslokaler og tomme offentligt ejede bygninger til udlejningsboliger, indretning af byrum på tomme grunde, hvor kommunalbestyrelsen giver – eller har givet støtte til nedrivning efter byfornyelsesloven samt genhusning, når dette er nødvendigt på grund af istandsættelse, nedrivning eller kondemnering af sundheds- eller brandfarlige boliger.

Hvert år i februar tildeler staten rammer til område- og landsbyfornyelse ud fra hvad der er afsat i finansloven. Statens rammer svarer til det kommunen kan få hjem i statsrefusion. Refusionsraten er normalt på 60 %.

I nuværende finanslovsforslag 2022 er afsat ramme i 2022 svarende til ca. 1,5 mio. kr. i indtægt til Haderslev Kommune, mens der ingen rammer er afsat til område- og landsbyfornyelse fra 2023 og frem. Det vurderes på nuværende tidspunkt tvivlsomt om Haderslev Kommune vil kunne indhente den fulde øgede refusionsindtægt til Område og Landsbyfornyelse ud over indtægt på 1,5 mio. kr. i 2022. Det vil i sidste ende afhænge af finanslovsaftalen for 2022 og frem samt størrelsen på den samlede kommunale egenfinansiering. Hvis der ikke kan indhentes yderligere refusion, vil budgettet til områdefornyelse i 2022 fortsat være netto 2,5 mio. kr., men udgift og indtægt vil være reduceret til henholdsvis 4,0 mio. kr. og 1,5 mio. kr. i år 2022. Fra 2023 kan puljen ende med at blive 100% kommunalt finansieret og derved udgøre brutto/netto 2,6 mio. kr. i 2023-2025.

Afledt drift:

Der er ingen ændring i driftsudgifter, medmindre det er kommunale bygninger, som nedrives.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Skrydstrup Kultur og Fritidscenter		Stednr.: 318.545		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Anlægsudgift	-	-	3,0	-
Afledt drift:	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Anlægsbevilling: <i>Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen</i>				
Beskrivelse:				
Skrydstrup Kultur og Fritidscenter har fremsendt et ønske til budget 2022-2025.				
Det nye servicehus (omklædning/bad m.m.) i Skrydstrup er nu etableret og taget i brug. Tilbage står nu finansiering og realisering af multihallen, hvor der er gennemført fundraising – uden reelle tilsagn.				
Formålet er at sikre gode faciliteter for foreningens aktiviteter, så foreningen kan udvikle sig – og medvirke til at skabe positiv omtale i et (støjfølsomt) udsat område.				
Den samlede anlægssum beløber sig til ca. 6,1 mio. kr.				
Der er givet landzonetilladelse i 2018 og byggetilladelse samme år. Landzonetilladelse gælder i 5 år mens byggetilladelsen er udløbet.				
Det undersøges om landzonetilladelsen stadig gælder under de nyeste omstændigheder ift. Fighterwing Skrydstrup og de nye fly. Byggetilladelsen er dog udløbet, idet der ikke har været finansiering til projektet.				
Afledt drift:				
Aktivitetstilskuddet til Skrydstrup Kultur og Fritidscenter må forventes øget med ca. 0,1 mio. kr. årligt.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

9. Grundkapitalindskud

Landsbyggefondens har til formål at støtte og udvikle alment boligbyggeri gennem forskellige tilskuds- og låneordninger. Der er til grundkapitalindskud afsat 10,9 mio. kr. til boligprojekt hos Vojens Andels-Boligforening, 2,6 mio. kr. til opførelse af ældreboliger i Gram og til 10 almene boliger på Aarø. Desuden er der i alle årene afsat 0,9 mio. kr. til kommunens andel til kapitaltilførsel ud fra 1/5-ordningen.

Det kommunale grundtilskud vil være mellem 8% og 12% for familieboliger afhængig af den gennemsnitlige boligstørrelse, således kommunerne skal indskyde færrest penge ved byggeri af små boliger og flest penge ved byggeri af store boliger. Det kommunale grundkapitalindskud for ungdomsboliger og ældreboliger er på 10%. Nedenfor følger beskrivelser af forslag til indskud i Landsbyggefondens.

Grundkapitalindskud (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)	U/I	2022	2023	2024	2025
Vojens Andels-Boligforening	U	10,9	-	-	-
Ældreboliger Gram	U	-	2,6	-	-
Kapitaltilførsel	U	0,9	0,9	0,9	0,9
10 almene boliger på Aarø	U	-	1,7	-	-
Grundkapitalindskud, I alt		11,8	5,2	0,9	0,9

Projektbeskrivelser

Projekt: Grundkapitalindskud Vojens Andels-Boligforening		Funktion: 08.32.24			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Finansudgift	10,9	-	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Beskrivelse:					
Vojens Andels-Boligforening ønsker at opføre 55 almene boliger i Vojens. Økonomiudvalget har den 18. marts 2019 ønsket at et projekt med en privat investor indgik i budgetforhandlingerne.					
Økonomiudvalget har den 22. februar 2021 meddelt, at projektet kan opføres som rent alment projekt, inden for den allerede afsatte grundkapital. Projektet medfører kommunal grundkapital på 10,9 mio. kr.					
Projektet forventes realiseret i 2022.					
Kommunen ejer en del af arealet hvor boligerne skal opføres. Der er taget højde for salget i anlægsbudgettet.					
Der har siden årsskiftet været stigende tomgang i de almene boliger i kommunen, heraf har der ingen nævneværdig tomgang været i Vojens eller i Vojens Andels-Boligforening, som melder om venteliste til deres boliger.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Grundkapitalindskud Ældreboliger i Gram		Funktion: 08.32.24			
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025	
U/I: Finansudgift	-	2,6	-	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter					
Beskrivelse:					
Haderslev Kommune planlægger at opføre 16 ældreboliger på Højmarken i Gram. Der henvises til anlægsbeskrivelsen under Voksenudvalgets område.					
På den baggrund er der afsat grundkapital på 2,6 mio. kr. i budgetlægningen 2022-2025.					

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Kapitalindskud		Funktion: 08.32.24		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Finansudgift	0,9	0,9	0,9	0,9
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Beskrivelse: Boligselskaberne har mulighed for at søge om godkendelse af ombygningsprojekter m.v. i henhold til reglerne om støttet boligbyggeri. På den baggrund er der afsat 0,9 mio. kr. årligt til kapitalindskud.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: 10 almene boliger på Aarø		Funktion: 08.32.24		
Økonomi (i mio. kr. 2022 pl)	2022	2023	2024	2025
U/I: Finansudgift	-	1,7	-	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Beskrivelse: HAB ønsker at opføre 10 almene boliger på Aarø. Der er i perioden 2021-2026 for at fremme nyopførelsen af almene boliger på de danske øer, mulighed for at søge om tilskud til etableringen af boliger. Aarø er specifikt nævnt som en af øerne. Boligerne skal opføres som tæt-lav eller åben lav bebyggelse og vil indeholde 3 seniorboliger og 7 familieboliger i et område der allerede er lokalplanlagt. Økonomiudvalget tilkendegav den 22. marts 2021, under pkt. 17, at de var positive i forhold til projektet. Projektet er i tråd med Landdistriktspolitikens tema om bolig og bosætning i landdistrikter, hvor der arbejdes for at skabe befolkningsudvikling i landdistrikter fx, ved at der bygges nye boliger i landdistrikterne. Der har siden årsskiftet været stigende tomgang i de almene boliger i kommunen, heraf tegner HAB sig for i gennemsnit 44% af tomgangen. Tomgangen er i andre boligtyper, end de der foreslås opført. Der er ingen almene boliger på Aarø, og derved kan boligerne være med til at fremme eller fastholde bosætningen på Aarø. Det vurderes, at et skema A tilsagn tidligst kan gives i 2023 af hensyn til den proces der skal gennemføres på Aarø, for at afdække ønsker og behov for boligerne.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

10. Takstoversigt for Haderslev Kommune 2022

Udvalget for Børn og Familier		(Beløb i kr. i 2022 pl)	
Dagtilbud		2021	2022
Dagpleje			
Fuldtidspladser, betaling i 11 måneder		2.633	2.703
Deltidspladser 32 timer, betaling i 11 måneder		2.238	2.297
Deltidspladser 30 timer, betaling i 11 måneder		1.720	1.766
Daginstitutioner 0-2 årige			
Fuldtidspladser, betaling i 11 måneder		3.294	3.583
Deltidspladser 20 timer, betaling i 11 måneder		1.976	2.150
Deltidspladser 30 timer, betaling i 11 måneder		2.388	2.574
Daginstitutioner 3-6 årige			
Fuldtidspladser, betaling i 11 måneder		2.100	2.252
Deltidspladser 20 timer, betaling i 11 måneder		1.260	1.351
Deltidspladser 30 timer, betaling i 11 måneder		1.657	1.759
<i>Taksten udgør 25 procent af bruttodriftsudgiften jfr. dagtilbudslovens § 31-§34.</i>			
<i>Taksten opkræves over 11 måneder, idet juli måned er betalingsfri.</i>			
<i>Fra 2019 har forældre på barsel ret til en deltidspads på 30 timer om ugen til børn i husstanden.</i>			
Tilskud til privatinstitutioner		2021	2022
Driftstilskud pr. måned i 12 måneder (inkl. administration og bygninger) 0- 2 år			
Driftstilskud pr. fuldtidsplads		8.056	8.512
Driftstilskud pr. deltidspads 20 timer		3.288	3.474
Driftstilskud pr. måned i 12 måneder (inkl. administration og bygninger) 3-6 år			
Driftstilskud pr. fuldtidsplads		5.535	5.990
Driftstilskud pr. deltidspads 20 timer		2.259	2.445
Tilskud til private børnepassere og pasning af egne børn			
Tilskud til privat pasning 0 - 2 år pr. måned			
Tilskud til privat børnepasning		5.350	5.452
Tilskud til pasning af egne børn		5.910	6.243
Tilskud til privat pasning 3-6 år pr. måned			
Tilskud til privat børnepasning		3.909	4.221
Tilskud til pasning af egne børn		4.317	4.636
<i>Forældre kan få tilskud til pasning af egne børn. Tilskuddet til pasning af egne børn må maksimalt udgøre 85 % af den billigste nettodriftsudgift i et dagtilbud i samme aldersgruppe i kommunen. I Haderslev Kommune er besluttet 75 % af nettodriftsudgiften.</i>			
SFO		2021	2022
Heldagsmodul pr. måned i 11 måneder pr. år		1.817	1.830
Eftermiddagsmodul pr. måned i 11 måneder pr. år		1.453	1.480
Morgenmodul pr. måned i 11 måneder pr. år		745	760
Takster i juli måned			
Sommerferieordning, betaling pr. uge i ferieperioden		1.134	1.150
Ungdomsklubber		2021	2022
Ungdomsklubber kr. pr. halvår		100	102
<i>Derudover betaling ved deltagelse i aktiviteter afhængig af aktivitet</i>			
Ungdomsskole		2021	2022
Førstehjælp til knallertkørekort		385	395

Knallertkørekort (fastsat af Rådet for sikker trafik)	500	510
2. teoriprøve til knallertkørekort (fastsat af Rådet for sikker trafik)	230	230
2. køreprøve til knallertkørekort (fastsat af Rådet for sikker trafik)	230	230
Jagttegn	775	790
Speedbåds kørekort	800	800
Naturskolen (<i>andre brugere end kommunale folkeskoler</i>) pr. time (<i>mindst 2 timer pr. gang</i>)	525	535

Kommunale specialskoler (inkl. serviceændringer fra 2019)**2021 2022**

Louiseskolen undervisning pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 1	718	736
Louiseskolen undervisning pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 2	1.299	1.327
Louiseskolen undervisning pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 3	1.748	1.782
Louiseskolen undervisning pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 4	2.247	2.297
Louiseskolen undervisning pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 5	1.445	1.477
Louiseskolen fritids. pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 1 morgen	99	94
Louiseskolen fritids. pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 1 eftermiddag	197	187
Louiseskolen fritids. pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 2 morgen	199	189
Louiseskolen fritids. pr. dag ekskl. befordring - elevkategori 2 eftermiddag	533	506

Folkeskoler**2021 2022**

Gymnastiksale pr. time.	210	215
Klatrevæg pr. time.	398	399
Leje af borde kr. pr. stk.	48	49
Leje af stole kr. pr. stk.	17	18
Leje af klapstole kr. pr. stk.	7	7
Leje af bænke kr. pr. stk.	32	33
Transport af borde, stole kr. pr. læs	1.760	1.802
Plader/ben kr. pr. stk.	26	27
Faglokaler pr. time	210	215
Andre lokaler pr. time	148	151
Administration og pæd. psyk. undersøgelse af børn på socialpædagogiske opholdssteder	1.531	1.568
Arbejdstime (ej undervisning) pr. lærer i folkeskolen (1.680 dele) kr. pr. t.	312	319
PPR-servicering af børn fra andre kommuner på Louiseskolen og øvrige specialtilbud pr. døgn	54	55

Undervisning i IT-kompenserende klasse

Kort kursus (2 uger med 6 elever) pr. elev pr. år	12.721	13.014
Langt kursus (10 uger med 8 elever) pr. elev pr. år (2018= 12 uger m 12 elever)	32.561	33.310
Tilknyttet elev efter kursus pr. år	8.537	8.733

Undervisningsdag i Skaberiet

1 undervisningsdag à 5 t. med max. 30 elever (<i>for ikke kommunale dagtilbud og skoler</i>)	3.656	3.740
--	-------	-------

Lagoniskolens aula

Aulaleje pr. time indtil kl. 17	181	185
Aulaleje pr. time efter kl. 17	238	244
Større arrangementer første time	329	337
Øvrige timer	227	232
Bistand fra teknisk servicepersonale pr. time	180	184
Leje af køkken pr. gang	423	433

Sønderballe lejrskole**2021 2022****Leje af lejrskole for foreninger og kommunale institutioner pr. døgn:**

Grundgebyr	1.167	1.195
Grundgebyr for 3 timers arrangement	437	447
Timepris ud over grundgebyr ved 3 timer arrangement	146	149

Pr. overnatning	583	597
-----------------	-----	-----

Leje af lejrskole for andre end foreninger og kommunale institutioner pr. døgn:

Grundgebyr 1/5-30/9	1.744	1.786
Grundgebyr for 3 timers arrangement 1/5-30/9	655	671
Timepris ud over grundgebyr ved 3 timer arrangement	219	224
Grundgebyr 1/10-30/4	2.442	2.501
Grundgebyr for 3 timers arrangement 1/10-30/4	916	938
Timepris ud over grundgebyr ved 3 timer arrangement	306	313
Pr. overnatning	634	649

Udvalget for Kultur og Fritid

(Beløb i kr. i 2022 pl)

Musikskole	2021	2022
Rytmik/Småbørnshold/Musikalsk legestue 1-5 år	720	740
Max Musik - 4 opkrævninger á 370 kr.	1.440	1.480
Juniormusik - 8 opkrævninger á 290 kr.	2.190	2.320
Hold op til 6 elever - 8 opkrævninger á 360 kr.	2.800	2.880
Klaverlaboratorium á 6 elever - 8 opkrævninger á 360 kr.	2.800	2.880
Soloinstrumenter/vokal - 8 opkrævninger á 595 kr.	4.650	4.760
Kun Sammenspil - 8 opkrævninger á 220 kr.	1.720	1.760
Voksenkor - 8 opkrævninger á 270 kr.	2.120	2.160
Voksne over 25 år - 8 opkrævninger á 780 kr.	6.120	6.240
Gymnasieelever - klaverlab og hørelære - 5 opkrævninger á 280 kr.	1.400	1.400
Talentlinjen/Performance Akademi *)		
Klassisk eller rytmisk: Solo, sammenspil, teori/hørelære, SSB og lignende 8 opkrævninger á 825 kr.	6.400	6.600
*) Pris er incl. fællesfag. Der gives ikke rabat til talent/performanceelever.		
Instrumentleje - 8 opkrævninger á 125 kr.	950	1.000
Voksenhold Bispen		2.500
Administrationsgebyr pr. soloelev		75
Musikklaser, med kommunalt tilskud pr. klasse:		6.300
Dagtilbud, med kommunalt tilskud pr. forløb		5.000
<i>Elever over 25 år er ikke omfattet af Haderslev Kommunes tilskudsordning, og skal derfor betale forhøjet deltagerbetaling.</i>		
<i>Musikskolen råder over en del instrumenter. Disse kan lejes af musikskolens elever.</i>		
<i>Salg af ydelser til børnehaver, folkeskoler m.v. (enkelte timer) 530 kr. - 975 kr.</i>		
<i>(Prisen udregnes dynamisk efter det antal lektioner der købes).</i>		
<i>Salg af matemusik 795 kr. pr. lektion.</i>		
<i>Taksterne vedrører skoleåret 2021/2022</i>		

Takster for private og kommercielle bruger samt generelle takster fremgår af nedenstående med følgende undtagelser:

- 1) Lokaler anvises vederlagsfrit til folkeoplysende foreninger og øvrige almennyttige foreninger/aktiviteter
- 2) Visning på infotavler er vederlagsfrit for folkeoplysende foreninger og øvrige almennyttige foreninger/aktiviteter

Vojens Hallerne

	2021	2022
Mødelokaler – halvdagsmøder	600	600
Mødelokaler – heldagsmøder	1.200	1.200
Mødelokaler - opstilling af scene	1.100	1.100
Mødelokaler – biografopstilling	1.100	1.100

Vojens Svømmehal

Leje af svømmehal incl. aktiviteter pr. time	1.450	1.450
Leje af svømmehal eks. aktiviteter pr. time	1.250	1.250
Leje af varmtvandsbassin eks. aktiviteter pr. timer	900	900
Livrederassistance pr. time	340	340

Undervisning pr. time	390	400
Livrederprøver	460	500
Voksenbillet	45	50
Børnebillet	25	30
10-turskort – voksne	400	450
10-turskort - børn og pensionister	220	250
30-turskort – voksne	1.170	1.300
30-turskort - børn og pensionister	650	750
3 mdr. kort – voksne	900	1.150
3 mdr. kort – børn	500	650
6 mdr. kort – voksne	1.530	1.850
6 mdr. kort – børn	900	1.200
Årskort – voksne	2.580	2.800
Årskort – børn	1.600	1.850

Vojens Skøjtehal

Leje af skøjtehal pr. time	1.450	1.450
Leje af udstyr	220	220
Leje af skøjter	30	30
Voksenbillet	45	45
Børnebillet	25	25
Sæsonkort – voksne	600	600
Sæsonkort – børn	375	375

Vojens Idrætshaller

Leje af idrætshaller	470	470
Skoletimer	340	340

Kunstgræsbaner

	2021	2022
Leje pr. påbegyndt time	765	1.000

Haderslev Idrætscenter

	2021	2022
Halleje, Dobbelt hal (hal 1 + 2) ved kommercielt arrangement pr. døgn	34.000	34.000
Halleje, Enkelt hal (hal 3) ved kommercielt arrangement pr. døgn <i>(der laves som regel færdige pakkeløsninger inkl. forplejning ved kommercielle arr.)</i>	18.000	18.000
Idrætshal (hal 1, 2 eller 3) pr. time	510	522
Opstilling/nedtagning pr. time	350	358
Mødelokale 1 pr. time (max. 12 pers.)	300	307
Mødelokale 2 pr. time (max. 32 pers.) inkl. projektor	460	470
Mødelokale 3 (IT) pr. time (max. 20 pers.)	500	512
Mødelokale 4 pr. time (max. 50 pers.) inkl. projektor	460	470
Lounge pr. time - begrænset udlejning	1.700	1.739
Foyer, pr. time (åben foyer)	600	614
Leje af eventteltet	21.000	21.000
Udlejning af mobilscene pr. døgn	3.000	3.069
Opsætning pr. påbegyndt time	350	358

Stadion og Idrætsanlæg

Leje af fodboldbane og øvrige idrætsanlæg pr. time	225	230
Leje af fodboldbane og øvrige idrætsanlæg uden omklædning pr. time	125	128
Leje af atletikstadion pr. time	650	665
Leje af hele stadion (2-3 fodboldbaner) inkl. atletikstadion pr. time	1.500	1.535
Ekstra serviceydelse pr. time	350	358

Gram Svømmebad

	2021	2022
Enkeltbillet børn	25	25
Enkeltbillet voksne	35	35
10 klipskort børn	220	220
10 klipskort voksne	320	320

Stadion og Idrætsanlæg

Sæsonkort børn	425	425
Sæsonkort voksne	800	800
Sæsonkort familier	1.400	1.400

Kulturhuset Bispen**2021 2022****Biblioteket****Gebyr for overskridelse af lånetiden (overdagspenge): voksne kr. / børn kr.**

Overskridelse af lånetiden 1-7 dage	20/5	20/10
Overskridelse af lånetiden 8-14 dage	50/20	50/20
Overskridelse af lånetiden 15-30 dage	100/50	100/50
Overskridelse af lånetiden over 31 dage	200/100	200/100

Fotokopiering

Sort/hvid, A4	2	2
Sort/hvid, A3	4	4
Farve, A4	4	4
Farve, A3	8	8

Udprint fra PC

Sort/hvid, A4	2	2
Sort/hvid, A3	4	4
Farve, A4	4	4
Farve, A3	8	8

Bispens mødelokaler m.m.

Åbn/lukkevagter ved leje af mødelokale udenfor normal åbningstid pr. dag	500	500
Leje af mødelokale pr. time	200	200
Leje af IT-lokale pr. time	200	200
Leje af Multisalen/Månen indenfor normal åbningstid pr. time	250	250
Leje af Månen fredag efter kl. 16. 00 samt i weekenden pr. dag	2.500	2.500
Leje af øvelokaler - pr. måned - solo	100	100
Leje af øvelokaler - pr. måned - band	300	300

Håndværkeriet

Brugerbetaling pr. dag	20	30
Klippekort - 12 klip til 12 dage	200	300
Årskort - kom så tit du vil	500	600
Diverse materialer betales efter forbrug		

Infotavler

Grafisk arbejde - excl. Moms	300	300
1 uges visning - excl. Moms	677	677
2 ugers visning - excl. Moms	1.354	1.354
3 mdr. visning (ubegrænset antal spot) - excl. moms	6.764	6.764
6 mdr. visning (ubegrænset antal spot) - excl. moms	9.885	9.885

Historisk Arkiv**2021 2022**

Foredrag , Hverdage, min. 2 timer	450	450
Rundvisning , Rundvisning udenfor åbningstid	450	450

Forfattervirksomhed

A4-side med 2.400 enheder	2.000	2.000
Udarbejdelse af bøger efter tilbud		
Fotokopier , Digital kopi af film, video, pr. påbegyndt time	450	450
Undersøgelser , Research, undersøgelser	450	450
Slægtsforskning , Slægtsforskning, pr. påbegyndt times forundersøgelse	360	360

Udstillinger

Materialer og løn (å 300 kr. pr. time)	Faktiske udgifter	Faktiske udgifter
--	-------------------	-------------------

Tillæg

Ekspedition (- porto)	25	25
Eksprestillæg	Faktiske udgifter	Faktiske udgifter

Scanning af billeder og dokumenter

Scanning pr. billede/dokument	135	135
CD-rom	25	25

Fotografiske billeder til kommercielt formål

Til brug for annoncer, reklamer m.m.	610	610
Til film- og videoproduktion (pr. sek.)	90	90

Bestilling af sag fra eget arkiv

For arkivalier	360	360
For billeder	80	80

De tre museer

Entre – voksne	60	70
Entre – studerende	40	50
Entre - børn (under 18 år)	Gratis	Gratis
Entre - gruppe (min. 10 personer), pr. person	40	50

Rundvisning

Rundvisning	410	410
-------------	-----	-----

Kultur og Fritid

Leje af festsalen pr. time	165	170
Leje af øvrige lokaler pr. time	165	170

Folkeskoler (tidligere Børn og Familie)

Overnatning indtil 100 personer	1.660	1.690
Overnatning 101-250 personer	12	12
Overnatning 251 personer og derover	8	8

Fri- og privatskolebrug af svømmehaller, haller m.v.

	2021	2022
Haderslev Hallens svømmehal - kl. 06.00-22.00 - pr. time	1.020	1.040
Haderslev Hallen - kl. 08.00-23.00 - pr. time	455	465
Hjortebro svømmehal - kl. 06.00-22.00 - pr. time	1.020	1.040
Haderslev Idrætscenter - Hal 1 - kl. 06.00-08.00 og kl. 22.00-23.00 - pr. time	306	310
Haderslev Idrætscenter - Hal 1 - kl. 08.00-15.00 og kl. 20.00-22.00 - pr. time	400	408
Haderslev Idrætscenter - Hal 1 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	510	520
Haderslev Idrætscenter - Hal 2 - kl. 06.00-08.00 og kl. 22.00-23.00 - pr. time	306	310
Haderslev Idrætscenter - Hal 2 - kl. 08.00-15.00 og kl. 20.00-22.00 - pr. time	408	415
Haderslev Idrætscenter - Hal 2 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	510	520
Haderslev Idrætscenter - Hal 3 - kl. 06.00-08.00 og kl. 22.00-23.00 - pr. time	306	310
Haderslev Idrætscenter - Hal 3 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	510	520
Haderslev Idrætscenter - Hal 3 - kl. 20.00-22.00 - pr. time	408	415
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 06.00-08.00 - pr. time	255	260
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 06.00-08.00 og kl. 21.00-22.00 - pr. time	306	310
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 15.00-16.00 - pr. time	510	520
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 16.00-21.00 - pr. time	408	415
Lethallen i perioden 31.03 til 30.09 - kl. 06.00-15.00 og kl. 20.00-23.00 - pr. time	255	260

Lethallen i perioden 31.03 til 30.09 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	306	310
Atletikstadion 31.03 til 30.09 - kl. 06.00-08.00 og kl. 20.00-23.00 - pr. time	408	415
Atletikstadion 31.03 til 30.09 - kl. 08.00-10.00 og kl. 12.00-14.00 - pr. time	663	675
Atletikstadion 31.03 til 30.09 - kl. 16.00-20.00 - pr. time	510	520
Øvrige baner 31.03 til 30.09 - kl. 06.00-08.00 og kl. 21.00-22.00 - pr. time	153	156
Øvrige baner 31.03 til 30.09 - kl. 08.00-15.00 - pr. time	194	198
Øvrige baner 31.03 til 30.09 - kl. 15.00-21.00 - pr. time	224	228

Fri- og privatskolers brug af Kulturpakker	2021	2022
Kulturpakker – dans, musik og teater	220	224

Taksterne vedrører skoleåret 2021/2022

Særaftaler med Haderslev Kommune som foreninger gratis kan gøre brug af:

Sted	Bookes via	Bemærkninger
Kulturhus Harmonien	Hotel Harmonien	80 dage årligt. Vilkår for brug af Kulturhus Harmonien fremgår af brugermanual, der fås ved henvendelse til Kultur og Fritid
Tørning Mølle – ”Møllerens hus”	Tørning Mølle	Ubegrænset
Tørning Mølle – ”Aktivitetsladen”	Tørning Mølle	30 dage årligt (max. 5 weekender)
Gøjsels Hus	Sct. George Gilderne	25 dage årligt
Slotsgade 25	Slotsgade 25	Ikke defineret
Fuglsang Lounge, Haderslev Idrætscenter	Haderslev Fodboldklub	50 dage årligt

Udvalget for Plan og Miljø

(Beløb i kr. i 2022 pl)

Grundkortdata	2021	2022
----------------------	-------------	-------------

Grundkortdata er gratis for borgerne og erhvervsdrivende og kan downloades hos Geodatastyrelsen. Ønskes data leveret af kommunen afregnes der et startgebyr samt medgået tid, jf. taksterne for kortsamarbejdet Sydkort.

Skorstensfejergebyrer	2021	2022
------------------------------	-------------	-------------

Opkrævning af skorstensfejergebyr foregår via ejendomsskattebilletten. Til at dække administrationsomkostningerne i forbindelse med dette opkræves der 5% af de samlede årlige skorstensfejerindtægter.

Skadedyrsbekæmpelse	2021	2022
----------------------------	-------------	-------------

Omkostninger til den kommunale skadedyrsbekæmpelse opkræves via ejendomsskattebilletten, og fordeles iht. ejendomsværdien, iht. bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Jordflytning (momsfri)	2021	2022
-------------------------------	-------------	-------------

Jordflytning for boliger opkræves via ejendomsskatter, Pr. bolig	2	2
Jordflytning for erhverv i h.t. bekendtgørelse om affaldsregulativer, gebyrer og -aktører §18 stk. 5:		
Pr. anmeldelse, grundgebyr	225	230
Efter medgået tidsforbrug, takst pr. time	550	560

Anvisning af affald (momsfri)	2021	2022
--------------------------------------	-------------	-------------

Anvisning af affald for erhverv i h.t. bekendtgørelse om affaldsregulativer, gebyrer og -aktør § 18 stk. 4;		
Efter medgået tidsforbrug, takst pr. time	550	560

Færdselsskader	2021	2022
Administrationsgebyr i fm. erstatningskrav som følge af færdselsskader Pr. sag i alt	933	935
Kommerciel servicevejvisning (momsfri)	2021	2022
Pr. skilt	2.020	2.025
Udeservering, stadepladser, torvedage (momsfri)	2021	2022
Udeservering på lejet areal – Gågaden i Haderslev - 4 m2 eller derover pr. m2 pr. halvår	245	250
Udeservering på lejet areal– Gågaden i Haderslev - under 4 m2 pr. halvår	945	950
Udeservering lejlighedsvis på lejet areal- Gågaden i Haderslev by pr. dag	510	515
Stadepladser – Gågaden i Haderslev pr. dag	510	515
Udeservering på lejet areal - Øvrige gader i Haderslev by - 4 m2 eller derover pr. m ² pr. halvår	110	115
Udeservering lejlighedsvis på lejet areal- Øvrige gader i Haderslev by pr. dag	510	515
Stadepladser - Øvrige gader og pladser i Haderslev by pr. dag	510	515
Udeservering på lejet areal - Øvrige gader i kommunen - 4 m2 eller derover pr. m ² pr. halvår	60	65
Udeservering lejlighedsvis på lejet areal - Øvrige gader i kommunen pr. dag	510	515
Stadepladser - Øvrige gader og pladser i kommunen - pr. dag	510	515
Arrangementspladser - Store pladser og parker (Gravene/cirkuspladser/ Damparken/Høttepladsen) pr. dag	950	955
Mobilt gadesalg, køretøj under 2,5 m licens pr. måned	705	710
Torvedag - Lejlighedsstadeplads - på torvet på Gravene pr. dag	155	160
Torvedag - Fast plads - på torvet på Gravene pr. m2 pr. halvår pr. torvedag	110	115
Byggesagsbehandling (momsfri)	2021	2022
Simpelt byggeri og konstruktioner, såsom garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende mindre bebyggelser under 50 m2, fast gebyr pr. sag	1.070	1.080
Øvrige simple konstruktioner, som f.eks. telte, skilte, tribuner, master, legepladser og lignende, fast gebyr pr. sag	1.070	1.080
Øvrige sagstyper, hvortil der søges byggetilladelse og meddeles ibrugtagningstilladelse, herunder lovliggørelse, dispensation og påbud m.m. Afregnes efter medgået tid, timepris. Hvad angår forhåndsdialog er første time gratis, herefter afregnes efter medgået tid til timepris	762	770
Togkørsel på Skrydstrup-sporet	2021	2022
Infrastrukturafgift pr. transporteret ton gods	1	1
Parkeringsfondbidrag	2021	2022
Anlægsudgift: + arealpris for erhvervelse af 25 m2 pr. p-plads	27.948	28.600
Administration af vandmålere på private drikkevandsboringer (momsfri)	2021	2022
Administrationsgebyr pr. år.	200	205
Gebyr for vandløbsreguleringssager (momsfri)	2021	2022
I henhold til bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering opkræves et minimumsgebyr pr. sag, herunder for krydsningstilladelser	6.570	6.582
Ved større og komplicerede sager, der kræver megen sagsbehandling inkl. tilsyn, opkræves et højere gebyr med op til max. 2% af anlægsudgiften	>6.570	>6.582

Færgedrift - Aarø overfarten	2021	2022
Personbefordring - hele året excl. skolernes sommerferieperiode (momsfri)		
Voksne, t/r	20	20
Voksne, 10-turskort	150	155
Voksne, 30 turskort	450	455
Voksne, månedskort	250	250
Voksne, gruppe	15	15
Børn 4-15 år, t/r	10	10
Børn 4-15 år, 10-turskort	50	55
Børn 4-15 år, 30 turskort	150	155
Børn 4-15 år, månedskort	80	80
Børn 4-15, gruppe	5	5
Personbefordring - takster i skolernes sommerferieperiode (momsfri)		
Voksne, t/r	40	40
Voksne, 10-turskort	300	305
Voksne, 30 turskort	900	905
Voksne, månedskort	450	450
Voksne, gruppe	30	30
Børn 4-15 år, t/r	20	20
Børn 4-15 år, 10-turskort	150	155
Børn 4-15 år, 30 turskort	450	455
Børn 4-15 år, månedskort	200	200
Børn 4-15, gruppe	15	15
Personbefordring hele året (momsfri)		
Årskort – Helårsbeboere på Aarø	2.200	2.205
Køretøjer - hele året excl. skolernes sommerferieperiode (incl. moms)	2021	2022
Cykler og knallerter t/r	0	0
Motorcykler t/r	20	20
Køretøjer t/r	50	50
10-turskort, køretøjer	400	405
30-turskort, køretøjer (inklusive trailer/campingvogn)	900	905
Køretøjer - takster i skolernes sommerferieperiode (inkl. moms)		
Cykler, knallerter t/r	0	0
Motorcykler t/r	35	35
Køretøjer t/r	70	75
10-turskort, køretøjer	550	555
30-turskort, køretøjer (inkl. trailer/campingvogn)	1.300	1.320
Større køretøjer og gods (inkl. moms)		
Varebiler under 3.500 kg og under 6 m i længde, t/r	25	25
Varebiler under 3.500 kg og over 6 m i længde, t/r	35	35
Køretøjer over 3.500 kg totalvægt t/r, inkl. op til 7 tons gods t/r	50	-
Køretøjer over 3.500 kg totalvægt t/r, inkl. op til 6 tons gods t/r	-	55
Gods herunder betales pr. tons	10	10
Ekstra sejlds ved akuttifælde (betales af det offentlige) (momsfri)		
Kl. 06.00-18.00 t/r	535	540
Kl. 18.00-06.00 t/r	2.165	2.170
Private ekstra ture i tidsrummet 02.00-06.00 sejles kun, hvis det er muligt, og kun efter aftale med færgefarten (momsfri)		
Bilfærge	2.020	2.025
Brug af Magda 3 til bugsering, begravelse etc. pr. påbegyndt time	1.010	1.015

Bestillingsture kl. 23.15 fra Aarø og kl. 23.30 fra Aarøsund bestilles inden kl. 22 af personer over 18 år (momsfri)

Normal t/r takst pr. tur, dog min. 160 165

Havne og lystbådehavne

Arealleje pr. år: (priserne er inkl. moms) 2021 2022
32 32

Redskabsrum på Vodhænget

Redskabsrum, stort, årligt 2.170 2.175

Redskabsrum, normalt, årligt 1.735 1.740

Faste pladser i Haderslev, Aarøsund og Aarø Havne, takster afhænger af bådpladsens størrelse (priserne er inkl. moms)

Takst 1 Bådpladser HH1-HH16, AS210-AS231, AA163-AA172, AA300-AA304 2.790 2.795

Takst 2 Bådpladser HH17-HH28 3.000 3.005

Takst 3 Bådpladser AS232-AS239, AA150-AA152, AA155-AA162 3.350 3.355

Takst 4 Bådpladser HH29-HH45, AS240-AS251, AA173-AA206, AA305-AA328 3.910 3.920

Takst 5 Bådpladser HH46-HH69, AA153-AA154 5.020 5.030

Takst 6 Bådpladser HH100-HH130 11.420 11.440

Pakhuskajen (Strækning E og F), Kulkajen samt Godskajen

(priserne er inkl. moms)

Både over 14 m

Bådepladser, årligt 11.420 11.440

Bådpladser, månedligt 2.290 2.295

Store både, erhvervsbåde, månedligt 2.600 2.605

Vinteropbevaringsplads (priserne er inkl. moms)

2021 2022

Vinteropbevaringsplads for de kommunale pladser Vodhæng og Pakhuskajen er undtaget for gebyrer

Vinteropbevaringsplads for andre:

Perioden 1.september - 30.april 2.595 2.600

Perioden 1. maj - 31. august 4.155 4.165

Hele året 5.190 5.200

Vinter opbevaring på land tildeles af kommunen jf. aftale med havnen.

Gæste både (priserne er inkl. moms)

0-6,99 m 135 140

7-9,99 m 135 140

10-11,99 m 175 180

12-13,99 m 210 215

Over 14 m 410 415

Ugekort til 7 sammenhængende dage koster 5 gange dagsprisen

Honnørkajen, Godskajen og Kulkajen kun for både over 14 meter i længde

Haderslev Trafikhavn og Aarøsund Fiskerihavn (priserne er inkl. moms)

2021 2022

Skibsafgifter

Afgift pr. anløb pr. BT 5,50 6

Afgift pr. måned pr. BT 26 27

Afgift rutefartøjer pr. anløb pr. BT 16 17

Vareafgifter pr. ton (priserne er inkl. moms)

Hovedtaksten 12 12

Konventionelle fisk 2,45 % ved salg i første hånd

Opdrætslaks 0,75 % ved salg i første hånd

Passager afgifter (priserne er inkl. moms)

Pr. døgn 5 6

4-30 anløb pr. uge 12 13

Over 30 anløb pr. uge	21	22
Levering af vand: (priserne er inkl. moms)		
Levering af vand pr. m3 ekskl. vandafledningsafgift inkl. miljøafgift og målerleje	35	36
Storkunder, levering af vand pr. m3 excl. vandafledningsafgift inkl. afgifter m.v.	Dagspris + 25%	
Betjeningsgebyr – Inden for normal arbejdstid pr. gang	313	315
Tillægsgebyr pr. påbegyndt time uden for normal arbejdstid pr. gang	1.040	1.045
Levering af el: (priserne er inkl. moms)		
El pr. kWh inkl. Afgifter	3	3
Storkunder, levering af el pr. kWh inkl. afgifter	Dagspris + 25%	
Betjeningsgebyr inden for normal arbejdstid pr. gang	313	315
Tillægsgebyr ved levering udover normal arbejdstid pr. gang	1.040	1.045

Voksenudvalget

(Beløb i kr. i 2022 pl)

Plejecentrene	2021	2022
Forplejningspakken pr. måned	3.834	3.880
Forplejningspakke pr dag	125	127
Forplejning aflastningsplads pr. dag	125	127
Servicepakke 1 - Fællesarealer inkl. vinduesvask pr. måned	45	58
Servicepakke 3 - Egen bolig inkl. vinduesvask pr. måned	78	91
Servicepakke 4 - egen bolig ekskl. vinduesvask pr. måned	51	77
Vaskepakke 1 - Inkl. leje og vask af linned pr. måned	228	215
Vaskepakke 2 - Vask i leve/bo miljø pr. måned.	58	50
Madservice i eget hjem	2021	2022
Hovedret pr. måltid inkl. udbringning	56	57
Biret pr. måltid	10	10
I alt pr. måltid	66	67
Dagcentre	2021	2022
Heldagsforplejning inkl. morgenmad, pris pr. dag	109	111
Heldagsforplejning ekskl. morgenmad, pris pr. dag	88	90
Betaling for kørsel til dagcenter pr. tur/retur	42	43
Bostederne under Handicap og Psykiatri	2021	2022
Servicepakke 1 - Fællesarealer inkl. Vinduesvask	54	65
Servicepakke 2 - Egen bolig inkl. vinduesvask pr. måned	95	101
Vaskepakke - Vask i leve/bo miljø pr. måned	29	31

Økonomiudvalget

(Beløb i kr. i 2022 pl)

Oplysninger	2021	2022
Folkeregister forespørgsel/oplysning	75	75
Bopælsattester	75	75
Genudskrivning af sundhedskort/lægeskift	210	210
Legitimationskort til unge (ungdomskort)	150	150
Takst for folkeregisteroplysninger efter CPR-loven (oplysninger der ikke er elektronisk tilgængelige)	75	75
Sprogbilag	200	200
Gebyr vedrørende Beboerklagenævn	144	144
Pris for foto taget i Borgerservice til pas/kørekort	120	130
Gebyr for vielse uden for rådhuset ekskl. kørsel	550	550
Rykkergebyrer ved for sen betaling	2021	2022
Rykkergebyr ved udsendelse af rykkerskrivelser	250	250
Rykkergebyr ved regningskrav	100	100

Bilag 3: Investeringsoversigt

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)		U/I	2022	2023	2024	2025
Udvalget for Børn og Familier						
<i>Vedtaget budget</i>						
514.525	2 daginstitutioner i Haderslev by - inkl. Thrigesvej	U	13,7	16,6	14,5	-
301.561	Børnecenter i Fjelstrup	U	7,6	-	-	-
Udvalget for Kultur og Fritid						
<i>Vedtaget budget</i>						
364.511	Banehuset, Sommersted	U	1,0	-	-	-
318.538	Det blå Foreningshus	U	3,0	-	-	-
364.514	Formidlings- og magasinbygning på Kløvervej 87B	U	-	6,0	5,5	-
031.533	Helhedsplan for boldbaner ved Haderslev Idrætscenter	U	6,4	4,6	-	-
031.534	Parkeringspladser – Hele Haderslev Kommune	U	3,2	-	-	-
318.536	Renovering og opgradering af Fjelstrup Kultur- og Fritidscenter	U	5,5	-	-	-
318.546	Renoverings- og facilitetspulje UKF 2022	U	2,0	2,0	2,0	2,0
318.547	Skovbybanen - airfence	U	0,4	-	-	-
318.537	Starup Idræts- og Kulturcenter	U	4,0	-	-	-
318.548	StreetDome – loftsisolering/lydregulering	U	0,4	-	-	-
318.540	Vedsted sø	U	1,7	-	-	-
031.535	Vojens Hallerne – tekniske installationer	U	1,2	-	-	-
318.549	Vojens Speedway – mobiltribune	U	2,7	-	-	-
318.550	Øsby Hallen – depot og flytning af motionshus	U	0,5	-	-	-
Udvalget for Plan og Miljø						
<i>Vedtaget budget</i>						
222.574	Anlægsprojekt Gram	U	0,4	-	-	-
222.578	Broer og bygværker	U	2,7	2,7	2,7	2,7
222.582	Cykelsti Nustrup – Uldal	U	0,4	6,5	-	-
050.502	Danmarks vildeste kommune	U	-	1,0	0,5	0,5
089.504	DK2020 projekter i ny klimaplan	U	1,0	3,0	3,0	2,0
222.588	Flytning af driftsafdelingen	U	2,5	5,0	6,8	-
222.559	Forbedret infrastruktur Arnum	U	-	1,1	-	-
015.518	Forum Vojens og Vision Gram	U	1,0	1,0	1,0	1,0
222.589	Forvarsling af højdebegrænsning på broen på Storegade, Sommersted	U	0,3	-	-	-
222.596	Funktionskontrakter på veje	U	20,7	20,7	20,7	20,7
050.501	Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
050.501	Klimalavbund og andre synergiprojekter ved vandløb	U	2,5	2,5	2,5	2,5
222.590	Krydsningshelle på Østergade ved Vojenshallerne (Forum Vojens)	U	-	0,5	-	-
222.591	Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej	U	-	1,4	-	0,8
089.501	Landbrugets BNBO-indsats for drikkevandet	U	0,6	0,3	-	-
015.512	Masterplan Jomfrustien	U	12,7	34,3	29,1	32,0
241.508	Oprensning af sejlrende ved Aarø samt ombygning af hofde	U	2,2	-	-	-
020.504	Plant et træ for nyfødte	U	0,3	-	-	-
222.592	Pulje til realisering af trafiksikkerhedsplan	U	1,0	1,0	1,0	1,0
222.593	Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter)	I	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
222.593	Pulje til udmøntning af cykelstiplan (større projekter)	U	7,0	7,0	7,0	5,0
089.503	Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord	I	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0
089.503	Stenrev og havmiljøprojekter i Lillebælt og Haderslev Fjord	U	1,0	3,0	3,0	3,0

Investeringsoversigt (Beløb i mio. kr. i 2022 pl)		U/I	2022	2023	2024	2025
222.594	Strategisk udviklingsplan for Centerbyerne, tiltag	U	-	1,5	3,0	5,0
222.595	Tilgængelighedspulje	U	-	0,4	0,4	0,4
020.503	Udvidelse af Dyrhaven	U	1,0	-	-	-
222.575	Vedligehold af cykelstier	U	1,5	-	-	-
Udvalget for Sundhed og Forebyggelse						
<i>Vedtaget budget</i>						
488.523	Nytænkning af Sundhedscenter Vojens	U	1,0	-	-	-
488.524	Sundhedstilbud i Gram inkl. sygeplejeklinik	U	-	1,0	-	-
488.521	Udvidelse af Sundhedscenter Haderslev	U	4,2	-	-	-
Voksenudvalget						
<i>Vedtaget budget</i>						
018.513	Etablering af aktivitetslokaler på Odinsgården	U	-	0,9	-	-
552.500	Etablering af kommunalt aflastningstilbud	U	-	3,7	-	-
528.029	Etablering af sygeplejeklinik i Sundhedscenter Haderslev	U	0,4	-	-	-
019.500	Opførelse af 16 Ældreboliger på Højmarken i Gram	U	-	14,5	6,1	-
018.511	Servicearealer på Højmarken i Gram	I	-	-	-0,6	-
018.511	Servicearealer på Højmarken i Gram	U	0,5	3,5	2,0	-
527.505	Velfærdsteknologi til demensvenlige ældreboliger	U	0,5	3,0	1,6	-
527.506	Velfærdsteknologiske løsninger	U	1,0	1,0	1,0	1,0
Økonomiudvalget						
<i>Vedtaget budget</i>						
095.510	Anlægstilskud til Brand og Redning Sønderjylland	U	1,4	1,3	1,4	1,4
668.510	Borgerbudgettering Haderslev/Starup	U	1,0	1,0	1,0	1,0
650.548	Bygningsvedligeholdelse m.v.	U	32,8	33,2	32,4	32,3
002.548	Byudvikling	U	10,9	2,5	6,1	3,6
015.515	Centerbyer	U	2,0	-	-	-
003.553	Erhvervsjord	U	-	2,5	5,0	5,0
005.514	Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde	I	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
005.514	Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde	U	1,9	1,9	1,9	1,9
005.513	Salg af jord, indtægter	I	-2,0	-2,0	-	-
676.506	Strukturelle ændringer på borgernære områder	U	2,5	10,0	10,0	10,0
667.506	Uudmøntet anlægspulje	U	-	8,0	14,1	42,9
005.509	Vojens Andelsboligforening - salgsindtægter	I	-2,7	-	-	-
003.500	Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund, samt etablering af udenomsarealer og pumpestationer	U	-	1,0	1,2	-
Landdistriktsudvalget						
<i>Vedtaget budget</i>						
668.512	Borgerbudgettering	U	1,4	1,4	1,4	1,4
668.513	Landdistriktspulje	U	1,0	1,0	1,0	1,0
015.520	Område- og landsbyfornyelse	I	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
015.520	Område- og landsbyfornyelse	U	6,3	6,4	6,4	6,3
318.545	Skrydstrup Kultur og Fritidscenter	U	-	-	3,0	-
Nettoanlægsbudget			166,5	207,8	187,5	176,2
Bruttoanlægsbudget			180,9	205,5	192,2	186,4